

tobaccotaxation
Economic Research Informing
Tobacco Taxation Policy

Përdorimi i Duhanit nga të Rriturit në Kosovë

Besnik Prekazi MA
Erëza Pula MSc

DEMOCRACYPLUS

Prishtinë, 2020

MIRËNJOHJE

Demokrasi Plus (D+) është duke punuar në bashkëpunim me Institutin e Shkencave Ekonomike në Beograd, i cili është duke koordinuar një rrjet regional të hulumtuesve në Evropën Juglindore mbi taksat në duhan. Projekti financohet nga Universiteti i Illinois në Çikago (UIC) Instituti për Hulumtime dhe Politika Shëndetësore për të realizuar hulumtime ekonomike mbi taksat në duhan në Kosovë. UIC është partner i Iniciativës Bloomberg për të Zvogëluar Përdorimin e Duhanit. Pikëpamjet e shprehura në këtë dokument nuk mund t'i atribuohen, as nuk i paraqesin qëndrimet e UIC, Institutit për Kërkime dhe Politika Shëndetësore, apo Filantropisë Bloomberg.

Autorët falënderojnë UIC dhe Qendrat e SHBA-së për Kontrollin dhe Parandalimin e Sëmundjeve (CDC) për komentet e dhëna.

Prishtinë, tetor 2020

Citim i sugjeruar: Prekazi, B. & Pula, E. (2020). *Përdorimi i Duhanit te të Rriturit në Kosovë*. Demokrasi Plus. Prishtinë, Kosovë.

PËRMBAJTJA E TABELËS

MIRËNJOHJE	2
PËRMBAJTJA E TABELËS	3
LISTA E FIGURAVE	5
LISTA E TABELAVE	6
PËRMBLEDHJE	8
LISTA E SHKURTESAVE	11
FJALOR	12
1. HYRJE	14
2. METODOLOGJIA	16
2.1. Popullata e studiuar	16
2.2. Modelimi i mostrës	17
2.3. Pyetësori i hulumtimit.....	17
2.4 Agjencioni implementues	18
2.5. Rekrutimi.....	18
2.6. Paratesti/pilot testi	18
2.7. Trajnimi	19
2.8. Puna në terren	19
2.9. Grumbullimi dhe përpunimi i të dhënave	19
2.10. Analiza statistikore.....	19
2.11. Koeficienti	19
2.12 Karakteristikat e mostrës dhe popullatës.....	20
3. PËRDORIMI I DUHANIT	21
3.1. Përdorimi i llojeve të ndryshme të duhanit tymosës	22
3.2. Cigaret e konsumuara në baza ditore	23
3.3. Fillimi i duhanpirjes në baza ditore	24
4. NDËRPRERJA E DUHANIT	25
4.1. Raporti i ndërprerjes së duhanit	25
4.2. Përpjekjet për ta ndërprerë dhe kohëzgjatja e abstenimit nga konsumimi i duhanit ..	25
4.3. Arsyet e ndërprerjes së duhanpirjes.....	27
4.4. Ndryshimi i intensitetit në konsumimin e duhanpirjes dhe arsyet për ulje të konsumit	27
5. DUHANPIRJA PASIVE	29
5.1. Ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive në shtëpi	29

5.2. Ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive në vendet publike	30
5.3. Qëndrimet ndaj ekspozimit të duhanpirjes pasive	30
6. EKONOMIA	31
6.1. Çmimet e cigareve	31
6.2. Shpenzimet për cigare	32
6.3. Konsumimi	34
6.4. Brendet e cigareve	35
6.5. Vendi i blerjes.....	37
6.6. Sjellja e duhanpirësve ndaj ngritjes të çmimit.....	37
7. MEDIAT, QËNDRIMET DHE PERCEPTIMET	39
7.1. Promovimi i duhanit.....	39
7.2. Qëndrimet ndaj çmimit të cigareve	40
7.3. Rritja e çmimit të cigareve për pesë përqind.....	41
7.4. Rritja e çmimit të cigareve për 20 përqind	41
7.5. Dobia e politikave kundër duhanit.....	42
8. KONKLuzion	44
SHTOJCË	46

LISTA E FIGURAVE

- Figura 3.1** Prevalenca e konsumit ditor të duhanit në mesin e burrave është më shumë se dy herë më e lartë sesa te gratë
- Figura 3.2** Intensiteti i pirjes së duhanit është i lartë, pasi që shumica e duhanpirësve aktualë, veçanërisht burrat, konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë
- Figura 4.1** Më shumë se gjysma e duhanpirësve aktualë të cilët janë përpjekur të heqin dorë nga pirja e duhanit i janë rikthyer pas vetëm një muaji
- Figura 4.2** Duhanpirësit më të rinj kanë relativisht më shumë gjasa ta ndërpresin duhanin
- Figura 4.3** Shumica e duhanpirësve aktualë të cilët konsumojnë më pak duhan sesa më parë e bëjnë këtë për arsye shëndetësore
- Figura 5.1** Duhanpirësve të përditshëm shpesh u thuhet se duhanpirja e tyre i bezdisë të tjerët përreth
- Figura 6.1** Në Kosovë çmimi mesatar për 20 cigare të prodhuara është më i lartë sesa për cigaret e mbështjella me dorë
- Figura 6.2** Në përgjithësi, 79.6 përqind e duhanpirësve aktualë shpenzojnë më pak se 100 euro në muaj për prodhimet e duhanit
- Figura 6.2.1** Duhanpirësit burra shpenzojnë përqindje relativisht më të lartë të buxhetit të tyre në cigaret e prodhuara dhe ato të mbështjella me dorë sesa duhanpirëset gra
- Figura 6.3** Duhanpirëset gra konsumojnë rreth nëntë cigare të prodhuara më pak se duhanpirësit burra
- Figura 6.4** Brendet më të konsumuara të cigareve në Kosovë janë Winston, Lucky Strike, dhe Marlboro
- Figura 6.4.1** Shumica e duhanpirësve aktualë janë shumë besnik ndaj brendeve të cilat i konsumojnë
- Figura 6.5** Në Kosovë cigaret e prodhuara më së shumti blihen në dyqane ushqimore
- Figura 6.6** Shumica e duhanpirësve të cigareve të prodhuara nuk e ndryshuan shprehinë e pirjes së duhanit as pas rritjes së fundit të çmimit të cigareve
- Figura 7.1** Vetëm 2.5 përqind e të rriturve kanë parë apo dëgjuar rreth ngjarjeve të sponsorizuara apo që lidhen me brende apo kompani të duhanit
- Figura 7.2** Shumica e të rriturve e perceptojnë çmimin e cigareve si të shtrenjtë apo si shumë të shtrenjtë
- Figura 7.3** Më shumë se 40 përqind e të rriturve janë fuqishëm kundër rritjes së çmimit të cigareve prej pesë përqind
- Figura 7.4** Afërsisht 60 përqind e të rriturve janë jashtëzakonisht ose mesatarisht kundër rritjes së çmimit të cigareve prej 20 përqind
- Figura 7.5** Rritja e çmimit të cigareve dhe përfshirja e pirjes së duhanit si veprimtari ilegale perceptohen si politikat më të dobishme kundër duhanit

LISTA E TABELAVE

Tabela 2.1 Madhësia e mostrës, numri, dhe përqindja e popullatës së moshës 18 deri 85, përfaqësimi në terma gjinor, mosha, rajoni dhe lloji i banimit

Tabela 2.2 Pesha: rajoni i Ferizajt

Tabela 2.3 Pesha: rajoni i Gjakovës

Tabela 2.4 Pesha: rajoni i Gjilanit

Tabela 2.5 Pesha: rajoni i Mitrovicës

Tabela 2.6 Pesha: rajoni i Pejës

Tabela 2.7 Pesha: rajoni i Prishtinës

Tabela 2.8 Pesha: rajoni i Prizrenit

Tabela 3.1 Shpërndarja e përqindjes së të rriturve sipas frekuencës së pirjes së duhanit të produkteve të duhanit të tymosur, totali dhe sipas karakteristikave të zgjedhura demografike

Tabela 3.2 Shpërndarja e përqindjes të rriturive duhanpirës aktual, sipas llojit të produkteve të duhanit tymosës

Tabela 3.3 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual sipas numrit mesatar të cigareve të konsumuara në ditë (10 ose më pak, 11-19, 20+), totali dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 3.4 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve të përditshëm, sipas moshës së fillimit të duhanpirjes së përditshme

Tabela 4.1 Raporti i ndërprerjes së duhanit

Tabela 4.2 Kohëzgjatja e ndërprerjes së duhanpirjes (<1 muaj, 1–3 muaj, 3–6 muaj, >6 muaj) nga përpjekja e fundit për ndërprerje në 12 muajt e fundit

Tabela 4.3a Duhanpirësit aktual të cilët janë përpjekur ta ndërpresin pirjen e duhanit në 12 muajt e fundit, sipas arsyeve për ndërprerje

Tabela 4.3b Duhanpirësit aktualë të cilët janë përpjekur ta ndërpresin pirjen e duhanit në 12 muajt e fundit, sipas metodave të përdorura për ndërprerje

Tabela 4.4 Intensiteti i duhanpirjes nga duhanpirësit aktualë tani dhe në të kaluarën

Tabela 5.1 Përqindja e të rriturve të cilët i ekspozohen tymit të duhanit në shtëpi, sipas statusit të duhanpirjes dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 5.2 Përqindja e të rriturve që i janë ekspozuar tymit të duhanit në vende të ndryshme publike

Tabela 6.1 Shuma mesatare e shpenzuar nga duhanpirësit aktualë në 20 cigare të prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.2 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktualë të produkteve të duhanit sipas mesatares mujore të shpenzimeve në duhan dhe sipas karakteristikave demografike

Tabela 6.2.1 Shpenzimet mesatare mujore në duhan nga duhanpirësit aktual për cigaret e prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.2.2 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual sipas shpenzimeve mesatare mujore në të gjitha llojet e duhanit, cigare të prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.3 Numri mesatar i cigareve të prodhuara dhe të mbështjella me dorë që konsumohen në baza ditore nga duhanpirësit aktual, në total dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.4 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual të cigareve të prodhuara, sipas brendit të fundit të blerë dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.5 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual të cigareve të prodhuara, sipas vendit të fundit ku kanë blerë cigare dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 6.6 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të duhanpirësve aktual ndaj rritjes së fundit të çmimit, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 7.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së të rriturve të cilët kanë parë apo dëgjuar, gjatë gjashtë muajve të fundit, rreth ngjarjeve të sponsorizuara nga apo që kanë të lidhshmëri me brendet e cigareve, brendet e e-cigareve apo kompanitë e cigareve, në përgjithësi dhe sipas statusit të pirjes së duhanit

Tabela 7.1.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së të rriturve, që kanë vërejtur gjatë gjashtë muajve të fundit, çfarëdo lloji të promovimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas gjinisë

Tabela 7.2 Shpërndarja e përqindjes së perceptimit të të rriturve ndaj çmimeve të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 7.3 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes së çmimit prej pesë përqind, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes

Tabela 7.3.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej pesë përqind të çmimit të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 7.4 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej 20 përqind të çmimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes

Tabela 7.4.1 Numri dhe përqindja e reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej 20 përqind të çmimit të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike

Tabela 7.5 Shpërndarja e përqindjes së perceptimit të të rriturve ndaj dobive që sjellin politikat e kontrollit dhe kufizimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes

PËRMBLEDHJE

Demokrati Plus (D+) ka realizuar një hulumtim mbi përdorimin e duhanit te të rriturit në Kosovë në kuadër të Hulumtimit mbi Konsumimin e Duhanit në Vendet e Evropës Juglindore (STC-SEE). Ky hulumtim është kryer në gjashtë vende të SEE duke përfshirë Shqipërinë, Bosnje e Hercegovinën, Kosovën, Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Serbinë. Hulumtimi është koordinuar nga Instituti i Shkencave Ekonomike (IES) në Beograd dhe financuar nga Universiteti i Illinois në Institutin e Çikagos për Kërkime dhe Politika Shëndetësore (UIC).

Hulumtimi i realizuar nga D+ dhe hulumtime të tjera¹ tregojnë se, varësisht nga burimi dhe metodologjia e përdorur, gjendja mbi përdorimin e duhanit dhe ndikimi i tij social dhe ekonomik është jo konsistente. Për më tepër, në Kosovë ka mungesë të të dhënave të krahasueshme në nivel rajonal dhe në nivel global mbi prevalencën e pirjes së duhanit dhe aspektet tjera të përdorimit të tij. Për këtë arsye, mbështetur në metodën e asistimit të kompjuterit personal për intervista (CAPI) u realizua një hulumtim në terren në tërë Kosovës. Të gjeturat e këtij hulumtimi ofrojnë të dhëna të rëndësishme për Qeverinë e Kosovës për të vlerësuar politikat e tanishme dhe dizajnuar politika të reja mbi kontrollin e duhanit. Për më tepër, të gjeturat e hulumtimit mund të përdoren për të vlerësuar studimet e mëparshme dhe raportet zyrtare mbi përdorimin e duhanit.

Pyetëtori i STC-SEE është bazuar në pyetëtorët e tri hulumtimeve ekzistuese globale: Hulumtimi Global i Duhanit te të Rriturit (GATS),² Hulumtimi i Kontrollit Ndërkombëtar të Duhanit (ITC),³ dhe Hulumtimi i Politikave të Çmimeve dhe Kontrollit të Duhanit në Evropë (PPACTE)⁴.

Mostra e këtij hulumtimi në Kosovë përbëhet nga 1,000 të rritur të moshës 18 deri 85 vjeç, e cila është dizajnuar për të përfaqësuar tërë vendin bazuar në regjistrimin e fundit të popullsisë në Kosovë, në vitin 2011. Qëllimi i hulumtimit ishte mbledhja e informacioneve nga respondentët mbi karakteristikat e tyre biografike, përdorimin e duhanit dhe ndërprerjen e duhanit (të gjitha llojet), duhanpirjen pasive, ekonominë e duhanit, mediat, qëndrimet dhe perceptimet. Përveç kësaj, për të prodhuar indikatorë kyç për Kosovën si tërësi dhe sipas vendbanimit të respondentëve grumbullimi gjeografik i të dhënave është bërë në disa etapa.

Hulumtimi është realizuar nga Deep Dive, e cila është firmë hulumtuese e tregut dhe konsulencave në Serbi, së bashku me nënkontraktorët. Në Kosovë, mbledhja e të dhënave është realizuar nga Instituti për Kërkime dhe Alternativa Zhvillimi (IDRA).

Ligji Nr. 04/L-156 mbi Kontrollin e Duhanit, i cili ka hyrë në fuqi në vitin 2013, ofron një gamë të gjerë të masave që kanë të bëjnë me parandalimin ose dekurajimin e konsumit të duhanit, megjithatë rezultatet në këtë raport tregojnë se zbatimi i tij mbetet shumë i dobët. Prandaj, qëllimi i këtij raporti është që të paraqesë të gjeturat e hulumtimit mbi konsumimin e duhanit te të rriturit në Kosovë, gjithashtu të ofrojë rekomandime për politika për ta zvogëluar

---

¹ Shënim: shih, për shembull, Gashi. Sanije, et al.: Smoking behaviours in Kosovo: Results of Steps Survey, 2016, në: <https://bit.ly/2VbLEOCm>

² Global Adult Tobacco Survey Collaborative Group. Global Adult Tobacco Survey (GATS): Sample Design Manual, Version 2.0. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, 2010. Marrë 20, 2020, nga <https://bit.ly/2WM6KX8>

³ International Tobacco Control Policy Evaluation Project. (n.d.). Marrë 5 prill 2020, nga <https://itcproject.org/>

⁴ Pricing Policies and Control of Tobacco in Europe. (n.d.). Marrë 5 prill 2020, nga <http://www.tri.ie/ppacte.html>

përdorimin e duhanit. Raporti gjithashtu mbulon një gamë të gjerë të aspekteve lidhur me konsumin e duhanit përfshirë përdorimin dhe prevalencën, ndërprerjen e konsumimit, konsumimin pasiv, ekonominë, mediat, qëndrimet si dhe perceptimet e të rriturve kundrejt politikave të ndryshme mbi kontrollin e duhanit. Qeveria e Kosovës mund t'i shfrytëzojë të gjeturat dhe rekomandimet e këtij studimi në përpjekjet e saja për ta kontrolluar dhe monitoruar përdorimin e duhanit, si dhe për qëllim të draftimit të masave dhe politikave të reja që ndikojnë në zvogëlimin e konsumimit të duhanit.

Të gjeturat kryesore të hulumtimit janë si vijon:

- 1. Prevalenca dhe sasia e konsumimit të duhanit në Kosovë janë shumë të larta. Afërsisht gjysma e të rriturve burra konsumojnë duhan dhe më shumë se dy të tretat e të gjithë duhanpirësve dhe konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë.** Në Kosovë, 36.4 përqind e të rriturve 18 deri 85 vjeç janë duhanpirës aktualë (që konsumojnë duhan në baza ditore apo më pak). Në mesin e tyre, burrat kanë afërsisht dy herë më shumë gjasë të konsumojnë duhan se sa gratë (48.9 përqind kundrejt 23.8). Për më tepër, 66.6 përqind e duhanpirësve aktualë kanë një intensitet të lartë të pirjes së duhanit prej më shumë se 20 cigare në ditë. Shumica dërmuese e duhanpirësve aktualë (96.9 përqind) konsumojnë cigare të prodhuara, e pasuar nga një përqindje e vogël e atyre që konsumojnë cigare të mbështjella me dorë (3.8 përqind) dhe tuba uji me duhan (0.7 përqind).
- 2. Shumica e duhanpirësve të cilët janë përpjekur ta ndërpresin konsumimin e duhanit (pa sukses) në vitin e fundit, e kanë bërë atë për shkaqe shëndetësore.** Vetëm 16.1 përqind e duhanpirësve aktualë kanë provuar të heqin dorë nga konsumimi i duhanit gjatë 12 muajve të fundit, por më shumë se 50 përqind e tyre nuk kanë qenë në gjendje që të heqin dorë nga duhanpirja për më shumë se një muaj. Ndërsa 13.4 përqind e duhanpirësve gra të cilat kanë bërë përpjekje ta braktisin duhanin gjatë 12 muajve të fundit, kanë arritur të heqin dorë nga konsumimi i duhanit për më shumë se gjashtë muaj krahasuar me 10.9 përqind të duhanpirësve burra. Në përgjithësi, 66.0 përqind e duhanpirësve të cilët kanë bërë përpjekje për ta ndërprerë konsumimin e duhanit gjatë 12 muajve të fundit, e kanë bërë atë për arsye shëndetësore.
- 3. Ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive është i zakonshëm në Kosovë. Më shumë se gjysma e të rriturve i ekspozohet tymit të duhanit në shtëpi, derisa nëntë nga dhjetë në bare dhe klube të natës, si dhe shtatë nga dhjetë në restorante.** Rezultatet tregojnë se 58.0 përqind e duhanpirësve aktualë dhe 43.2 përqind e atyre që nuk konsumojnë duhan janë të ekspozuar ndaj tymit të duhanit në shtëpi, ndërsa 91.2 përqind dhe 69.2 përqind e të rriturve i ekspozohen duhanpirjes pasive në bare dhe klube të natës respektivisht në restorante.
- 4. Çmimet e cigareve në Kosovë janë të ulëta, por pavarësisht kësaj duhanpirësit shpenzojnë më shumë se 17.3 përqind të të ardhurave të tyre mujore në produkte të duhanit.** Katër nga pesë (79.6 përqind) e duhanpirësve aktualë në Kosovë shpenzojnë më pak se 100 euro në muaj në produkte të duhanit, ndërsa çmimi mesatar për pako të cigareve të prodhuara është 1.98 euro. Duhanpirësit aktualë të cigareve të prodhuara shpenzojnë 17.1 përqind të të ardhurave të tyre mujore në cigare.
- 5. Megjithëse çmimet e cigareve janë të ulëta, cigaret perceptohen gjerësisht si të shtrenjta.** Pavarësisht nga të ardhurat apo statusi i duhanpirjes, afërsisht 70 përqind

e të rriturve e perceptojnë çmimin e cigareve si “të shtrenjtë” apo “shumë të shtrenjtë”. Ndërsa gratë e perceptojnë atë si “të shtrenjtë” krahasuar me burrat.

6. **Rritja e çmimit të cigareve (31.1 përqind) dhe të bërit ilegal pirjen e duhanit apo shitjen e produkteve të duhanit (33.9 përqind) perceptohen si dy politika shumë të suksesshme të qeverisë për ta kontrolluar dhe kufizuar përdorimin e duhanit.** Megjithatë, shumica e duhanpirësve aktualë e kundërshtojnë ngritjen e çmimeve. Tre nga katër (67.2 përqind) dhe katër nga pesë (79.5 përqind) e duhanpirësve aktualë janë fuqishëm kundër rritjes së çmimit prej pesë dhe 20 përqind.

Rekomandimet

Disa masa të Qeverisë së Kosovës janë të nevojshme për ta reduktuar konsumimin e produkteve të duhanit. Rekomandimet në vijim janë ofruar bazuar në të gjeturat e këtij studimi:

1. **Të rritet ndjeshëm akciza për produktet e duhanit për ta zvogëluar kështu konsumimin e cigareve.**⁵
2. **Të fuqizohet zbatimi i ligjeve kundër duhanit.**
3. **Të organizohen kampanja mbarëkombëtare për ta rritur vetëdijen publike, veçanërisht në shkollat e mesme dhe universitete, por edhe te punëtorët shëndetësorë dhe profesionistët e mediave lidhur me rreziqet shëndetësore nga konsumimi i duhanit dhe duhanpirjes pasive si dhe përfitimet nga ndërprerja e duhanit.**

---

⁵ Studimi i realizuar në vitin 2019 gjen se, një rritje në çmimin mesatar të tregut për pako të cigareve për 25 përqind, e cila do të rezultonte nga një 47.8 përqind e rritjes së akcizës, do të zvogëlonte konsumimin për 11.1 përqind dhe do të rriste të ardhurat e qeverisë për rreth 26 përqind. Për më shumë detaje shiko: Pula, E., & Prekazi, B. (2019). *Impact on tobacco excise increases on cigarette consumption and government revenues in Southeastern European countries. Chapter 5 Kosovo*. f-35. Marrë nga <http://bit.ly/38OKfED>

LISTA E SHKURTESAVE⁶

CAPI	Computer-Assisted Personal Interviewing
D+	Democracy Plus
FCTC	Framework Convention on Tobacco Control
GATS	Global Adult Tobacco Survey
IES	Institute of Economic Sciences
ITCS	International Tobacco Control Survey
UIC	University of Illinois at Chicago
HBS	Household Budget Survey
HTP	Heated Tobacco Products
IDRA	Institute for Development Research and Alternatives
PPACTE	Pricing Policies and Control of Tobacco in Europe
SRSWOR	Simple Random Sampling Without Replacement
PSU	Sampling Point Unit
SHS	Secondhand smoke
WHO	World Health Organization

---

⁶ Lista e shkurtesave nuk është përkthyer në gjuhën shqipe për arsyë se disa prej definicioneve dhe shtimeve të listuara nuk janë të përkthyer në gjuhën shqipe. Në tekst këto shkurtesa përodren në formën orgjinale të paraprirë nga shpejgime në gjuhën shqipe, të përkthyer nga autorët.

FJALOR

Duhanpirës aktual: Një i rritur i cili ka konsumuar së paku 100 cigare (duke përfshirë ato të prodhuara dhe të mbështjella me dorë) në jetën e tij dhe i cili aktualisht konsumon duhan.

Duhanpirës i përditshëm: Një i rritur i cili ka konsumuar së paku 100 cigare (duke përfshirë ato të prodhuara dhe të mbështjella me dorë) në jetën e tij dhe i cili aktualisht konsumon duhan çdo ditë.

Duhanpirës jo i përditshëm (duhanpirës rastësor): Një i rritur i cili ka konsumuar së paku 100 cigare në jetën e tij, që ende konsumon, por nuk përdor produkte të duhanit çdo ditë.

Ish-duhanpirës: Një i rritur i cili ka konsumuar së paku 100 cigare në jetën e tij, por i cili e ka ndërprerë konsumimin në kohën e intervistimit.

Përherë duhanpirës: Një i rritur i cili ka konsumuar së paku 100 cigare (duke përfshirë ato të prodhuara dhe të mbështjella me dorë) gjatë jetës së tij.

Gjithmonë duhanpirës i përditshëm: Duhanpirës aktual apo ish-duhanpirës i cili ka përdorur apo aktualisht përdor produkte të duhanit në baza ditore.

Asnjëherë duhanpirës: Një i rritur i cili kurrë nuk ka provuar konsumimin e duhanit, apo i cili ka konsumuar më pak se 100 cigare në jetën e tij/saj.

Jo-duhanpirës: Një i rritur i cili nuk ka konsumuar duhan apo nuk ka provuar më shumë se disa herë, i cili ka konsumuar më pak se 100 cigare në jetën e tij/saj, apo i cili ka konsumuar duhan, por e ka ndërprerë pastaj.

Produkt i duhanit: Një produkt i cili është bërë tërësisht apo pjesërisht nga gjethet e duhanit si lëndë e parë, i cili është i prodhuar për t'u përdorur për tymosje, përtypje apo nuhatje.

Produktet e duhanit për tymosje: Produktet e duhanit për tymosje të cilat përfshijnë cigaret e prodhuara, cigaret e mbështjella me dorë, purot, cigarillot, çibukët e duhanit, dhe nargjila/shisha (produktet e tymosjes së duhanit me tub uji).

Cigaret: Një cilindër i hollë i duhanit të bluar apo copëtuar i cili është i mbështjellë në letër, që ndezët dhe tymoset. Ky term përfshinë cigaret e prodhuara dhe cigaret e mbështjella me dorë.

Duhani pa tym: Përfshinë produktet e duhanit të cilat nuhaten përmes hundës, mbahen në gojë apo përtypen.

Cigaret elektronike: Një pajisje e cila ka formën e cigares, puros, apo lapsit dhe e cila nuk përmban duhan. Ajo shfrytëzon një bateri dhe përmban një solucion nikotine, aromatizues dhe materie tjera kimike, disa nga të cilat mund të jenë të dëmshme. Ato prodhojnë një avull nga lëngu.

Produktet e duhanit me ngrohje: Një produkt duhani i cili prodhon aerosolë që përmban nikotinë dhe materie tjera kimike, të cilat thithen nga përdoruesit përmes gojës.

Përpjekja për ta ndërprerë duhanin: Një përpjekje për ta ndërprerë konsumimin e duhanit për së paku një ditë me qëllimin për ta ndërprerë plotësisht.

Raporti i ndërprerjes: Raporti i ish-duhanpirësve në mesin e gjithnjë duhanpirësve.

Duhan pirja pasive: Tymi i cili vjen nga djegia e një produkti të duhanit dhe tymi i cili nxirret nga duhanpirësit. Thithja e këtij tymi quhet duhanpirje jovullnetare apo pasive. Gjithashtu quhet tym duhani ambiental.

Ndërprerja e duhanpirjes: Procesi i ndërprerjes së konsumit të duhanit.

Mosha e fillimit të konsumimit të përditshëm të duhanit: Mosha kur një individ fillon përdorimin e produkteve të duhanit në baza ditore.

Intensiteti i konsumimit të duhanit: Numri i cigareve të konsumuara në ditë nga duhanpirësit ditorë.

Niveli i edukimit fillor: Kryerja e nëntë klasave të para në shkollë.

Niveli i edukimit të mesëm: Kryerja e shkollës së mesme (tri vite pas nëntë klasave të para), ku përfshin edukimin profesional (dy apo tri vite të shkollimit të mesëm).

Niveli i edukimit të lartë: Një diplomë e fituar nga një “shkollë e lartë”, “kolegj” apo universitet i akredituar (përfshirë gradat akademike themelor, master apo doktoraturë).

1. HYRJE

Kosova është një vend relativisht i vogël, me një territor prej 10,887 kilometra katrorë, e pozicionuar në Evropën Juglindore. Sipas raportit të Agjencisë së Statistikave të vitit 2018, Kosova ka një popullatë prej 1.8 milion banorë.⁷ Moshë mesatare në Kosovë është 26 vjet, dhe afërsisht 38 përqind e popullatës është më e re se 20 vjet. Kosova ka një GDP për kokë banori prej 4,321 dollar amerikan, ndërsa në vitin 2019 e njëjta kishte pësuar rritje, duke u listuar kështu në ranglistën e Bankës Botërore si vend me të hyra të mesme të larta.⁸

Bazuar në një numër të raporteve mbi konsumimin e duhanit në Kosovë,⁹ të gjeturat tregojnë se konsumimi i produkteve të duhanit si dhe prevalenca e duhanpirjes në Kosovë janë relativisht të larta. Raporti i vitit 2018, “Ekonomia e Duhanit dhe Taksat mbi Duhanin”, bazuar në të dhënat e Doganave të Kosovës, tregon se vlera dhe volumi i importeve të duhanit në Kosovë janë gjithashtu mjaftë të larta. Nga 2006 deri në 2017, vlera e produkteve të importuara të duhanit u rrit nga 30 milionë euro në 70 milionë euro,¹⁰ përderisa sasia e duhanit të importuar në periudhën e njëjtë kohore mbeti stabile në afërsisht tre tonë në vit.¹¹

Raporti i vitit 2019, “Ndikimi i Rritjes së Akcizës së Duhanit në Konsumimin e Cigareve dhe të Hyrat e Qeverive në Vendet e Evropës Juglindore”, bazuar në të dhënat e Anketës së Buxhetit të Ekonomive Familjare (HBS), vlerëson që më shumë se 40 përqind e ekonomive familjare në Kosovë konsumojnë produkte të duhanit, dhe secila prej tyre konsumon më shumë se 40 pako të cigareve në muaj.¹²

Kosova ka adoptuar disa ligje për të kontrolluar dhe zvogëluar konsumimin e duhanit duke përfshirë Ligjin për Akcizën në Produktet e Duhanit¹³ aprovuar në vitin 2011; Ligjin mbi Prodhimin, Grumbullimin, Përpunimin dhe Tregtimin e Duhanit¹⁴, i cili gjithashtu ka hyrë në fuqi në vitin 2011, si dhe ligji i fundit dhe më i rëndësishmi lidhur me konsumimin e duhanit, Ligji për Kontrollin e Duhanit,¹⁵ i cili ka hyri në fuqi në vitin 2013. Ky i fundit është në harmoni me nenin 5 të Konventës Kornizë të Organizatës Botërore të Shëndetësisë (WHO) për Kontrollin e Duhanit (FCTC),¹⁶ e cila rekomandon strategji të shumta për të kontrolluar konsumin e duhanit. Qëllimi i Ligjit për Kontrollin e Duhanit është që ta mbrojë popullsinë nga sëmundjet që shkaktohen nga konsumimi i duhanit, prandaj ai ndalon një gamë të gjerë të aktiviteteve që kanë të bëjnë me pengimin apo dekurajimin e të rriturve për të konsumuar

---

⁷ Agjencia e Statistikave të Kosovës. (2019). *Vlerësim: Popullsia e Kosovës 2018*. Marrë nga <https://bit.ly/3agghkd2>

⁸ Banka Botërore. (2019). *Banka Botërore në Kosovë*. Marrë nga <https://www.worldbank.org/en/country/kosovo/overview>

⁹ Shiko: 1) Palushi, L., Prekazi, B., Statovci, J., & Bylykbashi Deliu, N. (2018). *National study - KOSOVO economics of tobacco and tobacco taxation*. Marrë nga <https://bit.ly/2wxihyS> dhe 2) Pula, E., & Prekazi, B. (2019). *Impact of tobacco excise increases on cigarette consumption and government revenues in Southeastern European countries. Chapter 5 Kosovo*. Marrë nga <http://bit.ly/38OKfED>

¹⁰ Palushi, L., Prekazi, B., Statovci, J., & Bylykbashi Deliu, N. (2018). *Studim kombëtar - Ekonomia e KOSOVES mbi duhanin dhe taksat mbi duhanin*. Marrë nga <https://bit.ly/2wxihyS>

¹¹ Ibid.

¹² Palushi, L., Prekazi, B., Statovci, J., & Bylykbashi Deliu, N. (2018). *National study - KOSOVO economics of tobacco and tobacco taxation*. Marrë nga <http://bit.ly/38OKfED>

¹³ Gazeta Zyrtare LIGJI NR. 04/L-021 PER AKCIZEN NE PRODUKTET E DUHANIT. Marrë nga <http://bit.ly/33dCioN>

¹⁴ Gazeta Zyrtare LIGJI NR. 04/L-041 PER PRODHIMIN, GRUMBULLIMIN, PERPUNIMIN DHE TREGTINE E DUHANIT. Marrë nga <http://bit.ly/339QPSi>

¹⁵ Gazeta Zyrtare LIGJI Nr. 04/L-156 PER KONTROLLIN E DUHANIT. Marrë nga <http://bit.ly/33emngg>

¹⁶ WHO Framework Convention on Tobacco Control <http://bit.ly/Worldhofc>

duhan. Ky ligj, ndalon promovimin, reklamimin dhe sponsorizimin e produkteve të duhanit, po ashtu ndalon konsumimin e duhanit në ambiente të brendshme siç janë shtëpitë, vendet e punës dhe hapësirat publike. Për më tepër, ai mbështet masat parandaluese duke përfshirë kampanjat vetëdijësuese mbi efektet e dëmshme të konsumimit të duhanit. Megjithatë, të gjeturat e këtij raporti tregojnë se ka një zbatim të dobët të ligjit, veçanërisht sa i përket konsumimit të duhanit në ambientet e brendshme në hapsirat publike, pasi 69.2 përqind e të rriturve i ekspozohen tymit të duhanit në restorante dhe 91.2 përqind e të rriturve i ekspozohen në bare dhe klube të natës.

Ky raport është organizuar si në vijim. Kapitulli 2 përshkruan metodologjinë, ndërsa kapitujt 3 deri në 8 paraqesin të gjeturat e hulumtimit mbi aspekte të ndryshme të përdorimit të duhanit. Kapitulli 3 paraqet të gjeturat e hulumtimit mbi përdorimin e të gjitha llojeve të produkteve të duhanit nga të rriturit, prevalencën dhe intensitetin e konsumimit të produkteve të duhanit. Kapitulli 4 mbulon të gjeturat për përpjekjet e duhanpirësve për ta ndërprerë konsumimin e duhanit. Ky kapitull tregon kohëzgjatjen më të madhe të abstenimit nga duhani, arsyet dhe metodat e përdorura në përpjekje për ta ndërprerë konsumimin e duhanit, intensitetin e duhanpirjes në të kaluarën dhe të tashmen, nëse duhanpirësit aktualë e kanë zvogëluar intensitetin e tyre të pirjes së duhanit, si dhe arsyet për zvogëlim. Kapitulli 5 paraqet të gjeturat për ekspozimin ndaj tymit të duhanit apo duhanpirjes pasive. Ai mbulon çështje siç janë ekspozimi ndaj tymit të duhanit në vende të ndryshme dhe përvojat e duhanpirësve karshi reagimeve të të tjerëve. Kapitulli 6 mbulon të gjeturat mbi aspektet ekonomike të përdorimit të duhanit. Ai paraqet çmimet që përdoruesit paguajnë për lloje të ndryshme të duhanit, përqindjen e buxhetit mujor të shpenzuar në duhan, brendet më të konsumuara të duhanit, vendet ku blerësit blejnë produkte të duhanit dhe sjelljet/përceptimet e duhanpirësve në Kosovë. Kapitulli 7 paraqet të gjeturat mbi promovimin e duhanit në media dhe mjetet tjera, prezencën e vërejtjet dhe porositë për shëndetin si dhe banderolën e taksave në pakot e cigareve. Gjithashtu, ai paraqet të gjeturat e hulumtimit mbi qëndrimet dhe perceptimet kundrejt politikave anti-duhan, dhe ngritjen eventuale të çmimeve në shkallë të ndryshme. Në fund, Kapitulli 8 paraqet konkluzionet dhe ofron rekomandime për politikën për Qeverinë e Kosovës.

2. METODOLOGJIA

Bazuar në protokollin global të standardeve për monitorim sistematik të përdorimit të duhanit nga të rriturit dhe në indikatorët kyç të duhanit, D+ si pjesë e projektit “Përshpejtimi i Progresit në taksat mbi Duhanin në Vendet me të Ardhura të Ulëta dhe të Mesme”, ka realizuar një hulumtim mbi përdorimin e duhanit në mesin e të rriturve në Kosovë, si pjesë e Hulumtimit Rajonal mbi Konsumimin e Duhanit në vendet e Evropës Juglindore (STC-SEE). Hulumtimi është realizuar në gjashtë vende të Evropës Juglindore, duke përfshirë Shqipërinë, Bosnje Hercegovinën, Kosovën, Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi, dhe Serbinë. Hulumtimi është koordinuar nga Instituti i Shkencave Ekonomike (IES) në Beograd dhe është financuar nga Universiteti i Illinois në Çikago (UIC) Instituti për Kërkime dhe Politika Shëndetësore.

Pyetëtori i STC-SEE është bazuar në pyetëtorët e tri hulumtimeve globale ekzistuese, duke përfshirë Hulumtimin Global të Duhanit të të Rriturit (GATS),¹⁷ Hulumtimin Ndërkombëtar të Kontrollit të Duhanit (ITC)¹⁸ dhe Hulumtimin e Politikave të Çmimeve dhe Kontrollit të Duhanit në Evropë (PPACTE).¹⁹ GATS është një hulumtim i cili përfshinë ekonomitë familjare, dhe mbledh të dhëna për personat mbi moshën 15 vjeç, të cilat përdoren nga qeveritë për të ofruar rekomandime për dizajnimin e politikave që adresojnë masat të cilat i përmban Konventa Kornizë mbi Kontrollin e Duhanit (FCTC) e Organizatës Botërore të Shëndetësisë (OBSH). Hulumtimi i ITC administrohet përmes ueb-it dhe mbledh të dhëna mbi sjelljet dhe qëndrimet lidhur me përdorimin e duhanit dhe nikotinës nga të rriturit mbi 20 vjeç. Hulumtimi i ITC realizohet në më shumë se 29 vende, dhe ka për qëllim të vlerësojë zbatimin e masave të FCTC. Ndërsa, PPACTE është një hulumtim mbi efikasitetin e politikave të çmimeve karshi prevalencës së duhanit, ndërprerjes dhe faktorëve të tjerë. Ky hulumtim realizohet në 18 vende evropiane dhe përfshin personat mbi 15 vjeç.

Mostra e hulumtimit në Kosovë përbëhet nga 1,000 të rritur të moshës 18 deri 85 vjeç, e dizajnuar të përfaqësoj tërë popullsinë e Kosovës bazuar në regjistrimin e fundit nacional (2011). Qëllimi i hulumtimit është mbledhja e informacioneve nga respondentët mbi karakteristikat e tyre biografike, përdorimin e duhanit (të gjitha llojet), ndërprerjen e konsumimit të duhanit, ekspozimin ndaj duhanpirjes pasive, ekonominë e duhanit, mediat, si dhe qëndrimet dhe perceptimet. Përveç kësaj, për të prodhuar indikatorë kyç për Kosovën si tërësi dhe sipas vendbanimit të respondentëve grumbullimi gjeografik i të dhënave është bërë në disa etapa.

Hulumtimit është realizuar nga Deep Dive, e cila është firmë hulumtuese e tregut dhe konsulencave në Serbi, së bashku me nënkontraktorët. Në Kosovë, mbledhja e të dhënave është realizuar nga Instituti për Kërkime dhe Alternativa Zhvillimi (IDRA).

2.1. POPULLATA E STUDIUAR

Popullata e targetuar nga studimi përfshinë të gjithë burrat dhe gratë 18 deri 85 vjeç, dhe mbulon tërë territorin e Kosovës. Për arsye logjistike, hulumtimi nuk është realizuar në ambiente banimi të institucionalizuara apo banesa kolektive, siç janë institucionet ushtarake,

---

¹⁷ Global Adult Tobacco Survey Collaborative Group. Global Adult Tobacco Survey (GATS): Sample design manual, version 2.0. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, 2010. Marrë nga <https://bit.ly/2WM6KX8>

¹⁸ International Tobacco Control Policy Evaluation Project. (n.d.). Marrë nga <https://itcproject.org/>

¹⁹ Pricing Policies and Control of Tobacco in Europe. (n.d.). Marrë 2020, nga <http://www.tri.ie/ppacte.html>

burgje, manastire, hotele, konvikte, spitale, dhe shtëpi pleqsh. Të anketuarit e kualifikuar e kanë pasur të drejtën për t'u tërhequr nga intervista në çdo kohë, si dhe të refuzonin të përgjigjeshin në çfarëdo pyetje pa i ofruar arsye shtesë intervistuesit.

2.2. MODELIMI I MOSTRËS

Hulumtimi është dizajnuar si hulumtim nacional, ballë për ballë, me një mostër prej 1,000 të rriturish nga moshë 18 deri në 85 vjeç. Hulumtimi përdor një mostër të probabilitetit në tri faza. Në fazën e parë, njësitë primare të mostrës (PSU) janë përzgjedhur rastësisht nga probabiliteti proporcional duke përfshirë shtatë rajonet (Prishtinë, Mitrovicë, Pejë, Ferizaj, Gjakovë, Gjilan, dhe Prizren). Në fazën e dytë, dhjetë njësi banimi në secilën PSU janë përzgjedhur rastësisht përmes metodës së përzgjedhjes së rastësishme të adresës duke respektuar intervalin e mostrës. Në fazën e tretë, anëtarët e familjes janë përzgjedhur rastësisht duke përdorur teknikën e ditëlindjes vijuese. Nuk ka pasur zëvendësim për respondentët e kualifikuar.

Alokimi i mostrës sipas kategorive është proporcional me madhësinë e mostrës për nënkategori të caktuara (numri i personave të moshës 18 deri 85 vjeç). Kategorizimi i mëtutjeshëm i të dhënave është bërë sipas gjinisë, moshës, llojit të banimit, rajonit gjeo-ekonomik dhe nivelit të edukimit. Intervali i besimit prej 95 përqind në madhësinë e mostrës prej 1,000 është CI 3.1 përqind (46.9 përqind, 53.1 përqind).

2.3. PYETËSORI I HULUMTIMIT

Pyetëtori i hulumtimit ka mbledhur informacione rreth një numri të madh indikatorësh të cilët ndihmojnë në vlerësimin dhe monitorimin e prevalencës së përdorimit të duhanit dhe në ofrimin e të dhënave për politikbërësit për dizajnimin e politikave të reja apo fuqizimin e atyre ekzistuese lidhur me kontrollin e duhanit në nivel kombëtar. Pyetëtori është përpiluar në anglisht dhe përkthyer në gjuhën shqipe dhe serbe nga punëtorët e terrenit.

Pyetëtori ka përfshirë pyetje për informacione që kanë të bëjnë me shtatë fushat vijuese:

- a) *Karakteristikat biografike*: Pyetje mbi moshën, gjininë, vendbanimin, nivelin e edukimit, statusin e punësimit, të hyrat mujore, statusin shëndetësor, numrin e fëmijëve dhe statusin martesor.
- b) *Përdorimi i duhanit*: Pyetje që mbulojnë trendin dhe frekuencën e përdorimit (konsumimin ditor, më pak se në baza ditore, ish-duhanpirës, joduhanpirës), konsumimin e llojeve të ndryshme të duhanit, intensitetin e duhanpirjes dhe moshën e fillimit të konsumimit të duhanit në baza ditore.
- c) *Ndërprerja e konsumimit të duhanit*: Pyetje mbi periudhën më të gjatë të abstenimit nga konsumimi i duhanit, arsyet e tentativës për ta ndërprerë duhanin, metodat e përdorura për ta ndërprerë duhanin, intensitetin e konsumimit të duhanit në krahasim me të kaluarën dhe arsyet e konsumimit më të vogël.
- d) *Duhanpirja pasive*: Pyetje për duhanpirës edhe joduhanpirës mbi ekspozimin ndaj tymit të duhanit në shtëpi, si dhe ekspozimit si duhanpirës pasiv gjatë 30 ditëve të fundit në vende të ndryshme publike duke përfshirë ndërtesa qeveritare, objekte shëndetësore, restorante apo kafe, bare apo klube të natës, universitete dhe shkolla. Pyetjet gjithashtu identifikojnë numrin e fëmijëve në shtëpi dhe ekspozimin e tyre ndaj

tymit të duhanit. Duhanpirësit aktualë janë pyetur nëse tymi i tyre i duhanit i shqetëson të tjerët.

- e) *Ekonomia*: Pyetje mbi buxhetin mesatarë të shpenzuar në cigare të prodhuara dhe cigare të mbështjella me dorë, përqindja totale e të ardhurave të shpenzuara në duhan, brendi i fundit i blerë, shpenzimet mujore për produkte të ndryshme të duhanit, numri mesatar i cigareve të prodhuara dhe të mbështjella me dorë të konsumuara në ditë.
- f) *Qëndrimet dhe perceptimet*: Pyetje mbi reagimet ndaj rritjes së çmimit siq janë: nuk ka ndonjë ndryshim, ndërprerje e përkohshme e duhanit, konsumim më i ulët i duhanit, konsumimi i brendeve më të lira, kalimi në cigare të mbështjella me dorë, kalimi në cigare jolegale.
- g) *Media*: Pyetje rreth njohurive mbi ngjarje të sponsorizuara nga industria e duhanit, lidhur me promovimin e duhanit në gjashtë muajt e fundit (mostra falas të cigareve, oferta me çmime speciale për çfarëdo produkti të duhanit, dhurata apo zbritje speciale kur blen cigare, veshje apo gjera tjera me një emër brendi të cigareve apo logo, ngjarje të veçanta ku duhanpirësit ftohen për të marrë pjesë apo dërgojnë letra elektronike me mesazhe promocionale), vërejtjet dhe porositë për shëndetin si dhe banderolat e taksave në pakot e cigareve.

2.4 AGJENCIONI IMPLEMENTUES

Deep Dive, që është një firmë për hulumtime të tregut dhe konsulenca me bazë në Beograd, Serbi, ishte përgjegjëse për mbledhjen e të dhënave për STC-SEE në të gjashtë vendet. Menaxheri i projektit i Deep Dive ofroi udhëzime të përgjithshme për zbatimin e hulumtimit në secilin vend dhe ishte në komunikim të vazhdueshëm me drejtorët në secilin prej gjashtë vendeve respektive për t'u siguruar kështu që të gjitha procedurat jenë përcjellur siç duhet. Hulumtimi në Kosovë është realizua nga IDRA, bazuar në të njëjtat rregulla dhe rregullore sikur agjencia Deep Dive, siç është përcaktuar në marrëveshje ndërmjet agjencisë dhe secilit nënkontraktor në rajon.

2.5. REKRUTIMI

Për të realizuar hulumtimin në Kosovë, IDRA ka punësuar në total 34 punëtorë terreni, të shpërndarë në shtatë zona dhe pesë regjione gjeo-ekonomike (Jug, Lindje, Qendër, Perëndim dhe Veri). Pra, kanë qenë 25 intervistues të terrenit për zonat të banuara me shqiptarë, gjithashtu dy intervistuesë tjerë për pilotimin e pyetësorëve. Në zonat e Kosovës me banorë serb, agjencia ka punësuar intervistuesë serbë për t'i realizuar këto intervista.

2.6. PARATESTI/PILOT TESTI

Pilot studimi (paratesti) është realizuar në qershor të vitit 2019. Hulumtimi pilot ka ofruar qartësi në pyetje, rrjedhë logjike apo sekuencë të pyetjeve, përshtatshmëri dhe përgjigje të duhura në kategoritë e përdorura, si dhe qartësi dhe korrektësi të formulimit edhe në gjuhët nacionale. Pilotimi gjithashtu ka pasur për qëllim të përcaktojë nëse qëndrimet e respondentëve, interesat dhe motivimi për t'u përgjigjur në pyetje do të ishte konstant dhe të vendoste kohën mesatare që merr intervista me qëllim që të vendoset pastaj një kuotë e arsyeshme ditore. Një tjetër objektiv i rëndësishëm i pilotimit ishte testimi i shkrimit

(pyetësoi i programuar) pasi që pyetësoi ishte administruar duke përdorur metodën e mbledhjes së të dhënave CAPI. Pilot-hulumtimi ishte realizuar në zona rurale dhe urbane, me një total prej 10 respondentëve. Pilot intervistat ishin shpërndarë në mënyrë adekuate sipas gjinisë, vendbanimit urban/rural, statusit duhanpirës, dhe grupmoshës.

2.7. TRAJNIMI

Trajnimi për të gjithë personelin e angazhuar për punën në terren për STC-SEE në Kosovë ishte realizuar në mes të 2 dhe 13 shtatorit të vitit 2019. Menaxherët e këtij projekti shërbyen si trajner, ku pjesëmarrës në trajnime kanë qenë mbikëqyrësit rajonalë, mbikëqyrësit e punës në terren dhe intervistuesit në terren. Secili sesion trajnues ka mbuluar konceptet e hulumtimit, definicionet, si dhe administrimin e pyetësorëve duke përdorur kompjuterët në formë tableti.

2.8. PUNA NË TERREN

Pesë (katër shqiptarë dhe një serb) menaxherë të punës në terren u caktuan për ta mbikëqyruar zbatimin e hulumtimit në zonat e tyre të caktuara dhe të ofronin asistencë teknike mbi konceptet e hulumtimit, njësitë e pyetësorit dhe procedurat e operimit në terren. Ata gjithashtu ofruan mbështetje teknike mbi përdorimin e kompjuterëve tablet, derisa ekipi i TI i Deep Dive adresoi çështje më të komplikuar. Mbikëqyrësit e punës në terren realizuan kontrole rutinore dhe mbikëqyrësit e cilësisë së kontrollit nga IDRA realizuan intervista të shkurtra verifikuese. Puna në terren u realizua nga 17 shtator deri më 7 tetor 2019.

2.9. GRUMBULLIMI DHE PËRPUNIMI I TË DHËNAVE

Si në pesë vendet tjera, STC-SEE në Kosovë përdori një pyetësor elektronik përmes kompjuterëve tablet. Instalimi pyetësorit, software-i përpunues, menaxhimi dhe integrimi i të dhënave është menaxhuar nga Deep Dive, ku stafi teknik i Deep Dive ka shërbyer edhe si menaxhues të të dhënave. Intervistuesit në terren ngarkuan të dhënat në serverët e Deep Dive në baza ditore. Për zbulimin e hershëm dhe zgjidhjen e problemeve në dosjet e të dhënave, menaxhuesit e të dhënave kanë rishikuar dhe kontrolluar të dhënat e pranuar. Të njëjtit kanë ofruar raport të statusit javor duke treguar numrin e rasteve të kompletuara dhe të pakompletuara për intervistuesin. Pas kompletimit të databazës, menaxhuesit e të dhënave të Deep Dive i kanë shëndrruar të dhënat në format SPSS për vlerësim fillestar të cilësisë së të dhënave.

2.10. ANALIZA STATISTIKORE

Analizimi i të dhënave komplekse të hulumtimit është realizuar për të marrë vlerësime dhe për ta matur shkallën e besueshmërisë prej 95 përqind. Koeficienti është shfrytëzuar për të nxjerrur vlerësime të popullatës dhe besueshmërinë e tyre. Të gjithë koeficientet kompjuterik dhe intervalet e tyre të besimit janë realizuar duke përdorur modulën e mostrës komplekse të SPSS 26.

2.11. KOEFICIENTI

Rregullimi i të dhënave është bërë për t'i korrigjuar koeficientet në shpërndarjen e popullsisë sipas regjistrimit të vitit 2011. Variablat e përdorura për kalibrim kanë qenë rajoni gjeo-ekonomik, lloji i banimit (urban kundrejt rural), grupmosha, gjinia, dhe niveli i edukimit (Tabelat 2.1–2.7 në Shtojcë).

2.12 KARAKTERISTIKAT E MOSTRËS DHE POPULLATËS

1,000 intervistat e kompletuara në Kosovë përfshijnë popullatën nga 18 deri 85 vjeç. Kornizat e mostrave janë të bazuara në regjistrimin e fundit të popullsisë, i realizuar në vitin 2011.

3. PËRDORIMI I DUHANIT

Mesazhet kyçe

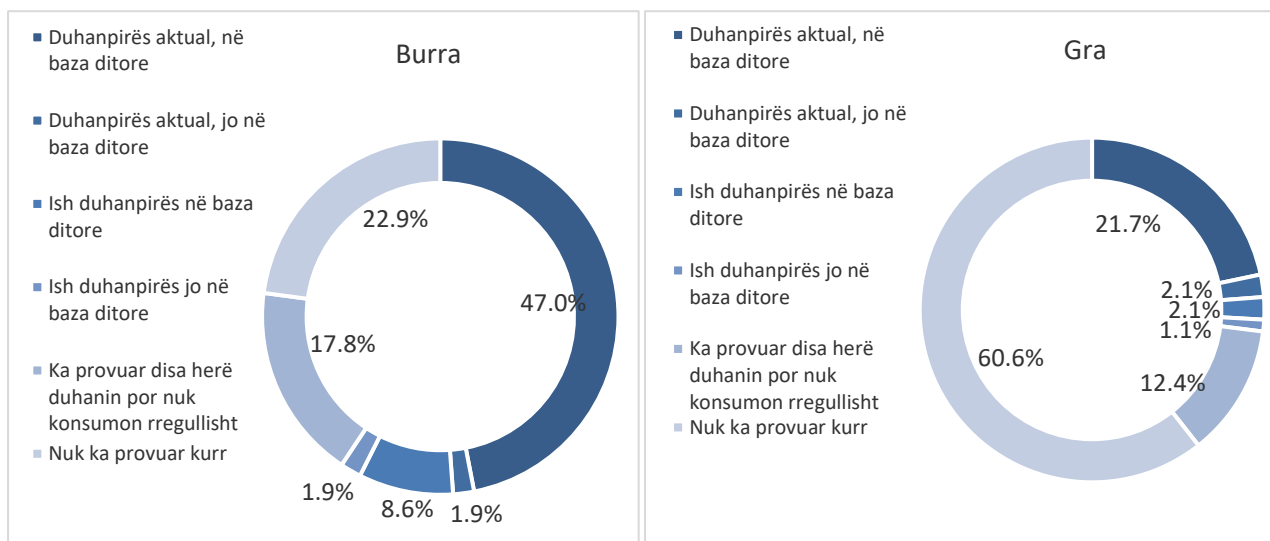
- 1. Prevalenca e konsumimit të cigareve të prodhuara dhe cigareve të mbështjella me dorë në mesin e të rriturve në Kosovë është shumë e lartë, 36.4 përqind: 48.9 përqind në mesin e burrave dhe 23.8 përqind në mesin e grave. Intensiteti i duhanpirjes është gjithashtu i lartë, pasi që afërsisht 70 përqind e duhanpirësve të përditshëm në Kosovë konsumojnë një mesatare prej më shumë se 20 cigare në ditë.*
- 2. Afërsisht 40 përqind e duhanpirësve të përditshëm filluan konsumimin e duhanit para moshës 18 vjeçare, përderisa 45.0 përqind filluan tymosjen ndërmjet moshës 18 dhe 24 vjeçare.*
- 3. Të rriturit me të ardhura të larta (67.5 përqind), ata me nivel sekondar të edukimit (37.3 përqind), dhe të rriturit që jetojnë në zonat urbane (39.9 përqind) konsumojnë duhan relativisht më shumë se sa të rriturit tjerë.*

Ky kapitull raporton të gjeturat e hulumtimit lidhur me prevalencën e përdorimit të produkteve të ndryshme të duhanit në Kosovë. Është i ndarë në tri seksione, më saktësisht në prezantimin e të gjeturave mbi përdorimin e produkteve të duhanit, numrin e cigareve të përdorura në një ditë dhe moshën kur duhanpirësit kanë filluar konsumimin e duhanit në baza ditore. Hulumtimi ka mbledhur të dhëna mbi konsumimin e llojeve të ndryshme të produkteve të duhanit siç janë duhani me tym, duhani pa tym, cigaret elektronike (e-cigaret), dhe produktet e duhanit me ngrohje. Produktet e duhanit me tym përfshijnë cigaret e prodhuara, cigaret e mbështjella me dorë, çibukët e duhanit, cigaret apo cigarillot, si dhe duhanin me tuba uji.

Pasi që duhanpirësit aktualë konsumojnë vetëm duhan me tym siç janë cigaret e prodhuara (96.9 përqind), cigaret e mbështjella me dorë (3.8 përqind) dhe duhanin me tuba uji (0.7 përqind)²⁰ (Tabela 3.2 në shtojcë), ky kapitull fokusohet kryesisht në duhanin me tym, veçanërisht në cigaret e prodhuara.

Në Kosovë, 36.4 përqind e të rriturve (nga moshë 18 deri 85) janë duhanpirës aktualë. Figura 3.1 tregon se burrat ka gjasë të konsumojnë dy herë më shumë duhan sesa gratë (48.9 përqind kundrejt 23.8 përqind).

²⁰ Pasi që disa duhanpirës konsumojnë më shumë se dy lloje të produkteve të duhanit, shuma totale e përqindjes është më e madhe se 100.

Figura 3.1 Prevalenca e konsumimit ditor të duhanit në mesin e burrave është më shumë se dy herë më e lartë se sa te gratë (N=998²¹)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Në përgjithësi, 34.4 përqind e të rriturve në Kosovë janë duhanpirës të përditshëm. Megjithatë, prevalenca e duhanpirësve të përditshëm është shumë më e lartë në mesin e burrave (47.0 përqind) sesa në mesin e grave (21.7) (Figura 3.1). Të rriturit në grupmoshën prej 45-54 kanë prevalencën më të lartë të duhanpirjes, me 44.9 përqind, ndjekur nga grupmosha 35–44 me 35.5 përqind. Për më tepër, prevalenca e duhanpirësve të përditshëm është më e larta te të rriturit me nivel të mesëm arsimimi (37.3 përqind), pasuar nga ata me arsimim fillor apo me nivel të ulët arsimimi (32.8 përqind) dhe nga ata me nivel më të lartë të arsimimit, me 29.0 përqind (Tabela 3.1 në shtojcë).

Nga duhanpirësit e përditshëm, të rriturit që jetojnë në zona urbane kanë prevalencë relativisht më të lartë (39.9 përqind) sesa ata që jetojnë në zona rurale (30.9 përqind). Ekonomitë familjare me të ardhura më të larta mujore kanë një prevalencë më të lartë të duhanpirjes, pasi që 67.5 përqind e të rriturve me të hyra mujore nga 1,201 deri në 1,600 euro konsumojnë duhan në baza ditore, përderisa vetëm 30.8 përqind e atyre të cilët fitojnë më pak se 400 euro në muaj janë duhanpirës të përditshëm (Tabela 3.1 në shtojcë).

Vetëm 2.0 përqind e të rriturve në Kosovë janë duhanpirës rastësor — 2.1 përqind në mesin e grave (përqindja prej 8.8 paraqet numrin total të duhanpirësve aktuale gra) dhe 1.9 përqind në mesin e burrave (që paraqet 3.9 përqind të të gjithë duhanpirësve aktualë burra).

Në përgjithësi 41.6 përqind e të rriturve në Kosovë kurrë nuk kanë konsumuar duhan, dukshëm më shumë gratë (60.6 përqind) sesa burrat (22.9 përqind) (Tabela 3.1 në shtojcë).

3.1. PËRDORIMI I LLOJEVE TË NDRYSHME TË DUHANIT TYMOSËS

Tabela 3.2 në shtojcë paraqet përqindjen e duhanpirësve aktualë, sipas llojit të produkteve të duhanit tymosës. Cigaret e prodhuara dominojnë në mesin e produkteve të duhanit tymosës me 96.9 përqind të duhanpirësve, ndërsa 3.8 përqind konsumojnë cigare të mbështjella me dorë dhe vetëm 0.7 përqind konsumojnë duhan në tuba uji (nargjilë/shisha). Konsumimi i

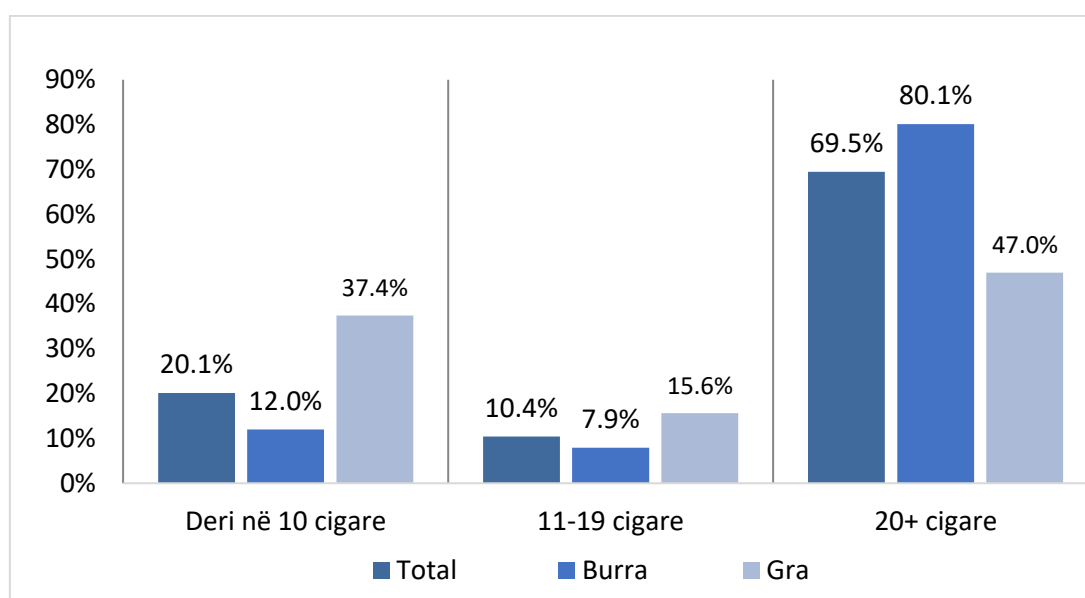
²¹ Mostra e hulumtimit ka përfshirë 1,000 respondentë, dy observime përjashtuar nga analiza.

llojeve tjera të produkteve të duhanit nga të rriturit është minimal, dhe disa nga të intervistuarit theksuan që ka pasur raste kur vetëm i kanë provuar ato. Shiko më shumë detaje në Tabelën 3.2 në shtojcë.

3.2. CIGARET E KONSUMUARA NË BAZA DITORE

Figura 3.2 tregon se në përgjithësi, 69.5 përqind e duhanpirësve aktualë konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë. Intensiteti i duhanpirjes te burrat është relativisht më i lartë sesa te gratë, kjo pasi 80.1 përqind e duhanpirësve burra konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë krahasuar me 47.0 përqind të duhanpirësve gra.

Figura 3.2. Intensiteti i pirjes së duhanit është i lartë, pasi që shumica e duhanpirësve aktualë, veçanërisht burrat, konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë (N=337)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Duhanpirësit aktualë nën moshën 75 vjeçare konsumojnë duhan relativisht më shumë (më shumë se 20 cigare në ditë) në krahasim me grupmoshën 75–85 vjeç, rrespektivisht 60 përqind dhe 55.2 përqind (Tabela 3.3 në shtojcë).

Pavarësisht nga rajoni gjeografik, duhanpirësit në zona urbane (72.4 përqind) dhe ata në zona rurale (67.1 përqind) konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë. Niveli i edukimit nuk duket se bënë dallim në intensitetin e konsumimit të duhanit, pasi që më shumë se 60 përqind e duhanpirësve në secilën kategori të arsimit pohojnë se konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë (Tabela 3.3 në shtojcë). Sa i përket të ardhurave, grupi i duhanpirësve që fitojnë më shumë se 1,600 euro për muaj (duke qenë grupi me të ardhurat më të larta) paraqet përqindjen më të ulët (43.7 përqind) të atyre që konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë, ndërsa duhanpirësit me të ardhura nga 1,201–1,600 euro paraqesin grupin me përqindjen më të lartë (92.9 përqind) që konsumojnë më shumë se 20 cigare në ditë. Shiko më shumë detaje në Tabelën 3.3 në shtojcë.

3.3. FILLIMI I DUHANPIRJES NË BAZA DITORE

Mosha për fillimin e konsumimit të duhanit çdo ditë është raportuar vetëm për gjithmonë-duhanpirësit e përditshëm (ever-daily smokers). Në përgjithësi, gati gjysma e gjithmonë-duhanpirësve të përditshëm (45.0 përqind) e filluan pirjen e duhanit në baza ditore në mes të moshës 18 dhe 24, ndërsa 22.4 përqind e filluan duhanpirjen edhe më herët, në mes të moshës 16 dhe 17 vjeç. Bazuar në përgjigjet e responentëve, në shumicën e rasteve burrat dhe gratë janë bërë gjithmonë-duhanpirës të përditshëm gjatë moshës 18 deri në 24 vjeçare, respektivisht 42.9 përqind dhe 50.0 përqind. Për më tepër, shumica e gjithmonë-duhanpirësve të përditshëm kanë filluar konsumimin e duhanit çdo ditë ndërmjet moshës 18 dhe 24, pavarësisht nivelit të tyre të arsimimit. Për më shumë detaje shiko në Tabelën 3.4 në shtojcës.

Responentët të cilët kanë filluar duhanpirjen e përditshme para moshës 18 vjeçare, mesatarisht janë më pak të shkolluar (me nivel të mesëm shkollimi apo më pak). Në mesin e gjithmonë-duhanpirësve të përditshëm me të ardhurat më të ulëta (deri në 400 euro për muaj), 22.3 përqind e kanë filluar konsumimin e duhanit në moshën 13–15, përderisa 37.0 përqind e atyre me të ardhura më shumë se 1,600 euro për muaj kanë filluar duhanpirjen në një moshë relativisht më të vjetër prej 18 deri në 24, dhe 32.3 përqind e kanë filluar në mes të moshës 25 dhe 35. Shiko më shumë detaje në Tabelën 3.4 në shtojcë.

4. NDËRPRERJA E DUHANIT

Mesazhet kyçe

- 1. Vetëm 16.1 përqind e duhanpirësve aktualë kanë bërë përpjekje për ta ndërprerë konsumimin e duhanit në 12 muajt e fundit dhe 54.1 përqind kanë abstenuar nga duhanpirja për vetëm një muaj.*
- 2. Arsyet shëndetësore janë faktori kryesorë për 64.7 përqind të duhanpirësve të cilët kanë bërë përpjekje për ta lënë duhanin.*
- 3. Vetëm 16.8 përqind e duhanpirësve aktualë konsumojnë më pak sesa në të kaluarën dhe 81.5 përqind e tyre veprojnë njëjtë për arsye shëndetësore.*

Ky kapitull paraqet të gjetura për aspekte të ndryshme të ndërprerjes së konsumimit të duhanit, duke përfshirë kohëzgjatjen e abstenimit nga duhanpirja, qëllimin e ndërprerjes sipas arsyeve dhe metodave, intensitetin e duhanpirjes në krahasim me të kaluarën, dhe arsyet për zvogëlimin e intensitetit të duhanpirjes.

4.1. RAPORTI I NDËRPRERJES SË DUHANIT

Raporti i ish-duhanpirësve ndaj duhanpirësve të përhershëm (e njohur si raporti i ndërprerjes) në Kosovë është 15.9 përqind (Tabela 4.1 në shtojcë). Raporti i ndërprerjes është paksa më i lartë për duhanpirësit burra (17.7 përqind), ndërsa ende më i lartë për duhanpirësit e moshave 55–64 dhe 65–74 vjeç (24.8 përqind dhe 42.0 përqind, respektivisht), dhe për duhanpirësit me të ardhura më të ulëta dhe më të larta (22.2 përqind dhe 26.7 përqind, respektivisht). Sa i përket duhanpirësve të përditshëm (raporti i ish-duhanpirësve të përditshëm ndaj duhanpirësve të përhershëm), raporti i ndërprerjes është 21.7 përqind.

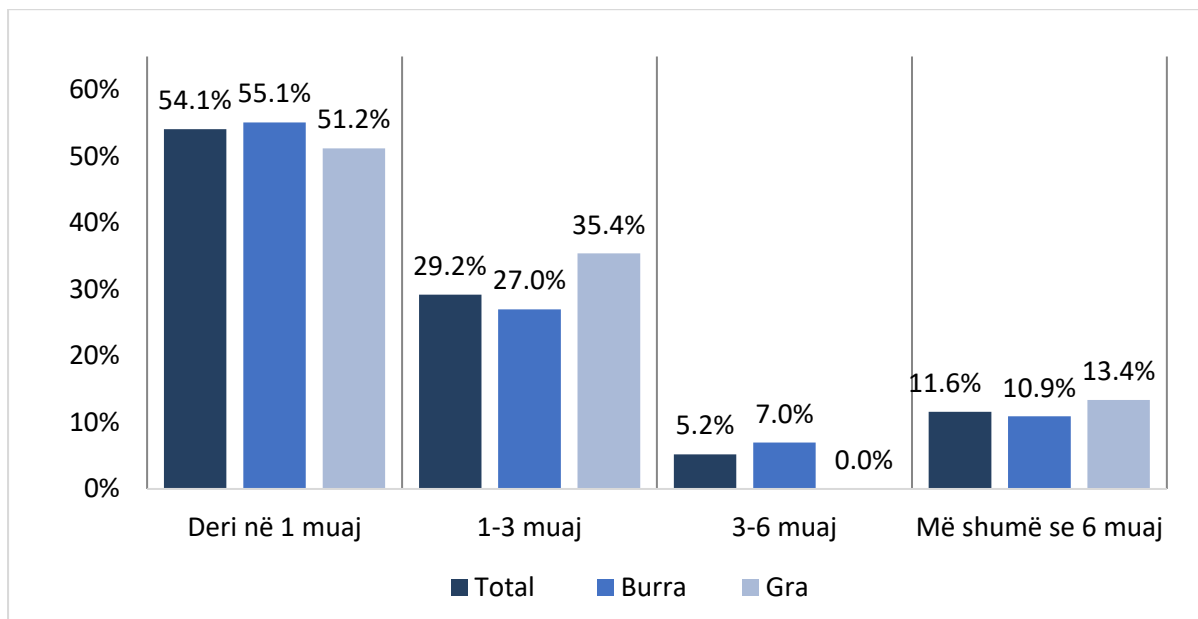
4.2. PËRPJEKJET PËR TA NDËRPRERË DHE KOHËZGJATJA E ABSTENIMIT NGA KONSUMIMI I DUHANIT

Vetëm 16.1 përqind e duhanpirësve aktualë kanë bërë përpjekje për ta ndërprerë konsumimin e duhanit gjatë 12 muajve të fundit. Për më tepër, shumica e tyre (54.1 përqind) i janë rikthyer konsumimit vetëm pas një muaji (Figura 4.1).²² Përqindja e abstenimit deri në tre muaj ishte më e lartë te gratë (35.4 përqind) sesa te burrat (27.0 përqind). Megjithatë, vetëm 11.6 përqind e duhanpirësve aktualë, të cilët u përpoqën ta ndërpresin konsumimin e duhanit, abstenuan për më shumë se gjashtë muaj ose më pak se një vit (përkatesisht 13.4 përqind për gra dhe 10.9 përqind për burra).

---

²² Derisa 16.1 përqind e duhanpirësve (58 të rritur) raportuan se janë përpjekur ta ndërpresin konsumimin e duhanit në 12 muaj e fundit, vetëm 54 e të anketuarve mbanin në mend kohëzgjatjen e abstenimit nga duhani.

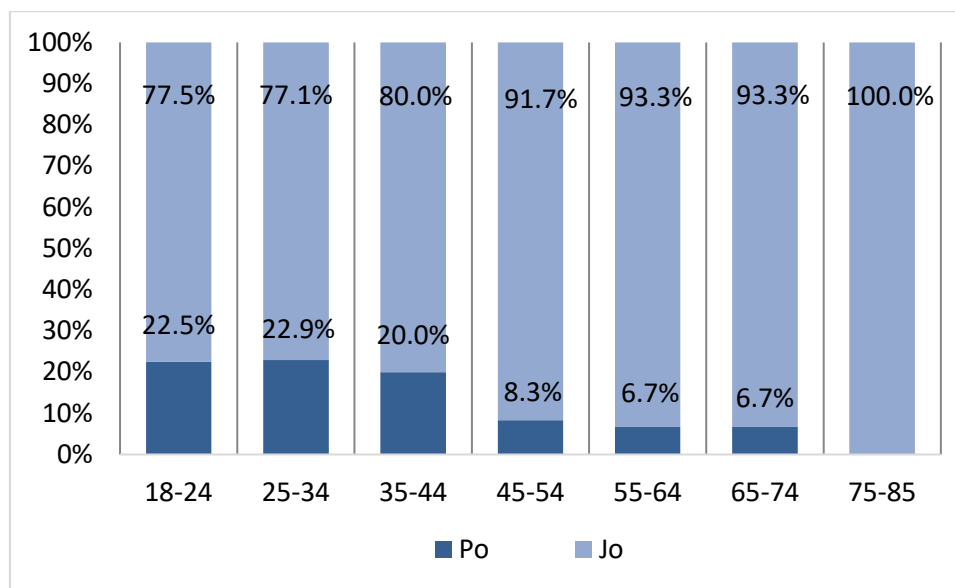
Figura 4.1 Më shumë se gjysma e duhanpirësve aktualë të cilët janë përpjekur të heqin dorë nga pirja e duhanit i janë rikthyer pas vetëm një muaji (N=54)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Të gjithë duhanpirësit aktualë të cilët kanë bërë përpjekje ta ndërpresin konsumimin e duhanit në 12 muajt e fundit i përkasin moshës 18 dhe 74 vjeçare. Figura 4.2 tregon se përpjekjet për ndërprerje kanë qenë relativisht më dominante në tri grupmoshat më të reja (rreth 20 përqind) sesa në mesin e duhanpirësve mbi moshën 45 vjeç (më pak se 10 përqind). Më shumë se 50 përqind e duhanpirësve të moshës 18–44 vjeç të cilët u përpoqën ta ndërpresin konsumimin e duhanit iu rikthyen vetëm pas një muaji, përderisa ata ndërmjet moshës 45–54 menaxhuan të abstenojnë deri në gjashtë muaj. Abstenimi nga duhanpirja për më shumë se një muaj është vërejtur më shumë te duhanpirësit që jetojnë në zonat urbane (74.4 përqind) krahasuar me ata të zonave rurale (18.4 përqind) (Tabela 4.2 në shtojcë).

Figura 4.2 Duhanpirësit më të rinjë kanë relativisht më shumë gjasa ta ndërpresin duhanin (N= 54)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Shumica e duhanpirësve me nivel shkollimi fillor apo më të ulët (67.8 përqind) dhe atyre me shkollim të mesëm (50.4 përqind) kanë qenë në gjendje ta ndërpresin duhanpirjen vetëm për një muaj, përdërisa më shumë se gjysma e duhanpirësve me nivel shkollimi universitar apo më të lartë e kanë ndërprerë duhanin deri në tre muaj (Tabela 4.2 në shtojcë).

4.3. ARSYET E NDËRPRERJES SË DUHANPIRJES

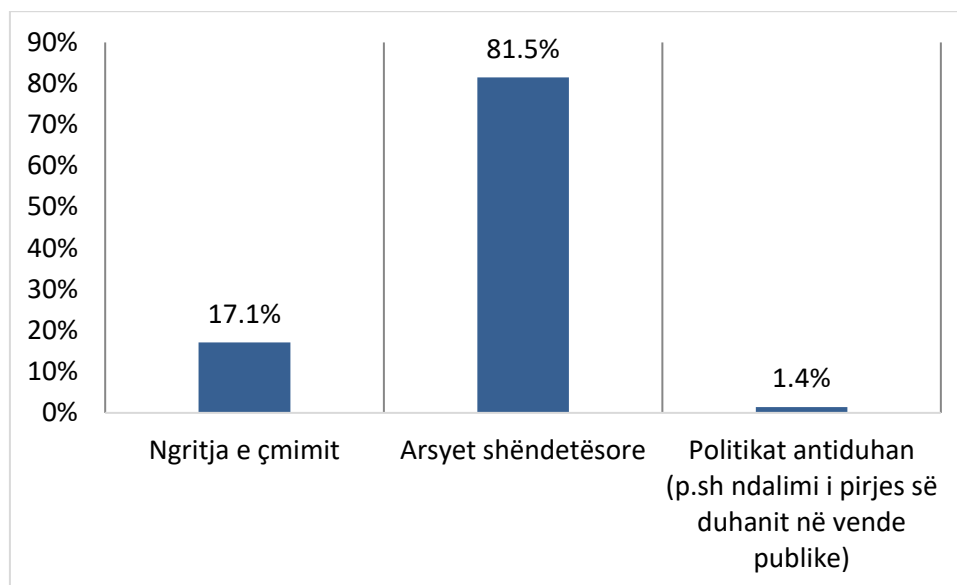
Në shumicën e rasteve (66.0 përqind) shkaqet shëndetësore kanë qenë arsyet kryesore në përpjekjen për ta ndërprerë konsumimin e duhanit (Tabela 4.2a në shtojcë), ndërsa shumica e duhanpirësve (81.5 përqind) të cilët kanë bërë përpjekje për ta lënë duhanin nuk kanë përdorur ndonjë masë tjetër ndihmëse (Tabela 4.3b në shtojcë).

4.4. NDRYSHIMI I INTENSITETIT NË KONSUMIMIN E DUHANPIRJES DHE ARSYET PËR ULJE TË KONSUMIT

Përdërisa 54.4 përqind e duhanpirësve aktualë konsumojnë numrin e njëjtë të cigareve si në të kaluarën, 28.8 përqind konsumojnë më shumë ndërsa vetëm 16.8 përqind e tyre konsumojnë më pak. Duhanpirësit burra kanë më shumë gjasë ta zvogëlojnë sasinë e duhanpirjes sesa gratë (20.4 përqind kundrejt 9.5 përqind). Duhanpirësit me të ardhurat më të larta (me të hyra në ekonomitë familjare me më shumë se 1,600 euro) përfaqësojnë përqindjen më të lartë të duhanpirësve që kanë zvogëluar intensitetin e duhanpirjes (29.1 përqind). Shiko më shumë detaje në Tabelën 4.4 në shtojcë.

Shumica e duhanpirësve aktualë, të cilët e kanë zvogëluar intensitetin e konsumimit të duhanit (81.5 përqind) vepruan kështu për shkaqe shëndetësore (Figura 4.3). Masat aktuale të kontrollit të duhanit, siç janë politikatat e duhanpirjes në ambiente të mbyllura, duket se nuk kanë ndikim të madhë në reduktimin e intensitetit të duhanpirjes, pasi që vetëm 1.4 përqind e duhanpirësve e kanë deklaruar këtë si arsye për zvogëlim të sasisë së konsumuar të duhanit.

Figura 4.3 Shumica e duhanpirësve aktualë të cilët konsumojnë më pak duhan sesa më parë e bëjnë këtë për arsye shëndetësore (N=61)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

5. DUHANPIRJA PASIVE

Mesazhet kyçe

- 1. Probabiliteti i ekspozimit ndaj duhanpirjes pasive në Kosovë është i lartë, pasi që 50.4 përqind e gjithë të rriturve (43.2 përqind e joduhanpirësve) i ekspozohen tymit të duhanit në shtëpi.**
- 2. Shumica e kosovarëve (91.2 përqind) i ekspozohen duhanpirjes pasive kryesisht në restorante, bare dhe klube të natës.**
- 3. Shumicës së përherë duhanpirësve (78.5 përqind) u është thënë së paku disa herë se tymi i tyre i duhanit i shqetëson të tjerët.**

Duhanpirja pasive ndodh atëherë kur joduhanpirësit thithin tymin e duhanit të shkaktuar nga duhanpirësit. Ky tym ka dy burime: njëra nga djegia e produkteve të duhanit dhe tjetra nga duhanpirësi. Një raport i OBSH-së tregon se asnjë vend/ambientë dhe kategori e popullatës nuk janë të përjashtuara nga dëmet e shkaktuara nga ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive.²³ Për më tepër, raporti i Surgeon General of the United States, thekson se duhanpirja pasive përmban kemikale të njëjta kancerogjene sikurse tymi që thithin duhanpirësit.²⁴

Ekspozimi ndaj tymit të duhanit është i mundshëm në çdo vend, duke përfshirë shtëpitë, vendin e punës apo vendet publike, siç janë restorantet, kafiteritë, baret, klubet e natës, transporti publik, ndërtesat qeveritare, objektet shëndetësore, universitetet dhe shkollat. Ky seksion ofron një përmbledhje të të gjeturave mbi ekspozimin e të rriturve ndaj duhanpirjes pasive në Kosovë.

5.1. EKSPOZIMI NDAJ DUHANPIRJES PASIVE NË SHTËPI

Çdo i rritur në Kosovë (50.4 përqind) i ekspozohet tymit të duhanit në shtëpi, 58.0 përqind e duhanpirësve aktualë dhe 43.2 përqind e joduhanpirësve (Tabela 5.1 në shtojcë). Ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive në shtëpi është relativisht më e lartë në mesin e duhanpirësve aktualë gra sesa atyre burra (72.4 përqind kundrejt 51.1 përqind), përderisa nuk ka ndonjë dallim të madh gjinorë tek joduhanpirësit (44.8 përqind në mesin e grave dhe 38.3 përqind në mesin e burrave).

Ekspozimi ndaj duhanpirjes pasive në shtëpi nuk ka dallim të madh në mes duhanpirësve aktualë në zonat urbane dhe rurale (58.9 përqind kundrejt 57.3 përqind), ndërsa joduhanpirësit në zonat rurale janë relativisht më të ekspozuar ndaj duhanpirjes pasive (46.2 përqind) krahasuar me zonat urbane (35.5 përqind). Pavarësisht statusit të duhanpirjes, çdo i rritur në grupmoshën prej 18–34 i ekspozohet duhanpirjes pasive, ndërsa një përqindje

²³ Öberg, M., S. Jaakkola, M., Prüss-Üstün, A., Schweitzer, C., & Woodward, A. (2010). Second-hand smoke: Assessing the burden of disease at national and local levels. (*Environmental Burden of Diseases Series, No. 18*). Marrë nga <https://bit.ly/3a55v9s>

²⁴ Xiques, P., & Reddick, V. (2006). The health consequences of involuntary exposure to tobacco smoke: Secondhand smoke, what it means to you (*Booklet, 2006 Surgeon General*). Marrë nga <https://bit.ly/3bd0NXm>

relativisht e madhe e joduhanpirësve në grupmoshën 35–64 nuk i ekspozohen duhanpirjes pasive (Tabela 5.1 në shtojcë).

Niveli i shkollimit dhe të hyrat e ekonomive familjare nuk kanë ndikim të madh në ekspozimin ndaj duhanpirjes pasive, pavarësisht statusit të duhanpirjes, përveç duhanpirësve me të ardhura prej më shumë se 1,600 euro për muaj dhe joduhanpirësve me nivel më të ulët se edukimi i mesëm. Shiko më shumë detaje në Tabelën 5.1 në shtojcë.

5.2. EKSPOZIMI NDAJ DUHANPIRJES PASIVE NË VENDET PUBLIKE

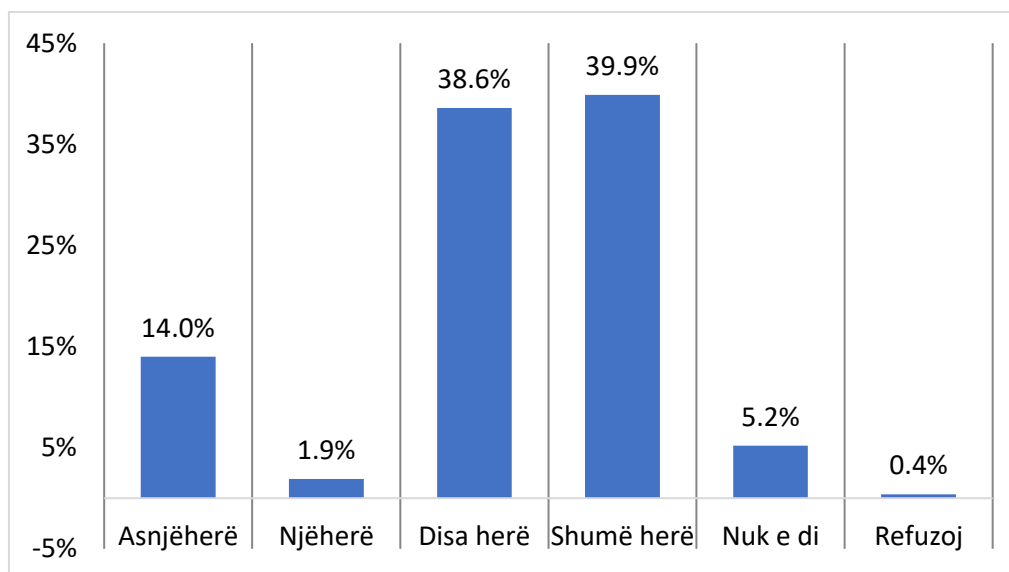
Të dhënat lidhur me ekspozimin ndaj duhanpirjes pasive në vendet publike janë mbledhur nga respondentët të cilët kanë vizituar vendet publike (30 ditë para intervistës) siç janë ndërtesat qeveritare, objektet shëndetësore, restorantet, kafiteritë, baret, klubet e natës, universitetet apo shkollat, si dhe transportin publik.

Përqindja më e lartë e respondentëve që janë ekspozuar duhanpirjes pasive në këto vende publike janë: në bare dhe klube të natës (91.2 përqind) dhe në restorante dhe kafiteri (69.2 përqind). Nivel i lartë i ekspozimit ndaj duhanpirjes pasive është raportuar në objektet shëndetësore dhe në universitete dhe shkolla (respektivisht 7.6 përqind dhe 9.6 përqind). Burrat krahasuar me gratë ka gjasë të jenë më të ekspozuar ndaj duhanpirjes pasive kur i vizitojnë këto vende publike, ndërsa për indikatorët tjerë nuk duket se ka dallime të mëdha. Shiko për më shumë detaje në Tabelën 5.2 në shtojcë.

5.3. QËNDRIMET NDAJ EKSPOZIMIT TË DUHANPIRJES PASIVE

Duhanpirësit aktualë dhe ish-duhanpirësit janë pyetur nëse i'u është thënë nga të tjerët se tymi që shkaktojnë nga duhanpirja i shqetëson të tjerët. Figura 5.1 tregon se 78.5 përqind e duhanpirësve të përhershëm raportuan se së paku disa herë i'u është thënë kjo gjë.

Figura 5.1 Duhanpirësve të përditshëm shpesh u thuhet se duhanpirja e tyre i bezdisë të tjerët përreth (N=432)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

6. EKONOMIA

Mesazhet kyçe

1. *Shuma mesatare e paguar për pako të 20 cigareve të prodhuara dhe për 20 cigare të mbështjella me dorë në Kosovë është 1.98 euro dhe 1.49 euro. Brendi më i konsumuar i cigareve të prodhuara është Winston, pasuar nga Lucky Strike dhe Marlboro.*
2. *Në përgjithësi, duhanpirësit aktualë të produkteve të duhanit shpenzojnë 17.3 përqind në muaj nga të hyrat familjare në cigare. Sa më të larta të ardhurat familjare dhe sa më i lartë niveli i arsimimit të duhanpirësve aktualë, aq më e ulët përqindja e buxhetit për konsumimin e produkteve të duhanit.*
3. *Rritja më e fundit në çmimin e cigareve nuk shkaktoi ndonjë ndryshim në veprime të 85.1 përqind të duhanpirësve në Kosovë, përveç të duhanpirësit e moshës 65 -74 dhe atyre me të ardhura nën 400 euro për muaj.*

Ky kapitull paraqet një përmbledhje të aspekteve të përzgjedhura ekonomike të produkteve të duhanit, cigareve të prodhuara dhe të mbështjella me dorë, të konsumuara nga duhanpirësit aktualë. Lidhur me këtë, një numër indikatorësh janë analizuar, duke përfshirë konsumimin e përgjithshëm dhe çmimin e paguar për pako të cigareve të prodhuara dhe cigareve të mbështjella me dorë, shpenzimet javore dhe ato mujore, vendi ku janë blerë cigaret si dhe brendi i fundit i blerë nga duhanpirësit.

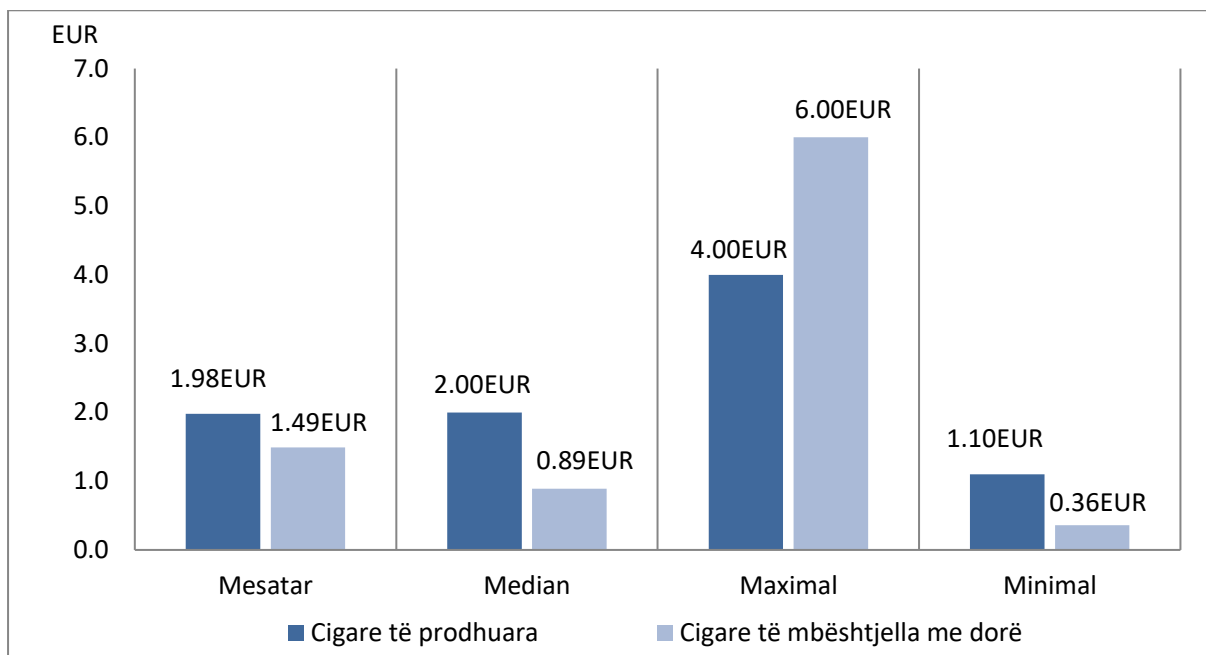
6.1. ÇMIMET E CIGAREVE

Figura 6.1 tregon se çmimi i përgjithshëm mesatar i paguar për një pako të cigareve të prodhuara (e përbërë nga 20 cigare) në Kosovë është 1.98 euro. Tabela 6.1 në shtojcë tregon se duhanpirësit burra dhe duhanpirësit e zonave urbane priren të konsumojnë cigare relativisht më të shtrenjta krahasuar me duhanpirëset gra dhe duhanpirësit e zonave rurale. Siç pritet, duhanpirësit më të vjetër dhe më pak të shkolluar priren të konsumojnë cigare më të lira, përderisa duhanpirësit me të ardhura të larta preferojnë cigare relativisht më të shtrenjta.

Sasia mesatare e paguar për 20 cigare të mbështjella me dorë është më e ulët krahasuar me 20 cigare të prodhuara, saktësisht 1.49 euro²⁵ (shiko Figurën 6.1). Tabela 6.1 në shtojcë tregon se duhanpirësit me të ardhura më të ulëta, me nivel më të ulët se shkollimi i mesëm, ata që jetojnë në zonat urbane dhe duhanpirësit e moshës 55 - 64 vjeçare, priren të konsumojnë cigare të mbështjella me dorë të cilat kanë çmim më të lirë.

²⁵ Për shkak të mungesës së të dhënave, autorët kanë përdorur vlerën e njësisë (shpenzimin për numrin e cigareve të mbështjella me dorë) për të kalkuluar çmimin e 20 cigareve të mbështjella me dorë.

Figura 6.1 Në Kosovë çmimi mesatar për 20 cigare të prodhuara është më i lartë sesa për cigaret e mbështjella me dorë (N=349 për cigare të prodhuara, N=14 për cigare të mbështjella me dorë)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

6.2. SHPENZIMET PËR CIGARE

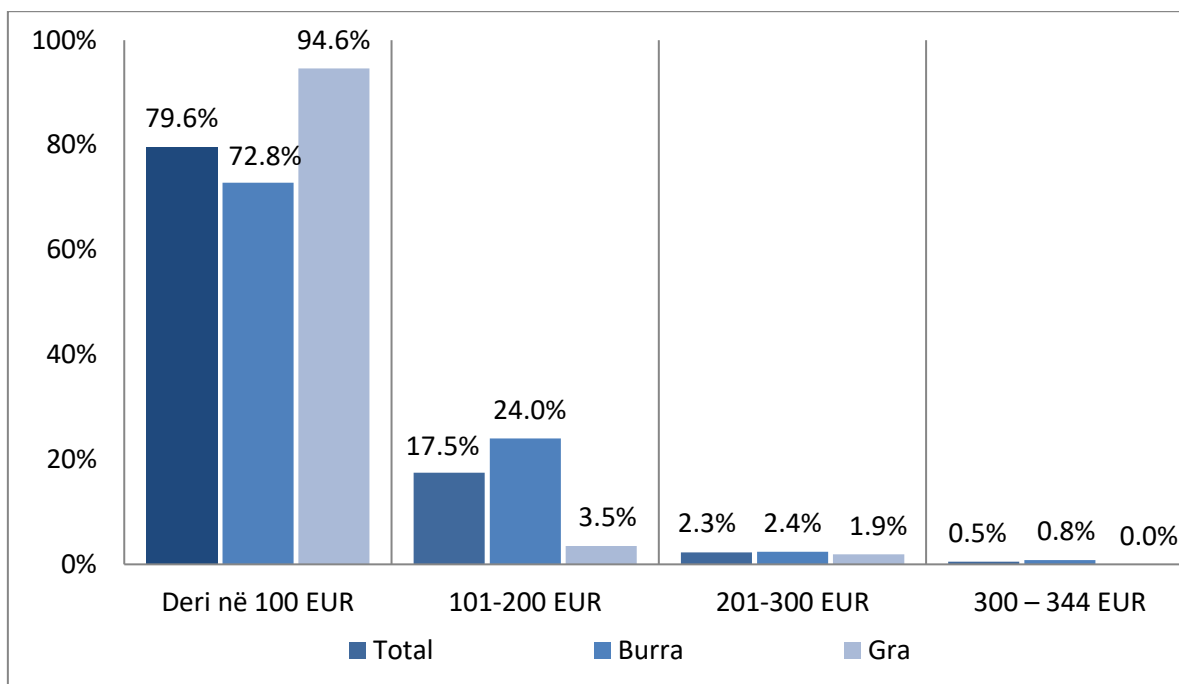
Figura 6.2 më poshtë tregon se 79.6 përqind e duhanpirësve aktualë shpenzojnë më pak se 100 euro në muaj për produktet e duhanit,²⁶ përderisa vetëm 0.5 përqind shpenzojnë nga 300 deri 344 euro. Shumica e duhanpirësve gra (94.6 përqind) shpenzojnë më pak se 100 euro për muaj në produkte të duhanit, ndërsa pjesa tjetër prej 5.4 përqind shpenzojnë prej 100-300 euro. Në anën tjetër, shumica e burrave (96.8 përqind) shpenzojnë deri në 200 euro në muaj për produkte të duhanit.

Shumica e duhanpirësve aktualë pavarësisht kategorive apo karakteristikave demografike shpenzojnë deri në 100 euro në muaj për produkte të duhanit, pasuar nga një pjesë tjetër shumë më e vogël, të cilët shpenzojnë deri në 200 euro. Siç pritet, 12.7 përqind e atyre me të ardhura më të larta (nga 1,201 deri 1,600 euro) shpenzojnë 300 deri 344 euro në muaj në produkte të duhanit (shiko Tabelën 6.2 në shtojcë).

²⁶ Produktet e duhanit tymosës përfshijnë cigare të prodhuara dhe cigare të mbështjella me dorë.

Figura 6.2 Në përgjithësi, 79.6 përqind e duhanpirësve aktualë shpenzojnë më pak se 100 euro në muaj në produktet e duhanit²⁷ (N=357)

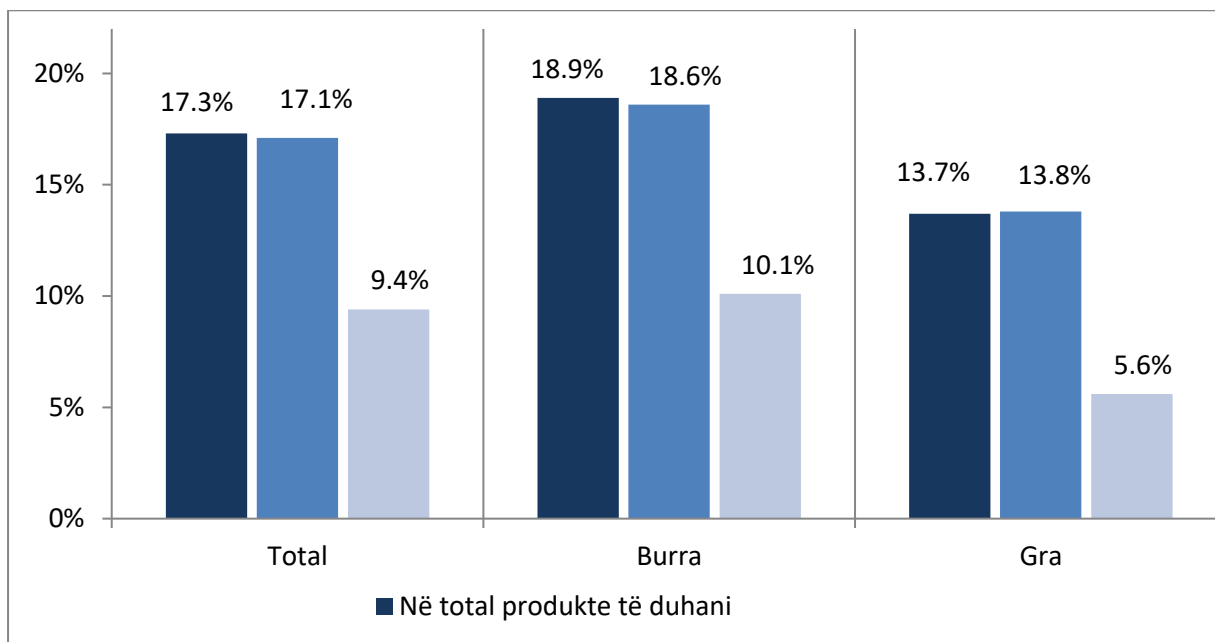
Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Për më tepër, Tabela 6.2.1 në shtojcë tregon se, mesatarja e përgjithshme e shpenzimeve mujore për cigare të prodhuara është 69.00 euro. Duhanpirësit burra shpenzojnë shumë më shumë se duhanpirëset gra, respektivisht 78.40 euro dhe 48.40 euro, përderisa duhanpirësit me të ardhura më të larta (1,201–1,600 euro) shpenzojnë një mesatare prej 102 euro për muaj. Në anën tjetër, shpenzimi mesatar mujor për cigare të mbështjella me dorë është 28.50 euro, dhe rezultatet nuk dallojnë shumë pavarësisht karakteristikave demografike.

Figura 6.2.1 tregon se mesatarja mujore e buxhetit të shpenzuar në produktet e duhanit nga duhanpirësit aktualë është 17.3 përqind. Ndërsa, kjo mesatare për cigaret e prodhuara është 17.1 përqind dhe për cigaret e mbështjella 9.5 përqind. Të dhënat gjithashtu tregojnë se, duhanpirësit burra, për cigaret e prodhuara dhe të mbështjella me dorë, shpenzojnë një përqindje më të lartë të buxhetit të tyre në produkte të duhanit krahasuar me gratë.

²⁷ Produktet e duhanit përfshijnë cigaret e prodhuara dhe cigaret e mbështjella me dorë pasi që shpenzimet e raportuara mujore përfshijnë vetëm këto dy lloje të cigareve.

Figura 6.2.1 Duhanpirësit burra ndajnë përqindje relativisht më të lartë të buxhetit të tyre në cigaret e prodhuara dhe cigaret e mbështjella sesa duhanpirëset gra (N=258 për produkte të duhanit, N=250 për cigaret e prodhuara, N=9 për cigaret e mbështjella me dorë)

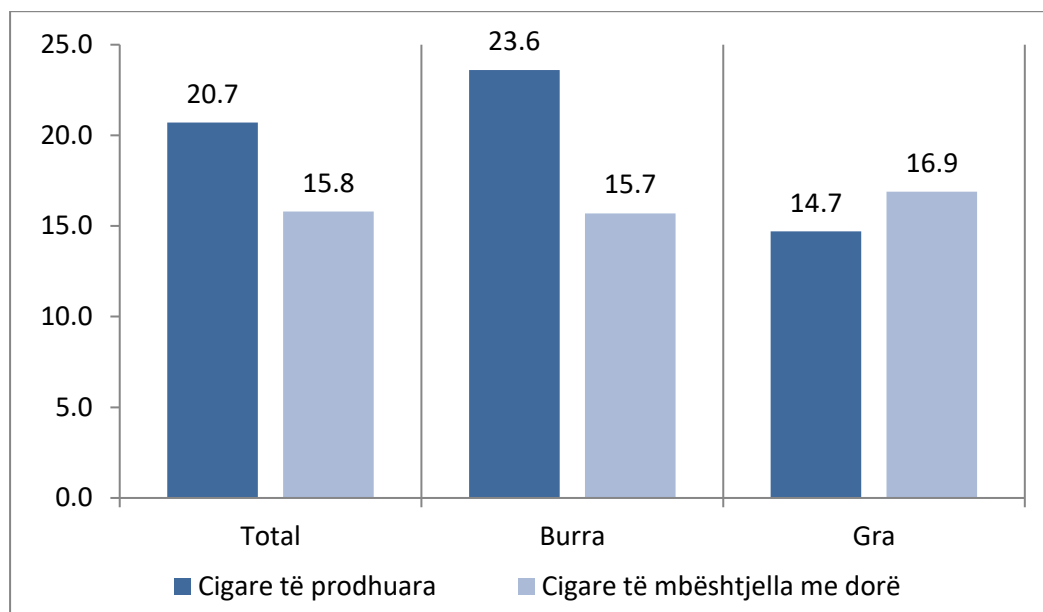
Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Për më tepër, Tabela 6.2.2 në shtojcë tregon se duhanpirësit aktual të moshës 75 deri 85 vjeç shpenzojnë pjesën më të madhe të të ardhurave të tyre mujore në produkte të duhanit (43.4 përqind), përdorin ata të moshës 18 deri 24 vjeç shpenzojnë shumë më pak (11.6 përqind). Duhanpirësit në zonat rurale alokojnë një pjesë relativisht më të madhe të të ardhurave të tyre në produkte të duhanit krahasuar me duhanpirësit nga zonat urbane, respektivisht 18.7 përqind dhe 15.6 përqind. Duhanpirësit më të arsimuar dhe me të ardhura ekonomike më të larta, shpenzojnë më pak në produkte të duhanit në baza mujore. Tabela 6.2.2 në shtojcë detajon më hollësisht shpenzimet mesatare mujore për cigaret e prodhuara dhe cigaret e mbështjella me dorë.

6.3. KONSUMIMI

Figura 6.3 paraqet numrin e cigareve të prodhuara dhe të mbështjella me dorë të konsumuara në ditë, në përgjithësi dhe sipas gjinisë. Numri mesatar i cigareve të prodhuara që konsumohen brenda ditës është 20.7 cigare, ndërsa nga perspektiva gjinore, burrat konsumojnë 23.6 cigare në ditë ndërsa gratë konsumojnë nëntë (9) cigare më pak se burrat. Tabela 6.3 në shtojcë ofron detaje të mëtutjeshme të konsumimit të cigareve sipas karakteristikave të ndryshme demografike.

Figura 6.3 Duhanpirëset gra konsumojnë rreth nëntë cigare të prodhuara më pak se duhanpirësit burra (N=351 për cigaret e prodhuara, N=14 për cigaret e mbështjella me dorë)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

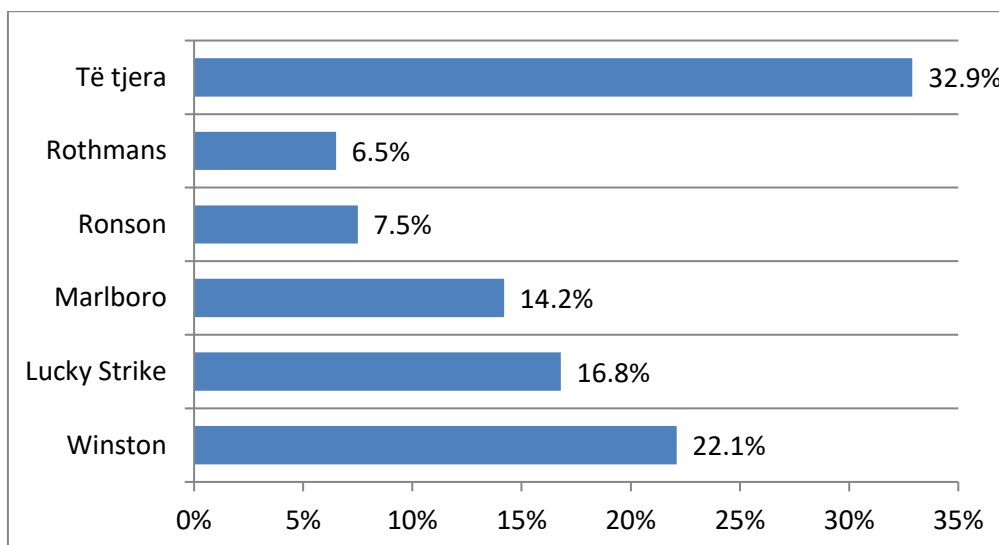
Në anën tjetër, mesatarja e numrit të konsumuar të cigareve të mbështjella me dorë në ditë është 15.8 cigare, pa ndryshime të mëdha ndërmjet gjinive. Tabela 6.3 në shtojcë tregon se, duhanpirësit e moshës 55-74 vjeçare, konsumojnë mesatarisht 20 cigare të mbështjella me dorë në ditë. Duhanpirësit me më pak arsimim sesa shkollimi i mesëm, konsumojnë mesatarisht 18 cigare të mbështjella me dorë në ditë, ndërsa ata me nivel universitar nuk konsumojnë fare cigare të mbështjella me dorë. Sa më të larta të ardhurat në ekonominë familjare, më e ulët mesatarja e numrit të cigareve të mbështjella me dorë që konsumohen në ditë. Duhanpirësit me të ardhura mujore prej 801-1,200 euro, konsumojnë mesatarisht vetëm dy cigare të mbështjella me dorë në ditë, ndërsa ata me të ardhura mujore ndërmjet 401 dhe 800 euro, dhe më pak se 400 euro, konsumojnë 17.1 dhe 12.6 cigare të mbështjella me dorë në ditë.

6.4. BRENDET E CIGAREVE

Figura 6.4 tregon pesë brendet më të blera apo konsumuara në Kosovë. Brendi më i konsumuar është Winston (22.1 përqind), ndjekur nga Lucky Strike (16.8 përqind), Marlboro (14.2 përqind), Ronson (7.5 përqind), dhe Rothmans (6.5 përqind). Këto pesë brende përbëjnë 67.1 përqind të të gjitha brendeve të konsumuara në Kosovë.

Winston (24.5 përqind), Lucky Strike (19.7 përqind), dhe Marlboro (16.0 përqind) janë shumë më të preferuara nga duhanpirësit burra, ndërsa Ronson (11.3 përqind) dhe Rothmans (9.3 përqind) blihen më shumë nga duhanpirëset gra (Tabela 6.4 në shtojcë). Winston, Marlboro, dhe Rothmans janë më të preferuara nga duhanpirësit e vendbanimeve urbane, ndërsa Lucky Strike dhe Ronson duken të jenë më të popullarizuara në zonat rurale.

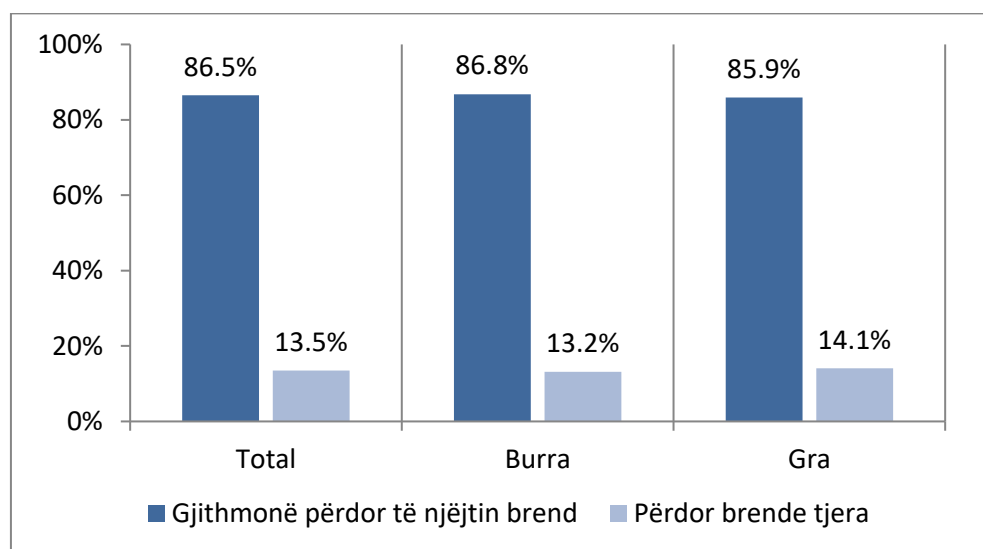
Figura 6.4 Brendet më të konsumuara të cigareve në Kosovë janë Winston, Lucky Strike, dhe Marlboro (N=349)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

Duhet theksuar se shumica e duhanpirësve aktualë në Kosovë janë shumë besnik ndaj brendeve të cilat i konsumojnë; 86.5 përqind gjithmonë e përdorin të njëjtin brend të cigareve të prodhuara (Figura 6.4.1). Pjesa e mbetur (13.5 përqind) konsumojnë brende tjera vetëm kur nuk kanë mundësi për ta blerë apo për ta gjetur brendin e tyre të preferuar ose kur dëshirojnë të provojnë diçka ndryshe, apo kur kanë më shumë para për të blerë cigaret e tyre të preferuara. Të gjeturat nuk ndryshojnë në mes të duhanpirësve burra dhe gra.

Figura 6.4.1 Shumica e duhanpirësve aktualë janë shumë besnik ndaj brendeve të cilat i konsumojnë (N=349)

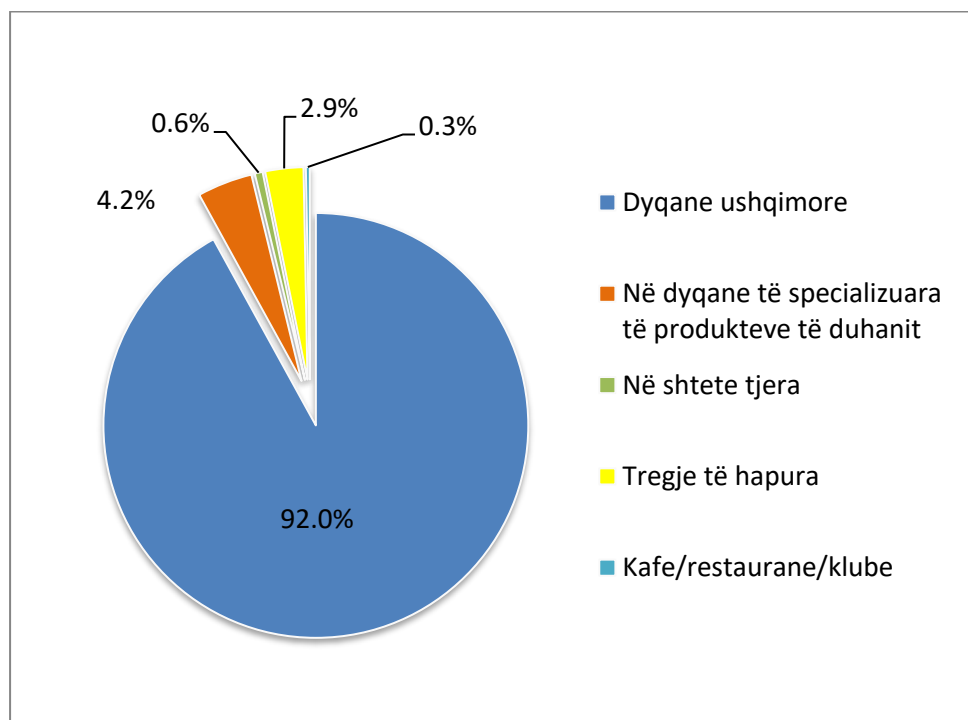

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

6.5. VENDI I BLERJES

Figura 6.5 tregon se ku e kanë blerë për herë të fundit duhanpirësit aktual pakon e cigareve të prodhuara. Bazuar në përgjigjet e tyre shumica e duhanpirësve (92.0 përqind) e kanë blerë pakon e tyre të fundit të cigareve në dyqanet ushqimore, pasuar nga dyqanet e specializuara për shitjen e duhanit (4.2 përqind). Tabela 6.5 në shtojcë detajon tutje rezultatet sipas karakteristikave të ndryshme demografike.

Figura 6.5 Në Kosovë cigaret e prodhuara më së shumti blihen në dyqane ushqimore (N=349)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

6.6. SJELLJA E DUHANPIRËSVE NDAJ NGRITJES TË ÇMIMIT

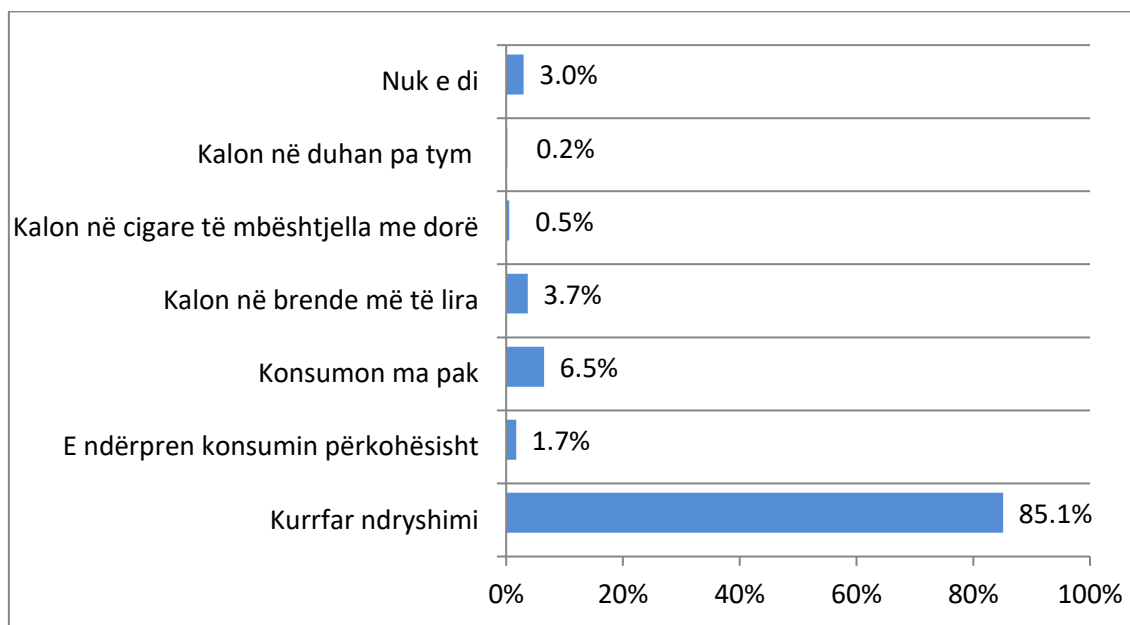
Rritja e fundit në taksën e akcizës në Kosovë është bërë në vitin 2019, saktësisht nga 45 euro në 47 euro për njësi (1,000 cigare), apo për 0.04 euro për pako e cila përmban 20 cigare.²⁸ Në të njëjtën kohë, çmimi për pako të cigareve të prodhuara është rritur mesatarisht për 0.1 euro. Lidhur me reagimin e duhanpirësve aktual, Figura 6.6 tregon se rritja paraprake e çmimit të cigareve të prodhuara nuk ka nxit ndonjë ndryshim të 85.1 përqind e duhanpirësve. Tabela 6.6 në shtojcë detajon tutje rezultatet sipas karakteristikave demografike. Gjithsesi, si pasojë e rritjes së çmimit të cigareve të prodhuara, duhanpirësit me të ardhura mujore familjare deri në 400 euro kanë konsumuar më pak cigare (10.6 përqind) ose ndonjë brend tjetër më të lirë (10.2 përqind).

Rritja e çmimit ndikoi relativisht më shumë te duhanpirësit e moshës 65 - 74 vjeçare, të cilët filluan të konsumojnë më pak cigare (13.8 përqind) apo brende më të lira (19.6 përqind). Sa i

²⁸ Sipas legjislacionit mbi taksat në Kosovë, akciza zbatohet vetëm për disa mallra vendore apo të importuara, duke përfshirë cigaret. Sipas kalendarit të akcizës, taksat e akcizës në duhan u rrit nga 41 euro në 2016 në 47 euro në 2019 për njësi konvencionale (1,000 cigare), apo për 2 euro në baza vjetore (Shiko: Vendimi i Qeverisë Nr. 11/64, datë: 16.12.2015, i disponueshëm në: <https://bit.ly/2VaYIZR>)

përket kategorive tjera, rritja e çmimit të cigareve nuk nxiti ndonjë ndryshim të madh në mesin e duhanpirësve.

Figura 6.6 Për shumicën e duhanpirësve të cigareve të prodhuara, rritja e fundit e çmimeve të cigareve nuk nxiti (pati) ndonjë ndryshim ²⁹ (N=266)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

²⁹ Asnjë respondent nuk raportoi kalim në cigare ilegale apo kontrabandë, kështu që kjo kategori nuk u raportua në shifra.

7. MEDIAT, QËNDRIMET DHE PERCEPTIMET

Mesazhet kyçe

- 1. Reklamimi i duhanit në Kosovë është i rregulluar me ligj, gjë që shpjegon ekspozimin e ulët të qytetarëve ndaj marketingut të duhanit, pasi vetëm 2.5 përqind e të rriturve, kryesisht burra, kanë dëgjuar apo parë ngjarje të sponsorizuara nga brendet apo kompanitë e duhanit.**
- 2. Industria e duhanit në Kosovë kryesisht përdor promovimet siç janë dhuratat apo ofertat me zbritje speciale në produkte tjera gjatë blerjes së duhani (3.3 përqind) dhe veshje apo gjëra tjera me emër të brendit apo logo të cigareve (2.7 përqind).**
- 3. Rritja e çmimit të cigareve (31.1 përqind) dhe ilegalizimi i duhanpirjes dhe shitjes së produkteve të duhanit (33.9 përqind) perceptohen si politika të dobishme qeveritare për ta kontrolluar dhe kufizuar përdorimin e duhanit.**

Mediat gjithmonë kanë luajtur rol thelbësor në promovimin dhe rritjen e shitjes së produkteve të duhanit dhe për këtë qëllim mediat konsiderohen si mjet mjaft i rëndësishëm nga kompanitë e duhanit. Reklamimi, promovimi dhe sponsorizimi i duhanit është i rregulluar me Ligjin Nr. 04/L-156 për Kontrollin e Duhanit (kapitulli IV), i cili ka hyrë në fuqi në vitin 2013.³⁰ Pavarësisht kësaj, zbatimi i ligjit mbetet i dobët. Ky kapitull prezanton të gjeturat që kanë të bëjnë me sponsorizimin dhe format tjera të promovimit të produkteve të duhanit, qëndrimet kundrejt çmimit të cigareve, si dhe përfitimet e politikave kundër duhanit.

7.1. PROMOVIMI I DUHANIT

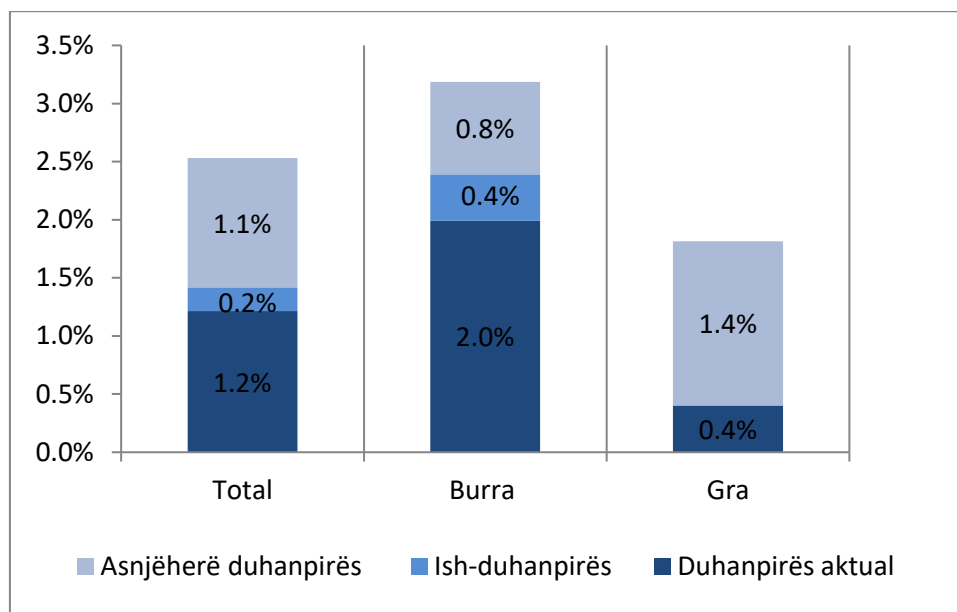
Figura 7.1 më poshtë tregon se, gjatë gjashtë muajve të fundit, vetëm 2.5 përqind e të rriturve kanë parë apo dëgjuar rreth ngjarjeve të sponsorizuara nga kompanitë e duhanit ose brendet e cigareve, saktësisht 3.2 përqind e burrave dhe 1.8 përqind e grave. Për më tepër, Tabela 7.1 në shtojcë tregon se, individët të cilët kanë parë apo dëgjuar ngjarje të sponsorizuara nga brendet e cigareve ose kompanitë e duhanit janë kryesisht duhanpirës aktualë dhe persona që nuk kanë konsumuar asnjëherë duhan.³¹

Tabela 7.1.1 në shtojcë tregon numrin dhe përqindjen e shpërndarjes së të rinjve, të cilët kanë vërejtur një nga nëntë promovimet e duhanit gjatë gjashtë muajve të fundit. Përderisa vetëm 2.5 përqind e të rriturve kanë parë apo dëgjuar rreth ngjarjeve të sponsorizuara nga brende të cigareve ose kompani të duhanit, 3.3 përqind e të rriturve kanë vërejtur dhurata apo oferta me zbritje speciale në produktet tjera në rastet kur kanë blerë cigare, dhe 2.7 përqind kanë parë veshje apo gjëra tjera me emër apo logo të brendeve të cigareve.

³⁰ Gazeta Zyrtare Ligji Nr. 04/L-156 PËR KONTROLLIN E DUHANIT. Marrë nga <http://bit.ly/33emngg>

³¹ Asnjëherë duhanpirës janë të rriturit të cilët nuk kanë provuar asnjëherë të konsumojnë duhan apo e kanë provuar një herë apo disa herë, por jo vazhdimisht.

Figura 7.1 Vetëm 2.5 përqind e të rriturve kanë parë apo dëgjuar rreth ngjarjeve të sponsorizuara apo që lidhen me brende apo kompani të duhanit (N= 998)

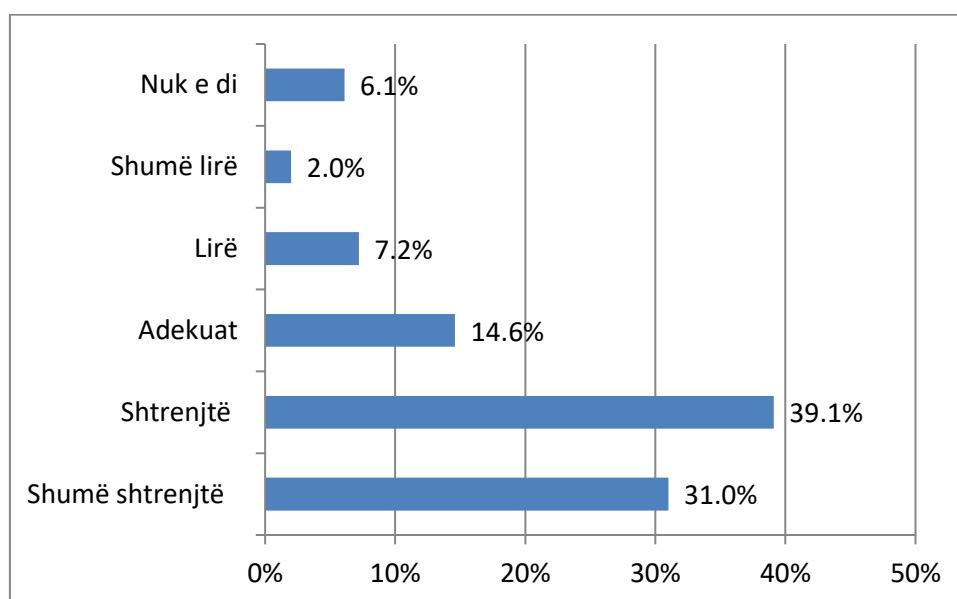

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

7.2. QËNDRIMET NDAJ ÇMIMIT TË CIGAREVE

Figura 7.2 tregon se 70.1 përqind e të rriturve e konsiderojnë çmimin e cigareve si të “shtrenjtë” ose si “shumë të shtrenjtë”. Tabela 7.2 në shtojcë tregon se gratë i perceptojnë çmimet e cigareve si më të shtrenjta krahasuar me burrat. Pavarësisht statusit të duhanpirjes, shumica e respondentëve e perceptojnë çmimin e cigareve si të shtrenjtë apo shumë të shtrenjtë. Shumica e atyre me të ardhura mujore mbi 1,600 euro e perceptojnë çmimin aktual si adekuat ose si të shtrenjtë.

Figura 7.2 Shumica e të rriturve e perceptojnë çmimin e cigareve si të shtrenjtë apo si “shumë të shtrenjtë” (N=998)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

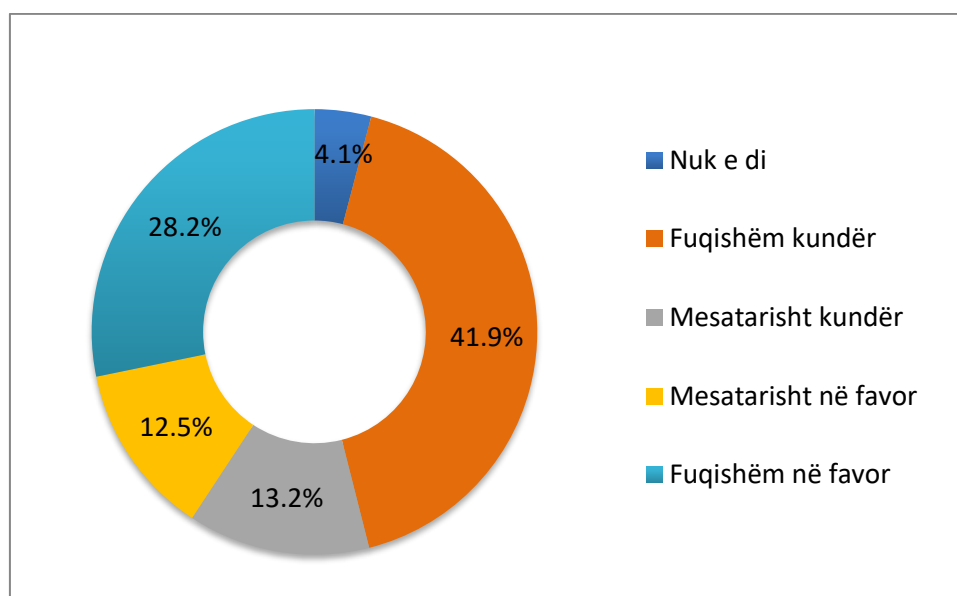

7.3. RITJIA E ÇMIMIT TË CIGAREVE PËR PESË PËRQIND

Figura 7.3 tregon përqindjen e respondentëve të cilët pajtohen dhe nuk pajtohen me rritje të çmimit të cigareve prej pesë përqindë. Në përgjithësi, 41.9 përqind e respondentëve janë fuqishëm kundër një rritjeje të tillë, ndërsa 28.2 përqind janë fuqishëm në favor të saj.

Tabela 7.3 në shtojcë tregon se shumica e duhanpirësve (67.2 përqind) janë fuqishëm kundër rritjes së çmimit të cigareve, ndërsa vetëm 7.9 përqind janë pro. Në anën tjetër, 41 përqind e personave që nuk kanë konsumuar asnjëherë duhan dhe 29.5 përqind e ish-duhanpirësve janë fuqishëm në favor të një rritjeje prej pesë përqind. Gratë, të rriturit me një nivel shkollimi universitar, dhe ata me të ardhura më të ulëta janë relativisht më të prirur për të mbështetur rritjen e çmimit të cigareve për pesë përqind (Tabela 7.3.1 në shtojcë).

Figura 7.3 Më shumë se 40 përqind e të rriturve janë fuqishëm kundër rritjes së çmimit të cigareve prej pesë përqind (N=998)

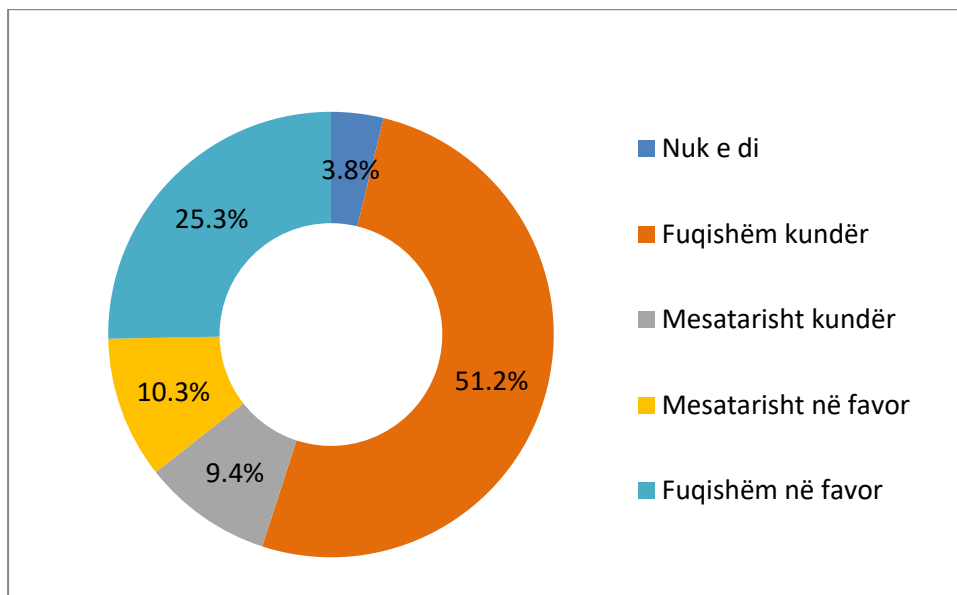
Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

7.4. RITJIA E ÇMIMIT TË CIGAREVE PËR 20 PËRQIND

Rezultatet e paraqitura në Figurën 7.4 paraqesin përgjigjet e respondentëve krahas rritjes së çmimit të cigareve prej 20 përqind. Në përgjithësi, 51.2 përqind e respondentëve janë fuqishëm kundër një rritje të çmimit prej 20 përqind, përderisa 25.3 përqind e tyre janë në favor të saj.

Tabela 7.4 në shtojcë tregon se, 79.5 përqind e duhanpirësve aktual janë fuqishëm kundër një rritje të çmimit prej 20 përqind, ndërsa vetëm 6.9 përqind e tyre janë pro kësaj rritje. Në ndërkohë 40.6 përqind e ish-duhanpirësve dhe 34.3 përqind e personave që asnjëherë nuk kanë konsumuar duhan janë kundër rritjes së çmimit prej 20 përqind. Për më tepër, gratë, të moshuarit që jetojnë në zonat rurale dhe ata me nivel shkollimi universitar janë pro rritjes së çmimit të cigareve prej 20 përqind (Tabela 7.4.1 në shtojcë).

Figura 7.4 Afërsisht 60 përqind e të rriturve janë jashtëzakonisht ose mesatarisht kundër rritjes së çmimit të cigareve prej 20 përqind (N=998)

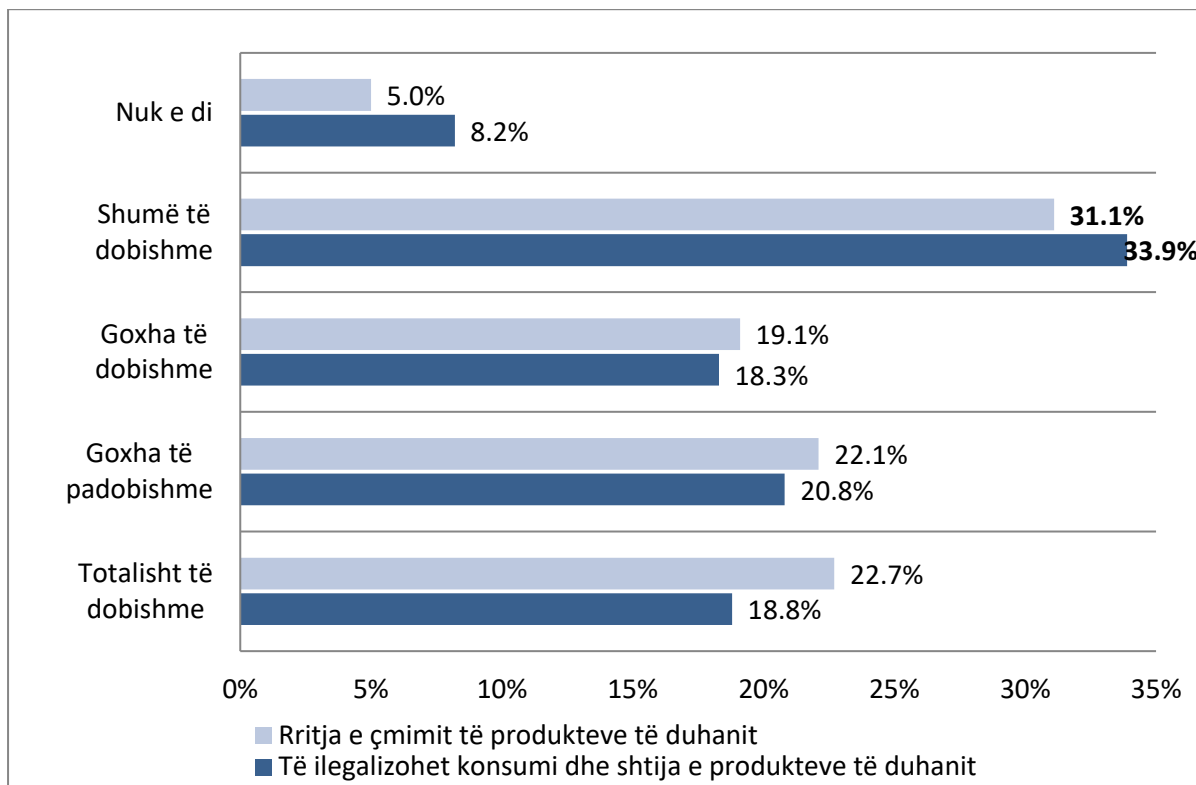
Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

7.5. DOBIA E POLITIKAVE KUNDËR DUHANIT

Figura 7.5 krahason perceptimet e respondentëve karshi dy masave të kontrollit ndaj duhanit: çmime më të larta për produktet e duhanit dhe ilegalizimin e duhanpirjes dhe shitjes së duhanit. Derisa shumica e të rriturve nuk janë në favor të rritjes prej pesë përqind të çmimit të cigareve, nga ana tjetër, më shumë se 50 përqind e të rriturve thonë se çmimet më të larta apo ilegalizimi i përdorimit të duhanit dhe shitjes së tij, do të ishin politika më të dobishme për ta zvogëluar duhanpirjen.

Duhet përmendur që duhanpirësit aktualë krahas ish-duhanpirësve dhe atyre që nuk kanë pirë asnjëherë duhan, i perceptojnë këto dy politika kundër duhanit si shumë të dobishme (Tabela 7.5 në shotjçë). Megjithatë, politikat tjera të kontrollit të duhanit, përkatësisht, ofrimi i mbështetjes falas për të ndërprerë duhanin, zgjerimi i hapësirave ku ndalohet duhani, si dhe kufizimi i dyqaneve ku shiten produktet e duhanit, konsiderohen kryesisht si të padobishme nga ish-duhanpirësit dhe personat që asnjëherë nuk e kanë filluar duhanpirjen.

Figura 7.5 Rritja e çmimit të cigareve dhe përfshirja e pirjes së duhanit si veprimtari ilegale perceptohen si politikat më të dobishme kundër duhanit (N=998)

Burimi: Kalkulimet e autorëve bazuar në të dhënat e STC-SEE për Kosovë

8. KONKLUZION

Rezultatet e këtij studimi tregojnë se, në Kosovë prevalenca e duhanpirjes (36.4 përqind) dhe intensiteti i duhanpirjes në mesin e të rriturve janë shumë të larta. Këto të gjetura mund t'i shërbejnë Qeverisë së Kosovës si bazë për të mbështetur dizajnimin e masave më efektive në kontrollin e duhanit apo fillimin e iniciativave të reja në këtë drejtim, si dhe të vlerësojë zbatimin e ligjeve në fuqi, në veçanti të Ligjit për Kontrollin e Duhanit. Për më tepër, ky raport ofron të dhëna thelbësore dhe analizë të thellë lidhur me indikatorët e duhanpirjes në Kosovë si për politikbërësit ashtu edhe për avokuesit e shëndetit publikë, drejt zhvillimit të politikave për ta frenuar konsumimin e duhanit. Të gjeturat mund të përdoren për t'i identifikuar mundësitë në parandalimin dhe zvogëlimin e konsumimit të duhanit, por edhe për t'i përshpejtuar iniciativat kundër përdorimit të duhanit në përgjithësi.

Duhani konsumohet me të madhe në Kosovë dhe kjo sigurisht ka pasoja ekonomike dhe shëndetësore. Të gjeturat tregojnë se, pavarësisht gjinisë, moshës, banimit, nivelit të edukimit apo të ardhurave, më shumë se 50 përqind e duhanpirësve konsumojnë më shumë se një pako prej 20 cigaresh në ditë. Kjo në mënyrë të konsiderueshme ndikon në buxhetin e ekonomive familjare, veçanërisht të atyre që nuk qëndrojnë mirë në aspektin ekonomik (me të hyra deri në 400 euro për muaj), pasi mesatarisht, 17.3 përqind e të hyrave mujore të ekonomive familjare shpenzohen në produkte të duhanit.

Monitorimi i vazhdueshëm dhe zhvillimi i analizave të tjera, për ta kuptuar në mënyrë më gjithëpërfshirëse çështjen e përdorimit të duhanit në Kosovë, konsiderohen si shumë të nevojshme.

Rekomandime

1. Qeveria e Kosovës duhet në mënyrë të konsiderueshme ta rrisë taksën e akcizës, pasi kjo ndikon në zvogëlimin e konsumimit të cigareve në Kosovë.
2. Qeveria duhet të ofrojë programe falas të ndërprerjes së duhanit, siç janë këshillimi apo linja falas telefonike për ndërprerje të duhanit, për t'i mbështetur ata të cilët dëshirojnë të heqin dorë nga konsumimi i duhanit.

Duke pasur parasysh që 16.1 përqind e duhanpirësve aktualë kanë bërë përpjekje për ta ndërprerë duhanin gjatë 12 muajt e fundit, ku shumica prej tyre kanë abstenuar për vetëm një muaj apo edhe më pak, është e evidente që po të njëjtit nuk motivohen dhe nuk mbështeten gjatë kohës që bëjnë përpjekje për ta ndërprerë duhanin. Ata të cilët ishin të suksesshëm në ndërprerjen e duhanit për një kohë, e kanë bërë këtë gjë pa asnjë lloj mbështetjeje, por vetëm pse ishin këshilluar nga ofruesit e shërbimeve shëndetësore. Prandaj, është thelbësore të organizohen kampanja që përkrahin programet e ndërprerjes së konsumimit të duhanit dhe të ofrohet mbështetje falas për ndërprerjen e duhanit, sidomos për ata të cilët bëjnë përpjekje për ndërprerje të duhanit.

3. Për më tepër, Qeveria e Kosovës duhet të financojë dhe organizojë më shumë kampanja publike për ta rritur vetëdijen rreth pasojave negative të konsumimit të duhanit, mënyrë kjo efektive për t'i parandaluar të rriturit nga duhanpirja.

Rritja e vetëdijes së publikut në përgjithësi në Kosovë, veçanërisht në shkolla të mesme dhe universitete, sa i përket rreziqeve shëndetësore nga konsumimi i duhanit dhe ekspozimi ndaj

duhanpirjes pasive është shumë i rëndësishëm. Kjo mund të bëhet përmes iniciativave për vetëdijësim për punëtorët shëndetësorë, profesionistët e mediave dhe edukatorët.

4. Nevojitet fuqizim i ligjit dhe inspektim më rigoroz nga ana e qeverisë, së bashku me kampanja të vetëdijësimit mbi efektet e dëmshme të duhanpirjes pasive.

Më shumë se 50 përqind e respondentëve raportuan se ekspozohen ndaj tymit të duhanit në shtëpitë e tyre. Kjo përqindje është përafërsisht e njëjtë në ekonomitë familjare me një apo më shumë fëmijë. Baret dhe klubet e natës (91.2 përqind), si dhe restorantet (69.2 përqind) janë vendet ku shumica e respondentëve raportuan ekspozim ndaj tymit të duhanit. Kjo tregon mungesë të vetëdijes për dëmet shëndetësore ndaj duhanpirjes pasive dhe zbatim të dobët të Ligjit mbi Kontrollin e Duhanit, ligj i cili ndalon duhanpirjen në vendet e mbyllura.

5. Ndonëse ligji ndalon promovimin, sponsorizimin dhe reklamimin e produkteve të duhanit, zbatimi i dispozitave ekzistuese të tij duhet të fuqizohet, për ta zvogëluar dhe parandaluar konsumimin e duhanit.

Reklamimi i duhanit në Kosovë është i rregulluar me ligj, kështu që ekspozimi ndaj marketingut të duhanit është mjaft i ulët. Megjithatë, industritë e duhanit kanë zbuluar kanale tjera të marketingut, siç janë ofrimi i dhuratave apo ofertave me zbritje speciale në produktet tjera, gjatë blerjes së cigareve, apo veshjeve dhe gjërave tjera me emër apo logo të brendeve të cigareve.

SHTOJCË

DIZAJNI I MOSTRËS

Tabela 2.1 Madhësia e mostrës, numri dhe përqindja e popullsisë nga mosha 18 deri 85 vjeç, përfaqësimi për sa i përket gjinisë, moshës, rajonit dhe llojit të vendbanimit

	Numri i të rriturve në mostër	Përqindja
Gjinia		
Burra	503	50.3
Gra	497	49.7
Mosha		
18–24	202	20.2
25–34	237	23.7
35–44	203	20.3
45–54	153	15.3
55–64	103	10.3
65+	102	10.2
Lloji i vendbanimit		
Urban	390	39.0
Rural	610	61.0
Rajoni		
Ferizaj	110	11.0
Gjakovë	50	5.0
Gjilan	100	10.0
Mitrovicë	110	11.0
Pejë	130	13.0
Prishtinë	270	27.0
Prizren	230	23.0
Rajoni - urban residence		
Ferizaj	40	4.0
Gjakovë	20	2.0
Gjilan	40	4.0
Mitrovicë	50	5.0
Pejë	40	4.0
Prishtinë	130	13.0
Prizren	70	7.0
Rajoni - rural residence		
Ferizaj	70	7.0
Gjakovë	30	3.0
Gjilan	60	6.0
Mitrovicë	60	6.0

	Numri i të rriturve në mostër	Përqindja
Pejë	90	9.0
Prishtinë	140	14.0
Prizren	160	16.0
Totali	1,000	100.0

Tabela 2.2. Peshat: Rajoni i Ferizajt

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Ferizaj	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
2	Ferizaj	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	1.611206
3	Ferizaj	Urban	Burrë	18-24	I lartë	0.499725
4	Ferizaj	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
5	Ferizaj	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	2.363412
6	Ferizaj	Urban	Burrë	25-34	I lartë	0.733026
7	Ferizaj	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
8	Ferizaj	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	1.000000
9	Ferizaj	Urban	Burrë	35-44	I lartë	0.487684
10	Ferizaj	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
11	Ferizaj	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	1.000000
12	Ferizaj	Urban	Burrë	45-54	I lartë	0.437082
13	Ferizaj	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	2.030782
14	Ferizaj	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	1.021834
15	Ferizaj	Urban	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
16	Ferizaj	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	2.212199
17	Ferizaj	Urban	Burrë	65+	I mesëm	1.113118
18	Ferizaj	Urban	Burrë	65+	I lartë	0.345240
19	Ferizaj	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Ferizaj	Urban	Grua	18-24	I mesëm	1.095941
21	Ferizaj	Urban	Grua	18-24	I lartë	0.339912
22	Ferizaj	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
23	Ferizaj	Urban	Grua	25-34	I mesëm	1.607591
24	Ferizaj	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.498604
25	Ferizaj	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	2.125582
26	Ferizaj	Urban	Grua	35-44	I mesëm	1.000000
27	Ferizaj	Urban	Grua	35-44	I lartë	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
28	Ferizaj	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.905033
29	Ferizaj	Urban	Grua	45-54	I mesëm	1.000000
30	Ferizaj	Urban	Grua	45-54	I lartë	0.297303
31	Ferizaj	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	1.381336
32	Ferizaj	Urban	Grua	55-64	I mesëm	0.695051
33	Ferizaj	Urban	Grua	55-64	I lartë	1.000000
34	Ferizaj	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.504736
35	Ferizaj	Urban	Grua	65+	I mesëm	1.000000
36	Ferizaj	Urban	Grua	65+	I lartë	1.000000
37	Ferizaj	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Ferizaj	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.026742
39	Ferizaj	Rural	Burrë	18-24	I lartë	0.318450
40	Ferizaj	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
41	Ferizaj	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.506086
42	Ferizaj	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.467121
43	Ferizaj	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.991371
44	Ferizaj	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	1.002003
45	Ferizaj	Rural	Burrë	35-44	I lartë	1.000000
46	Ferizaj	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.784747
47	Ferizaj	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	0.898036
48	Ferizaj	Rural	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
49	Ferizaj	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.294117
50	Ferizaj	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.651164
51	Ferizaj	Rural	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
52	Ferizaj	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.409725
53	Ferizaj	Rural	Burrë	65+	I mesëm	1.000000
54	Ferizaj	Rural	Burrë	65+	I lartë	0.249475
55	Ferizaj	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.387971
56	Ferizaj	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.698389
57	Ferizaj	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.249475
58	Ferizaj	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.035958
59	Ferizaj	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.024438
60	Ferizaj	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.317735
61	Ferizaj	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.354529
62	Ferizaj	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.681562

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
63	Ferizaj	Rural	Grua	35-44	I lartë	1.000000
64	Ferizaj	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.213983
65	Ferizaj	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.610843
66	Ferizaj	Rural	Grua	45-54	I lartë	1.000000
67	Ferizaj	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.880258
68	Ferizaj	Rural	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
69	Ferizaj	Rural	Grua	55-64	I lartë	1.000000
70	Ferizaj	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.958894
71	Ferizaj	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Ferizaj	Rural	Grua	65+	I lartë	1.000000

Tabela 2.3 Peshat: Rajoni i Gjakovës

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Gjakovë	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
2	Gjakovë	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	0.845035
3	Gjakovë	Urban	Burrë	18-24	I lartë	1.000000
4	Gjakovë	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	2.463463
5	Gjakovë	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	1.239547
6	Gjakovë	Urban	Burrë	25-34	I lartë	0.384453
7	Gjakovë	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.638949
8	Gjakovë	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	0.824675
9	Gjakovë	Urban	Burrë	35-44	I lartë	1.000000
10	Gjakovë	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.468893
11	Gjakovë	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	0.739107
12	Gjakovë	Urban	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
13	Gjakovë	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.065092
14	Gjakovë	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	0.535925
15	Gjakovë	Urban	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
16	Gjakovë	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.000000
17	Gjakovë	Urban	Burrë	65+	I mesëm	1.000000
18	Gjakovë	Urban	Burrë	65+	I lartë	0.249475
19	Gjakovë	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Gjakovë	Urban	Grua	18-24	I mesëm	1.000000
21	Gjakovë	Urban	Grua	18-24	I lartë	1.000000
22	Gjakovë	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.675646
23	Gjakovë	Urban	Grua	25-34	I mesëm	1.000000
24	Gjakovë	Urban	Grua	25-34	I lartë	1.000000
25	Gjakovë	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.114812
26	Gjakovë	Urban	Grua	35-44	I mesëm	1.000000
27	Gjakovë	Urban	Grua	35-44	I lartë	1.000000
28	Gjakovë	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	0.999140
29	Gjakovë	Urban	Grua	45-54	I mesëm	1.000000
30	Gjakovë	Urban	Grua	45-54	I lartë	1.000000
31	Gjakovë	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.724475
32	Gjakovë	Urban	Grua	55-64	I mesëm	0.364536
33	Gjakovë	Urban	Grua	55-64	I lartë	1.000000
34	Gjakovë	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.789194

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Gjakovë	Urban	Grua	65+	I mesëm	1.000000
36	Gjakovë	Urban	Grua	65+	I lartë	1.000000
37	Gjakovë	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Gjakovë	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.012494
39	Gjakovë	Rural	Burrë	18-24	I lartë	1.000000
40	Gjakovë	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	2.951641
41	Gjakovë	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.485185
42	Gjakovë	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.460639
43	Gjakovë	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
44	Gjakovë	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	0.988098
45	Gjakovë	Rural	Burrë	35-44	I lartë	0.306464
46	Gjakovë	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
47	Gjakovë	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	1.000000
48	Gjakovë	Rural	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
49	Gjakovë	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.276158
50	Gjakovë	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.642128
51	Gjakovë	Rural	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
52	Gjakovë	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.000000
53	Gjakovë	Rural	Burrë	65+	00I mesëm	1.000000
54	Gjakovë	Rural	Burrë	65+	I lartë	1.000000
55	Gjakovë	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
56	Gjakovë	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.688697
57	Gjakovë	Rural	Grua	18-24	I lartë	1.000000
58	Gjakovë	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.007704
59	Gjakovë	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.010222
60	Gjakovë	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.313326
61	Gjakovë	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.335731
62	Gjakovë	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.672104
63	Gjakovë	Rural	Grua	35-44	I lartë	0.249475
64	Gjakovë	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.197137
65	Gjakovë	Rural	Grua	45-54	I mesëm	1.000000
66	Gjakovë	Rural	Grua	45-54	I lartë	1.000000
67	Gjakovë	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.868042
68	Gjakovë	Rural	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
69	Gjakovë	Rural	Grua	55-64	I lartë	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Gjakovë	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.945587
71	Gjakovë	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Gjakovë	Rural	Grua	65+	I lartë	0.249475

Tabela 2.4 Pesha: Rajoni i Gjilanit

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Gjilan	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
2	Gjilan	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	2.449261
3	Gjilan	Urban	Burrë	18-24	I lartë	0.759653
4	Gjilan	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
5	Gjilan	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	3.592445
6	Gjilan	Urban	Burrë	25-34	I lartë	1.114303
7	Gjilan	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
8	Gjilan	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	1.000000
9	Gjilan	Urban	Burrë	35-44	I lartë	0.741349
10	Gjilan	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	3.592445
11	Gjilan	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	2.142237
12	Gjilan	Urban	Burrë	45-54	I lartë	0.664427
13	Gjilan	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
14	Gjilan	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	1.000000
15	Gjilan	Urban	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
16	Gjilan	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.000000
17	Gjilan	Urban	Burrë	65+	I mesëm	1.000000
18	Gjilan	Urban	Burrë	65+	I lartë	1.000000
19	Gjilan	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Gjilan	Urban	Grua	18-24	I mesëm	1.665985
21	Gjilan	Urban	Grua	18-24	I lartë	0.516715
22	Gjilan	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
23	Gjilan	Urban	Grua	25-34	I mesëm	1.000000
24	Gjilan	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.757948
25	Gjilan	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
26	Gjilan	Urban	Grua	35-44	I mesëm	1.625844
27	Gjilan	Urban	Grua	35-44	I lartë	0.504265
28	Gjilan	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
29	Gjilan	Urban	Grua	45-54	I mesëm	1.457147
30	Gjilan	Urban	Grua	45-54	I lartë	1.000000
31	Gjilan	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	2.099827
32	Gjilan	Urban	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
33	Gjilan	Urban	Grua	55-64	I lartë	1.000000
34	Gjilan	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Gjilan	Urban	Grua	65+	I mesëm	1.000000
36	Gjilan	Urban	Grua	65+	I lartë	1.000000
37	Gjilan	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Gjilan	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.361481
39	Gjilan	Rural	Burrë	18-24	I lartë	0.422271
40	Gjilan	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
41	Gjilan	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.000000
42	Gjilan	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.619412
43	Gjilan	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	2.640599
44	Gjilan	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	1.328677
45	Gjilan	Rural	Burrë	35-44	I lartë	0.412097
46	Gjilan	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
47	Gjilan	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	1.190814
48	Gjilan	Rural	Burrë	45-54	I lartë	0.369338
49	Gjilan	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.716026
50	Gjilan	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.863457
51	Gjilan	Rural	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
52	Gjilan	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.869325
53	Gjilan	Rural	Burrë	65+	I mesëm	0.940593
54	Gjilan	Rural	Burrë	65+	I lartë	1.000000
55	Gjilan	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
56	Gjilan	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.926078
57	Gjilan	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.287229
58	Gjilan	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.699722
59	Gjilan	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.358426
60	Gjilan	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.421324
61	Gjilan	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.796133
62	Gjilan	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.903765
63	Gjilan	Rural	Grua	35-44	I lartë	0.280308
64	Gjilan	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.609767
65	Gjilan	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.809991
66	Gjilan	Rural	Grua	45-54	I lartë	1.000000
67	Gjilan	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	1.167240
68	Gjilan	Rural	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
69	Gjilan	Rural	Grua	55-64	I lartë	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Gjilan	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.271513
71	Gjilan	Rural	Grua	65+	I mesëm	0.639791
72	Gjilan	Rural	Grua	65+	I lartë	1.000000

Tabela 2.5 Peshat: Rajoni i Mitrovicës

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Mitrovicë	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
2	Mitrovicë	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	0.932389
3	Mitrovicë	Urban	Burrë	18-24	I lartë	0.289186
4	Mitrovicë	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
5	Mitrovicë	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	1.367683
6	Mitrovicë	Urban	Burrë	25-34	I lartë	0.424195
7	Mitrovicë	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
8	Mitrovicë	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	0.909924
9	Mitrovicë	Urban	Burrë	35-44	I lartë	0.282218
10	Mitrovicë	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
11	Mitrovicë	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	0.815511
12	Mitrovicë	Urban	Burrë	45-54	I lartë	0.252935
13	Mitrovicë	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
14	Mitrovicë	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	0.591325
15	Mitrovicë	Urban	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
16	Mitrovicë	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.280178
17	Mitrovicë	Urban	Burrë	65+	I mesëm	0.644151
18	Mitrovicë	Urban	Burrë	65+	I lartë	0.249475
19	Mitrovicë	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Mitrovicë	Urban	Grua	18-24	I mesëm	0.634210
21	Mitrovicë	Urban	Grua	18-24	I lartë	0.249475
22	Mitrovicë	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
23	Mitrovicë	Urban	Grua	25-34	I mesëm	0.930297
24	Mitrovicë	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.288537
25	Mitrovicë	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.230054
26	Mitrovicë	Urban	Grua	35-44	I mesëm	0.618929
27	Mitrovicë	Urban	Grua	35-44	I lartë	0.249475
28	Mitrovicë	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.102424
29	Mitrovicë	Urban	Grua	45-54	I mesëm	0.554710
30	Mitrovicë	Urban	Grua	45-54	I lartë	0.249475
31	Mitrovicë	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.799366
32	Mitrovicë	Urban	Grua	55-64	I mesëm	0.402219
33	Mitrovicë	Urban	Grua	55-64	I lartë	0.249475
34	Mitrovicë	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.870776

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Mitrovicë	Urban	Grua	65+	I mesëm	0.438151
36	Mitrovicë	Urban	Grua	65+	I lartë	1.000000
37	Mitrovicë	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Mitrovicë	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.114075
39	Mitrovicë	Rural	Burrë	18-24	I lartë	0.345537
40	Mitrovicë	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	3.247773
41	Mitrovicë	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.634191
42	Mitrovicë	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.506854
43	Mitrovicë	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	2.160753
44	Mitrovicë	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	1.087232
45	Mitrovicë	Rural	Burrë	35-44	I lartë	0.337211
46	Mitrovicë	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
47	Mitrovicë	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	0.974421
48	Mitrovicë	Rural	Burrë	45-54	I lartë	0.302222
49	Mitrovicë	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
50	Mitrovicë	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.706551
51	Mitrovicë	Rural	Burrë	55-64	I lartë	0.249475
52	Mitrovicë	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.529634
53	Mitrovicë	Rural	Burrë	65+	I mesëm	0.769670
54	Mitrovicë	Rural	Burrë	65+	I lartë	0.249475
55	Mitrovicë	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
56	Mitrovicë	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.757793
57	Mitrovicë	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.249475
58	Mitrovicë	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.209132
59	Mitrovicë	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.111575
60	Mitrovicë	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.344761
61	Mitrovicë	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.469742
62	Mitrovicë	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.739534
63	Mitrovicë	Rural	Grua	35-44	I lartë	0.249475
64	Mitrovicë	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.317243
65	Mitrovicë	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.662800
66	Mitrovicë	Rural	Grua	45-54	I lartë	0.249475
67	Mitrovicë	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
68	Mitrovicë	Rural	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
69	Mitrovicë	Rural	Grua	55-64	I lartë	0.249475

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Mitrovicë	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.000000
71	Mitrovicë	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Mitrovicë	Rural	Grua	65+	I lartë	0.249475

Tabela 2.6 Peshat: Rajoni i Pejës

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Pejë	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.981438
2	Pejë	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	0.997006
3	Pejë	Urban	Burrë	18-24	I lartë	0.309227
4	Pejë	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	2.906490
5	Pejë	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	1.462466
6	Pejë	Urban	Burrë	25-34	I lartë	1.000000
7	Pejë	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.000000
8	Pejë	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	0.972983
9	Pejë	Urban	Burrë	35-44	I lartë	1.000000
10	Pejë	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.000000
11	Pejë	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	0.872027
12	Pejë	Urban	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
13	Pejë	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
14	Pejë	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	0.632305
15	Pejë	Urban	Burrë	55-64	I lartë	1.000000
16	Pejë	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.000000
17	Pejë	Urban	Burrë	65+	I mesëm	1.000000
18	Pejë	Urban	Burrë	65+	I lartë	1.000000
19	Pejë	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Pejë	Urban	Grua	18-24	I mesëm	0.678162
21	Pejë	Urban	Grua	18-24	I lartë	0.249475
22	Pejë	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.976992
23	Pejë	Urban	Grua	25-34	I mesëm	0.994768
24	Pejë	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.308533
25	Pejë	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.315299
26	Pejë	Urban	Grua	35-44	I mesëm	0.661822
27	Pejë	Urban	Grua	35-44	I lartë	1.000000
28	Pejë	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.178824
29	Pejë	Urban	Grua	45-54	I mesëm	1.000000
30	Pejë	Urban	Grua	45-54	I lartë	0.249475
31	Pejë	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.854763
32	Pejë	Urban	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
33	Pejë	Urban	Grua	55-64	I lartë	0.249475
34	Pejë	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Pejë	Urban	Grua	65+	I mesëm	1.000000
36	Pejë	Urban	Grua	65+	I lartë	1.000000
37	Pejë	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Pejë	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	0.981351
39	Pejë	Rural	Burrë	18-24	I lartë	1.000000
40	Pejë	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	2.860853
41	Pejë	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.439503
42	Pejë	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.446470
43	Pejë	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.903334
44	Pejë	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	0.957706
45	Pejë	Rural	Burrë	35-44	I lartë	1.000000
46	Pejë	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.705845
47	Pejë	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	0.858334
48	Pejë	Rural	Burrë	45-54	I lartë	0.266217
49	Pejë	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.236905
50	Pejë	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.622377
51	Pejë	Rural	Burrë	55-64	I lartë	0.249475
52	Pejë	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.347402
53	Pejë	Rural	Burrë	65+	I mesëm	0.677976
54	Pejë	Rural	Burrë	65+	I lartë	0.249475
55	Pejë	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
56	Pejë	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.667514
57	Pejë	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.249475
58	Pejë	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.945950
59	Pejë	Rural	Grua	25-34	I mesëm	0.979149
60	Pejë	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.303689
61	Pejë	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.294646
62	Pejë	Rural	Grua	35-44	I mesëm	1.000000
63	Pejë	Rural	Grua	35-44	I lartë	1.000000
64	Pejë	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.160314
65	Pejë	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.583838
66	Pejë	Rural	Grua	45-54	I lartë	1.000000
67	Pejë	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.841342
68	Pejë	Rural	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
69	Pejë	Rural	Grua	55-64	I lartë	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Pejë	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.916502
71	Pejë	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Pejë	Rural	Grua	65+	I lartë	1.000000

Tabela 2.7 Peshat: Rajoni i Prishtinës

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Prishtinë	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
2	Prishtinë	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	1.411538
3	Prishtinë	Urban	Burrë	18-24	I lartë	0.437797
4	Prishtinë	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	3.592445
5	Prishtinë	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	2.070527
6	Prishtinë	Urban	Burrë	25-34	I lartë	1.000000
7	Prishtinë	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	2.737684
8	Prishtinë	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	1.377528
9	Prishtinë	Urban	Burrë	35-44	I lartë	0.427248
10	Prishtinë	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	2.453624
11	Prishtinë	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	1.234596
12	Prishtinë	Urban	Burrë	45-54	I lartë	0.382917
13	Prishtinë	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.779119
14	Prishtinë	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	0.895204
15	Prishtinë	Urban	Burrë	55-64	I lartë	0.277653
16	Prishtinë	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.938053
17	Prishtinë	Urban	Burrë	65+	I mesëm	0.975175
18	Prishtinë	Urban	Burrë	65+	I lartë	0.302456
19	Prishtinë	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.908146
20	Prishtinë	Urban	Grua	18-24	I mesëm	0.960127
21	Prishtinë	Urban	Grua	18-24	I lartë	0.297789
22	Prishtinë	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
23	Prishtinë	Urban	Grua	25-34	I mesëm	1.408371
24	Prishtinë	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.436814
25	Prishtinë	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.862171
26	Prishtinë	Urban	Grua	35-44	I mesëm	0.936993
27	Prishtinë	Urban	Grua	35-44	I lartë	0.290614
28	Prishtinë	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.668953
29	Prishtinë	Urban	Grua	45-54	I mesëm	0.839771
30	Prishtinë	Urban	Grua	45-54	I lartë	0.260460
31	Prishtinë	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	1.210155
32	Prishtinë	Urban	Grua	55-64	I mesëm	0.608917
33	Prishtinë	Urban	Grua	55-64	I lartë	1.000000
34	Prishtinë	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.318262

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Prishtinë	Urban	Grua	65+	I mesëm	0.663313
36	Prishtinë	Urban	Grua	65+	I lartë	0.249475
37	Prishtinë	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Prishtinë	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.021037
39	Prishtinë	Rural	Burrë	18-24	I lartë	0.316681
40	Prishtinë	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	2.976547
41	Prishtinë	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.497717
42	Prishtinë	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.464526
43	Prishtinë	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	1.980306
44	Prishtinë	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	0.996436
45	Prishtinë	Rural	Burrë	35-44	I lartë	0.309050
46	Prishtinë	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.774830
47	Prishtinë	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	0.893046
48	Prishtinë	Rural	Burrë	45-54	I lartë	0.276983
49	Prishtinë	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.286927
50	Prishtinë	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.647546
51	Prishtinë	Rural	Burrë	55-64	I lartë	0.249475
52	Prishtinë	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.401892
53	Prishtinë	Rural	Burrë	65+	I mesëm	0.705394
54	Prishtinë	Rural	Burrë	65+	I lartë	0.249475
55	Prishtinë	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.380259
56	Prishtinë	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.694508
57	Prishtinë	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.249475
58	Prishtinë	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.024645
59	Prishtinë	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.018746
60	Prishtinë	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.315970
61	Prishtinë	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.347002
62	Prishtinë	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.677775
63	Prishtinë	Rural	Grua	35-44	I lartë	0.249475
64	Prishtinë	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.207238
65	Prishtinë	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.607449
66	Prishtinë	Rural	Grua	45-54	I lartë	1.000000
67	Prishtinë	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.875366
68	Prishtinë	Rural	Grua	55-64	I mesëm	0.440460
69	Prishtinë	Rural	Grua	55-64	I lartë	0.249475

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Prishtinë	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	0.953566
71	Prishtinë	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Prishtinë	Rural	Grua	65+	I lartë	1.000000

Tabela 2.8 Peshat: Rajoni i Prizrenit

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
1	Prizren	Urban	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	2.724751
2	Prizren	Urban	Burrë	18-24	I mesëm	1.371020
3	Prizren	Urban	Burrë	18-24	I lartë	1.000000
4	Prizren	Urban	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
5	Prizren	Urban	Burrë	25-34	I mesëm	1.000000
6	Prizren	Urban	Burrë	25-34	I lartë	0.623752
7	Prizren	Urban	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	2.659100
8	Prizren	Urban	Burrë	35-44	I mesëm	1.337986
9	Prizren	Urban	Burrë	35-44	I lartë	0.414984
10	Prizren	Urban	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	2.383193
11	Prizren	Urban	Burrë	45-54	I mesëm	1.199157
12	Prizren	Urban	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
13	Prizren	Urban	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.000000
14	Prizren	Urban	Burrë	55-64	I mesëm	0.869507
15	Prizren	Urban	Burrë	55-64	I lartë	0.269683
16	Prizren	Urban	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.882422
17	Prizren	Urban	Burrë	65+	I mesëm	0.947183
18	Prizren	Urban	Burrë	65+	I lartë	0.293774
19	Prizren	Urban	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
20	Prizren	Urban	Grua	18-24	I mesëm	0.932567
21	Prizren	Urban	Grua	18-24	I lartë	1.000000
22	Prizren	Urban	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.718637
23	Prizren	Urban	Grua	25-34	I mesëm	1.367944
24	Prizren	Urban	Grua	25-34	I lartë	0.424276
25	Prizren	Urban	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.808717
26	Prizren	Urban	Grua	35-44	I mesëm	0.910097
27	Prizren	Urban	Grua	35-44	I lartë	1.000000
28	Prizren	Urban	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.621046
29	Prizren	Urban	Grua	45-54	I mesëm	0.815666
30	Prizren	Urban	Grua	45-54	I lartë	1.000000
31	Prizren	Urban	Grua	55-64	Fillor ose më pak	1.175418
32	Prizren	Urban	Grua	55-64	I mesëm	1.000000
33	Prizren	Urban	Grua	55-64	I lartë	0.249475
34	Prizren	Urban	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.280422

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
35	Prizren	Urban	Grua	65+	I mesëm	1.000000
36	Prizren	Urban	Grua	65+	I lartë	0.249475
37	Prizren	Rural	Burrë	18-24	Fillor ose më pak	1.000000
38	Prizren	Rural	Burrë	18-24	I mesëm	1.079584
39	Prizren	Rural	Burrë	18-24	I lartë	0.334839
40	Prizren	Rural	Burrë	25-34	Fillor ose më pak	1.000000
41	Prizren	Rural	Burrë	25-34	I mesëm	1.583598
42	Prizren	Rural	Burrë	25-34	I lartë	0.491162
43	Prizren	Rural	Burrë	35-44	Fillor ose më pak	2.093858
44	Prizren	Rural	Burrë	35-44	I mesëm	1.053572
45	Prizren	Rural	Burrë	35-44	I lartë	0.326772
46	Prizren	Rural	Burrë	45-54	Fillor ose më pak	1.876600
47	Prizren	Rural	Burrë	45-54	I mesëm	0.944254
48	Prizren	Rural	Burrë	45-54	I lartë	1.000000
49	Prizren	Rural	Burrë	55-64	Fillor ose më pak	1.360720
50	Prizren	Rural	Burrë	55-64	I mesëm	0.684677
51	Prizren	Rural	Burrë	55-64	I lartë	0.249475
52	Prizren	Rural	Burrë	65+	Fillor ose më pak	1.482278
53	Prizren	Rural	Burrë	65+	I mesëm	0.745842
54	Prizren	Rural	Burrë	65+	I lartë	0.249475
55	Prizren	Rural	Grua	18-24	Fillor ose më pak	1.459404
56	Prizren	Rural	Grua	18-24	I mesëm	0.734332
57	Prizren	Rural	Grua	18-24	I lartë	0.249475
58	Prizren	Rural	Grua	25-34	Fillor ose më pak	2.140740
59	Prizren	Rural	Grua	25-34	I mesëm	1.077162
60	Prizren	Rural	Grua	25-34	I lartë	0.334088
61	Prizren	Rural	Grua	35-44	Fillor ose më pak	1.424241
62	Prizren	Rural	Grua	35-44	I mesëm	0.716639
63	Prizren	Rural	Grua	35-44	I lartë	1.000000
64	Prizren	Rural	Grua	45-54	Fillor ose më pak	1.276462
65	Prizren	Rural	Grua	45-54	I mesëm	0.642281
66	Prizren	Rural	Grua	45-54	I lartë	0.249475
67	Prizren	Rural	Grua	55-64	Fillor ose më pak	0.925561
68	Prizren	Rural	Grua	55-64	I mesëm	0.465717
69	Prizren	Rural	Grua	55-64	I lartë	1.000000

#	Rajoni gjeo-ekonomik	Lloji i vendbanimit	Gjinia	Mosha	Niveli i edukimit	Pesha
70	Prizren	Rural	Grua	65+	Fillor ose më pak	1.008244
71	Prizren	Rural	Grua	65+	I mesëm	1.000000
72	Prizren	Rural	Grua	65+	I lartë	1.000000

KONSUMIMI I DUHANIT

Tabela 3.1 Shpërndarja e përqindjes së të rriturve sipas frekuencës së pirjes së duhanit të produkteve të duhanit tymosës, totali dhe sipas karakteristikave të zgjedhura demografike³² (N=998)

Prevalenca e duhanpirjes							
	Duhanpirës aktualë, konsum ditor	Duhanpirës aktualë, konsum jo në baza ditore	Ish-duhanpirës, konsum ditor	Ish-duhanpirës, konsum jo në baza ditore	E kanë provuar disa herë, por nuk kanë vazhduar ta konsumojnë	E kanë provuar vetëm një herë	Asnjëherë nuk e kanë provuar
Përqindja (95% CI)							
Totali	34.4 (31.5, 37.4)	2.0 (1.3, 3.0)	5.4 (4.1, 6.9)	1.5 (0.9, 2.4)	9.1 (7.5, 11.0)	6.0 (4.7, 7.6)	41.6 (38.6, 44.7)
Gjinia							
Burra	47.0 (42.7, 51.4)	1.9 (1.0, 3.5)	8.6 (6.4, 11.3)	1.9 (0.9, 3.2)	11.8 (9.2, 14.8)	6.0 (4.2, 8.3)	22.9 (19.4, 26.7)
Gra	21.7 (18.3, 25.6)	2.1 (1.2, 3.8)	2.1 (1.2, 3.8)	1.1 (0.5, 2.5)	6.4 (4.5, 8.9)	6.0 (4.2, 8.4)	60.6 (56.1, 64.7)
Mosha							
18-24	27.1 (21.4, 33.7)	1.6 (0.4, 3.9)	1.2 (0.2, 3.1)	1.7 (0.4, 3.9)	14.0 (9.6, 19.1)	9.0 (5.6, 13.4)	45.3 (38.8, 52.4)
25-34	34.7 (28.9, 41.0)	2.2 (0.8, 4.6)	2.5 (1.1, 5.2)	0.2 (0.0, 1.1)	10.0 (6.8, 14.5)	5.8 (3.4, 9.5)	44.6 (38.3, 50.9)
35-44	35.5 (29.1, 42.2)	3.3 (1.6, 6.7)	4.6 (2.2, 7.9)	2.0 (0.7, 4.6)	8.6 (5.5, 13.4)	4.3 (2.2, 7.9)	41.7 (35.2, 48.7)
45-54	44.9 (37.3, 53.0)	0.0	6.3 (3.0, 10.6)	2.8 (0.9, 6.2)	6.6 (3.5, 11.4)	4.6 (2.1, 8.9)	34.8 (27.8, 42.9)
55-64	35.2 (26.3, 44.5)	3.3 (0.8, 7.6)	11.3 (6.5, 18.9)	1.4 (0.1, 4.4)	3.9 (1.3, 9.0)	6.3 (2.5, 11.6)	38.5 (29.8, 48.4)
65-74	30.1 (20.2, 40.8)	0.0	20.1 (12.4, 30.5)	1.7 (0.1, 6.1)	5.8 (1.9, 12.3)	2.6 (0.6, 8.4)	39.7 (28.7, 50.6)
75-85	29.3 (14.0, 45.4)	5.2 (1.5, 20.3)	0.0	0.0	10.4 (3.0, 25.1)	13.3 (4.8, 29.5)	41.8 (25.0, 59.4)
Lloji i vendbanimit							
Urban	39.9 (35.2, 44.9)	2.8 (1.5, 4.9)	4.6 (2.9, 7.1)	2.3 (1.2, 4.2)	8.7 (6.3, 11.9)	4.3 (2.7, 6.8)	37.4 (32.7, 42.3)
Rural	30.9 (27.5, 34.8)	1.5 (0.7, 2.7)	5.9 (4.2, 8.0)	1.0 (0.4, 2.0)	9.3 (7.2, 11.9)	7.0 (5.2, 9.3)	44.3 (40.4, 48.3)
Niveli i edukimit							
Fillor ose më pak	32.8 (28.6, 37.0)	2.3 (1.2, 3.9)	4.4 (2.8, 6.5)	1.4 (0.7, 2.8)	7.2 (5.2, 9.9)	4.2 (2.6, 6.2)	47.6 (43.3, 52.2)

³² Duhanpirësit aktual në Kosovë që konsumojnë vetëm produktet e duhanit tymosës si: cigaret e prodhuara, të mbështjella me dorë si dhe produkte të tymosjes së duhanit me tub uji (shish/nargjile).

Përdorimi i Duhanit nga të Rriturit në Kosovë

Prevalenca e duhanpirjes							
	Duhanpirës aktualë, konsum ditor	Duhanpirës aktualë, konsum jo në baza ditore	Ish-duhanpirës, konsum ditor	Ish-duhanpirës, konsum jo në baza ditore	E kanë provuar disa herë, por nuk kanë vazhduar ta konsumojnë	E kanë provuar vetëm një herë	Asnjëherë nuk e kanë provuar
Përqindja (95% CI)							
I mesëm	37.3 (32.9, 42.0)	1.0 (0.3, 2.2)	6.6 (4.6, 9.4)	1.7 (0.7, 3.2)	10.9 (8.2, 14.1)	7.0 (4.8, 9.7)	35.4 (31.1, 40.1)
I lartë	29.0 (20.0, 38.8)	5.5 (2.2, 12.1)	4.5 (1.6, 10.6)	1.1 (0.1, 5.2)	10.3 (5.2, 18.0)	10.4 (5.2, 18.0)	39.1 (29.3, 49.6)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)							
400 ose më pak	30.8 (25.8, 36.2)	1.8 (0.6, 3.6)	6.8 (4.4, 10.1)	2.5 (1.2, 4.9)	8.2 (5.5, 11.7)	2.8 (1.2, 4.9)	47.2 (41.7, 52.8)
401-800	32.5 (27.4, 37.7)	0.4 (0.0, 1.5)	4.1 (2.4, 6.8)	0.8 (0.3, 2.5)	10.5 (7.5, 14.4)	8.3 (5.6, 11.8)	43.4 (38.2, 49.1)
801-1,200	43.8 (34.8, 53.4)	3.7 (1.3, 8.6)	3.0 (0.8, 7.3)	0.8 (0.1, 4.3)	8.7 (4.2, 14.8)	5.1 (1.8, 9.9)	35.0 (26.1, 43.9)
1,201-1,600	67.5 (44.4, 86.9)	1.6 (0.0, 14.3)	6.3 (0.7, 25.7)	1.6 (0.0, 14.3)	4.8 (0.7, 25.7)	3.3 (0.7, 25.7)	14.9 (2.7, 34.4)
Mbi 1,600	36.7 (18.2, 59.1)	0.0	9.8 (2.3, 29.7)	0.0	3.8 (0.6, 22.1)	6.0 (0.6, 22.1)	43.8 (22.3, 64.1)

Tabela 3.2 Shpërndarja e përqindjes të rriturve duhanpirës aktual, sipas llojit të produkteve të duhanit tymosës (N=363)³³

	Cigare të prodhuara (N=354)	Cigare të mbështjella me dorë (N=14)	Duhan me tub (N=3)
Mosha në përqindje (95% CI)			
Totali	96.9 (94.8, 98.4)	3.8 (2.2, 6.2)	0.7 (0.2, 2.2)
Gjinia			
Burra	95.9 (93.0, 97.9)	5.0 (3.0, 8.5)	0.9 (0.2, 2.6)
Gra	99.0 (96.0, 99.9)	1.2 (0.1, 4.0)	0.3 (0.0, 2.1)
Mosha			
14-24	98.3 (92.2, 99.8)	0.0	4.0 (0.7, 10.6)
25-34	100.0	0.0	0.0
35-44	93.2 (85.0, 96.8)	9.4 (4.1, 16.6)	0.4 (0.0, 3.1)
45-54	100.0	0.0	0.0
55-64	90.7 (81.3, 97.8)	13.2 (4.9, 25.2)	0.0
65-74	94.6 (75.9, 98.2)	5.4 (0.5, 17.9)	0.0
75-85	100.0	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit			
Urban	96.3 (91.9, 98.1)	3.1 (1.2, 6.4)	1.6 (0.5, 4.7)
Rural	97.4 (94.6, 99.0)	4.4 (2.3, 8.1)	0.0
Niveli i edukimit			
Fillor ose më pak	93.7 (88.9, 96.5)	6.3 (3.1, 10.4)	0.0
I mesëm	99.4 (97.3, 99.9)	2.0 (0.5, 4.7)	1.4 (0.2, 3.8)
I lartë	100.0	0.8 (0.0, 8.0)	1.0 (0.0, 8.0)
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)			
400 ose më pak	94.9 (89.2, 98.0)	5.1 (2.0, 10.8)	2.0 (0.4, 6.4)
401-800	96.3 (91.0, 98.7)	5.9 (2.5, 11.6)	0.6 (0.1, 4.4)
801-1,200	100.0	0.0	0.0
1,201-1,600	100.0	0.0	0.0
Mbi 1,600	100.0	0.0	0.0

³³ Shënim: meqë disa duhanpirës kanë deklaruar se konsumojnë cigare të prodhuar dhe të mbështjella me dorë dhe/ose me tub, përqindja është më e madhe se 100.

Tabela 3.3 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual sipas numrit mesatar të cigareve të konsumuara në ditë (10 ose më pak, 11-19, 20+), totali dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=337)

Intensiteti i duhanpirjes			
	10 ose më pak cigare	11-19 cigare	+20 cigare
Përqindja (95% CI)			
Totali	20.1 (16.2, 24.7)	10.4 (7.5, 14.0)	69.5 (64.4, 74.2)
Gjinia			
Burra	12.0 (8.1, 16.4)	7.9 (4.9, 11.9)	80.1 (74.4, 84.7)
Gra	37.4 (28.4, 46.4)	15.6 (9.8, 23.5)	47.0 (38.0, 56.6)
Mosha			
18-24	15.9 (8.4, 27.7)	11.2 (4.7, 21.1)	72.9 (60.0, 83.1)
25-34	14.6 (8.3, 23.5)	8.6 (3.9, 16.0)	76.8 (66.9, 84.9)
35-44	29.0 (18.6, 39.9)	4.8 (1.3, 11.5)	66.2 (53.8, 76.2)
45-54	22.0 (13.5, 32.9)	15.3 (7.8, 24.5)	62.7 (51.4, 74.0)
55-64	24.1 (11.4, 38.5)	3.8 (0.3, 12.6)	72.1 (55.2, 84.3)
65-74	18.4 (6.5, 37.6)	15.0 (4.0, 32.1)	66.6 (47.4, 84.5)
75-85	3.6 (0.0, 26.2)	41.2 (11.9, 70.5)	55.2 (29.5, 88.1)
Lloji i vendbanimit			
Urban	16.0 (10.7, 22.2)	11.5 (7.4, 17.7)	72.4 (64.9, 79.0)
Rural	23.4 (17.6, 29.7)	9.4 (5.7, 14.0)	67.1 (60.0, 73.5)
Niveli i edukimit			
Primary or less	21.3 (15.3, 28.2)	12.6 (8.0, 18.6)	66.1 (57.7, 72.8)
Secondary	18.7 (13.2, 25.2)	9.0 (5.1, 13.8)	72.3 (64.8, 78.5)
Higher	21.7 (8.1, 38.4)	6.1 (1.7, 23.3)	72.2 (52.7, 86.5)
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)			
400 or less	23.3 (15.3, 32.5)	5.9 (2.1, 11.6)	70.8 (60.4, 79.0)
401-800	26.3 (18.2, 35.2)	16.8 (10.6, 25.2)	56.9 (47.2, 66.4)
801-1,200	12.6 (5.5, 24.4)	12.9 (5.5, 24.4)	74.5 (60.8, 85.2)
1,201-1,600	0.0	7.1 (1.0, 35.3)	92.9 (64.7, 99.0)
Above 1,600	56.3 (23.5, 86.1)	0.0	43.7 (13.9, 76.5)

Tabela 3.4 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve të përditshëm, sipas moshës së fillimit të duhanpirjes së përditshme (N=397)*

Fillimi i duhanpirjes së përditshëm							
Përqindja (95% CI)							
	Më të rinj se 12	13-15	16-17	18-24	25-35	35-44	45+
Totali	2.2 (1.1,4.1)	13.9 (10.7, 17.5)	22.4 (18.5, 26.7)	45.0 (40.2, 50.0)	9.0 (6.5, 12.2)	4.3 (2.6, 6.6)	1.5 (0.6, 3.1)
Gjinia							
Burra	2.6 (1.1, 4.9)	15.9 (11.9, 20.4)	26.7 (21.6, 31.9)	42.9 (36.9, 48.5)	7.8 (5.2, 11.5)	1.8 (0.7, 3.9)	0.9 (0.3, 2.8)
Gra	1.1 (0.1, 3.9)	9.4 (5.1, 15.6)	12.3 (7.0, 18.6)	50.0 (41.1, 58.9)	11.7 (7.0, 18.6)	10.1 (5.7, 16.6)	2.9 (0.7, 6.6)
Mosha							
18-24	0.0	8.0 (3.4, 18.2)	43.9 (31.5, 56.8)	43.9 (31.5, 56.8)	0.0	0.0	0.0
25-34	0.0	14.3 (8.5, 23.3)	27.6 (18.8, 37.2)	47.3 (37.5, 58.1)	9.9 (5.2, 17.8)	0.0	0.0
35-44	6.6 (2.4, 13.0)	18.5 (11.2, 28.0)	20.3 (12.3, 29.4)	41.5 (31.7, 52.8)	8.5 (3.9, 16.2)	1.7 (0.1, 5.6)	0.0
45-54	0.0	12.7 (6.9, 21.8)	12.8 (6.9, 21.8)	48.1 (37.1, 59.1)	16.7 (9.8, 26.4)	9.7 (5.0, 18.6)	0.0
55-64	6.7 (1.8, 15.7)	13.1 (5.4, 24.0)	16.2 (8.2, 29.0)	48.4 (34.3, 61.8)	8.9 (2.9, 18.6)	4.9 (0.9, 12.7)	1.9 (0.2, 9.3)
65-74	0.0	13.2 (5.3, 27.1)	10.7 (3.8, 23.7)	47.9 (33.2, 64.3)	7.6 (2.3, 20.1)	11.4 (3.8, 23.7)	5.1 (1.1, 16.2)
75-85	0.0	26.6 (5.6, 59.2)	17.6 (1.4, 45.4)	0.0	0.0	18.2 (5.6, 59.2)	37.6 (11.9, 70.5)
Lloji i vendbanimit							
Urban	1.6 (0.5, 4.6)	10.9 (7.0, 16.3)	25.6 (19.4, 32.3)	43.9 (36.7, 51.4)	10.8 (7.0, 16.3)	2.1 (0.8, 5.4)	2.0 (0.5, 4.6)
Rural	2.7 (1.1, 5.4)	16.3 (12.1, 21.8)	20.0 (15.2, 25.7)	45.8 (39.5, 52.5)	7.5 (4.7, 11.6)	6.0 (3.3, 9.4)	1.1 (0.4, 3.5)
Niveli i edukimit							
Fillor ose më pak	3.0 (1.1, 6.0)	16.9 (11.9, 22.9)	21.9 (16.3, 28.4)	41.5 (34.5, 48.9)	5.2 (2.5, 9.0)	7.9 (4.6, 12.5)	2.8 (1.1, 6.0)
I mesëm	1.7 (0.4, 4.2)	12.3 (8.0, 17.3)	24.7 (19.0, 31.2)	45.1 (38.5, 52.4)	12.1 (8.0, 17.3)	1.5 (0.4, 4.2)	0.5 (0.1, 2.4)
I lartë	0.0	6.8 (1.5, 20.3)	10.9 (3.0, 25.1)	65.5 (47.4, 80.7)	11.6 (3.0, 25.1)	0.0	0.0
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)							
400 ose më pak	4.1 (1.7, 9.3)	22.3 (15.1, 30.2)	18.7 (12.1, 26.3)	39.3 (30.9, 48.6)	5.8 (2.8, 11.7)	6.2 (2.8, 11.7)	3.6 (1.2, 8.1)
401-800	1.7 (0.4, 5.5)	12.6 (7.2, 19.2)	16.2 (10.7, 24.3)	49.7 (40.9, 59.1)	13.7 (8.6, 21.3)	4.1 (1.7, 9.3)	0.6 (0.1, 4.0)
801-1,200	1.3 (0.2, 9.0)	3.0 (0.2, 9.0)	35.1 (22.1, 47.7)	39.5 (27.3, 53.8)	8.2 (2.8, 17.9)	6.2 (1.7, 15.2)	1.9 (0.2, 9.0)
1,201-1,600	0.0	22.1 (8.3, 56.5)	36.5 (13.7, 65.2)	39.3 (20.0, 73.0)	0.0	0.0	2.2 (0.0, 20.0)
Mbi 1,600	0.0	11.8 (1.2, 41.4)	15.7 (1.2, 41.4)	37.0 (10.4, 65.2)	32.3 (10.4, 65.2)	0.0	0.0

* Përqindja e të anketuarve që nuk u kujtohet mosha e fillimit të duhanpirjes apo që refuzuan të përgjigjen nuk janë paraqitur në tabelë.

NDËRPRERJA

Tabela 4.1 Raporti i ndërprerjes së duhanit (N=988)

	Përqindja
Totali	15.9
Gjinia	
Burra	17.7
Gra	11.9
Mosha	
18-24	9.2
25-34	6.8
35-44	14.5
45-54	16.9
55-64	24.8
65-74	42.0
75-85	0.0
Lloji i vendbanimit	
Urban	13.9
Rural	17.6
Niveli i edukimit	
Fillor ose më pak	14.2
I mesëm	17.8
I lartë	14.0
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)	
400 ose më pak	22.2
401-800	13.0
801-1,200	7.4
1,201-1,600	10.3
Mbi 1,600	26.7

Tabela 4.2 Kohëzgjatja e ndërprerjes së duhanpirjes (<1 muaj, 1-3 muaj, 3-6 muaj, >6 muaj) nga përpjekja e fundit për ndërprerje në 12 muajt e fundit (N=54)³⁴

	<1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	>6 muaj
	Përqindja (95% CI)			
Totali	54.1 (35.1, 71.8)	29.2 (15.8, 49.8)	5.2 (0.4, 16.6)	11.6 (3.4, 27.7)
Gjinia				
Burra	55.1 (31.2, 73.4)	27.0 (10.8, 48.4)	7.0 (0.6, 22.1)	10.9 (2.3, 29.7)
Gra	51.2 (13.9, 76.5)	35.4 (6.5, 64.8)	0.0	13.4 (1.6, 50.1)
Mosha				
18-24	51.0 (16.7, 83.3)	44.9 (16.7, 83.3)	0.0	4.1 (0.0, 33.0)
25-34	59.6 (30.4, 84.7)	20.2 (4.4, 50.3)	0.0	20.2 (4.4, 50.3)
35-44	52.7 (16.7, 83.3)	20.6 (1.9, 55.8)	21.9 (1.9, 55.8)	4.7 (0.0, 33.0)
45-54	0.0	100	0.0	0.0
55-64	0.0	0.0	0.0	100
65-74	100	0.0	0.0	0.0
75-85	0.0	0.0	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit				
Urban	25.6 (7.0, 49.7)	40.4 (16.5, 65.0)	10.6 (0.8, 30.7)	23.5 (7.0, 49.7)
Rural	81.6 (59.1, 96.7)	18.4 (3.3, 40.9)	0.0	0.0
Niveli i edukimit				
Fillor ose më pak	67.8 (40.8, 94.4)	32.2 (11.9, 70.5)	0.0	0.0
I mesëm	50.4 (27.2, 72.8)	25.4 (9.1, 49.1)	8.6 (0.7, 25.7)	15.6 (2.7, 34.4)
I lartë	18.3 (0.0, 66.7)	49.2 (6.1, 93.9)	0.0	32.5 (6.1, 93.9)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)				
400 or less	95.7 (54.6, 98.6)	4.3 (0.0, 26.2)	0.0	0.0
401-800	62.9 (23.5, 86.1)	7.3 (0.0, 29.2)	20.0 (1.6, 50.1)	9.8 (1.6, 50.1)
801-1,200	20.0 (2.3, 62.9)	80.0 (37.1, 97.7)	0.0	0.0
1,201-1,600	0.0	0.0	0.0	100
Above 1,600	100	0.0	0.0	0.0

³⁴ Përderisa, 16.1 përqind e duhanpirësve (58 të rritur) deklaruan që kanë provuar ta lënë duhanin në 12 muajt e fundit, vetëm 54 prej tyre kanë qenë në gjendje ta kujtojnë kohëzgjatjen e abstenimit nga duhanpirja.

Tabela 4.3a Duhanpirësit aktualë të cilët janë përpjekur ta ndërpresin pirjen e duhanit në 12 muajt e fundit, sipas arsyeve për ndërprerje (N=58)

	Përqindja (95% CI)
Cigaret filluan të shtrenjtohen	12.2 (6.0, 23.8)
Arsye tjera ekonomike (p.sh: pagë më e ulët, pezullim i përkohshëm nga puna, nevoja për	2.4 (0.2, 8.3)
Sëmundje (çfarëdo gjendje shëndetësore)	12.8 (6.0, 23.8)
Këshillat e mjekut / ofruesit të kujdesit	25.1 (15.7, 38.7)
Rritja e vetëdijes për efektet e dëmshme të duhanpirjes	26.8 (15.7, 38.7)
Legjislacioni për ndalimin e duhanit	2.5 (0.2, 8.3)
Shtatzënia / lindja e fëmijës	1.3 (0.2, 8.3)
Presioni për ta lënë nga parteri / anëtarë tjerë	4.7 (1.6, 14.1)
Punëdhënësi përjashtoi duhanpirësit nga lista	0.0
Arsye tjera	0.0
Nuk kanë njohuri	12.1 (6.0, 23.8)
Refuzuan të përgjigjen	0.0

Tabela 4.3b Duhanpirësit aktual të cilët janë përpjekur ta ndërpresin pirjen e duhanit në 12 muajt e fundit, sipas metodave të përdorura për ndërprerje (N=54)

	Përqindja (95% CI)
Këshillim, përfshirë klinikën e rehabilitimit	3.1 (0.8, 11.4)
Terapia për zëvendësimin e nikotinës	1.1 (0.2, 8.3)
Përshkrime tjera të ilaçeve	0.0
Barna popullore	0.0
Linja telefonike për përkrahje	0.0
Zëvendësimi me cigare elektronike	0.0
Zëvendësimi me duhan me ngrohje	0.0
Tentativa për ta lënë, pa asistencë	27.9 (17.2, 40.7)
Asnjëra nga këto	53.6 (40.5, 66.5)
Nuk kanë njohuri	14.3 (7.3, 26.0)
Refuzuan të përgjigjen	0.0

Tabela 4.4 Intensiteti i duhanpirjes nga duhanpirësit aktualë tani dhe në të kaluarën (N=364)

Përqindja (95% CI)			
	Më shumë se tani	Në të njëjtën sasi si tani	Më pak se tani
Totali	16.8 (13.2, 20.9)	54.4 (49.4, 59.6)	28.8 (24.4, 33.7)
Gjinia			
Burra	20.4 (15.7, 25.8)	51.9 (45.6, 58.0)	27.7 (22.4, 33.6)
Gra	9.5 (5.1, 15.6)	59.6 (50.3, 67.9)	31.0 (23.5, 40.1)
Mosha			
18-24	9.2 (3.4, 17.9)	57.0 (44.1, 69.0)	33.7 (23.2, 47.2)
25-34	14.5 (8.6, 23.5)	54.7 (44.7, 65.3)	30.8 (22.1, 41.7)
35-44	11.0 (5.8, 19.8)	60.9 (49.8, 71.0)	28.1 (18.9, 38.4)
45-54	22.3 (13.5, 32.9)	52.9 (41.2, 64.5)	24.8 (15.9, 36.2)
55-64	21.5 (11.8, 37.1)	50.2 (35.0, 65.0)	28.3 (15.6, 42.5)
65-74	32.2 (15.5, 52.6)	32.0 (15.5, 52.6)	35.8 (18.9, 57.1)
75-85	38.0 (15.3, 69.6)	62.0 (30.4, 84.7)	0.0
Lloji i vendbanimit			
Urban	15.5 (10.7, 21.8)	59.2 (51.5, 66.3)	25.3 (19.2, 32.3)
Rural	18.0 (13.3, 24.0)	50.4 (43.6, 57.4)	31.7 (25.6, 38.5)
Niveli i edukimit			
Fillor ose më pak	24.0 (17.9, 30.7)	51.9 (44.3, 59.3)	24.1 (18.4, 31.4)
I mesëm	10.5 (6.4, 15.6)	55.6 (48.1, 63.2)	33.9 (27.0, 41.4)
I lartë	11.7 (4.7, 28.7)	61.9 (45.5, 78.7)	26.4 (13.5, 44.1)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)			
400 ose më pak	21.8 (14.9, 31.1)	47.1 (37.8, 57.3)	31.1 (22.8, 40.9)
401-800	10.6 (5.8, 17.7)	60.5 (50.6, 69.3)	28.9 (21.0, 38.4)
801-1,200	22.5 (12.0, 34.2)	46.8 (33.8, 60.6)	30.8 (19.9, 44.9)
1,201-1,600	11.2 (1.0, 35.3)	46.7 (20.0, 73.0)	42.0 (20.0, 73.0)
Mbi 1,600	29.1 (6.5, 64.8)	70.9 (53.2, 93.5)	0.0

EKSPOZIMI NDAJ TYMIT TË DUHANIT

Tabela 5.1 Përqindja e të rriturve që i ekspozohen tymit të duhanit në shtëpi, sipas statusit të duhanpirjes dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=998)

Përqindja (95% CI)		
Totali	50.4 (46.8, 54.3)	
	Duhanpirësit aktualë	Joduhanpirës
Në përgjithësi	58.0 (52.1, 63.6)	43.2 (37.2, 49.4)
Gjinia		
Burra	51.1 (44.0, 58.1)	38.3 (27.8, 51.3)
Gra	72.4 (62.0, 80.2)	44.8 (37.6, 51.8)
Mosha		
18-24	59.9 (44.5, 73.9)	55.5 (43.2, 69.3)
25-34	48.9 (37.3, 61.2)	55.6 (44.7, 67.4)
35-44	59.4 (47.5, 72.2)	31.7 (20.7, 45.3)
45-54	62.3 (49.7, 74.9)	27.6 (15.3, 43.7)
55-64	82.2 (69.6, 92.9)	31.9 (12.2, 53.0)
65-74	29.3 (11.5, 50.6)	38.1 (13.7, 65.2)
75-85	34.9 (11.9, 70.5)	26.5 (5.6, 59.2)
Lloji i vendbanimit		
Urban	58.9 (49.8, 67.2)	35.5 (25.2, 47.3)
Rural	57.3 (49.7, 64.8)	46.2 (39.2, 53.7)
Niveli i edukimit		
Fillor ose më pak	68.0 (59.9, 75.1)	38.8 (31.7, 46.9)
I mesëm	48.0 (39.3, 56.8)	51.8 (40.9, 62.9)
I lartë	46.5 (25.4, 69.7)	44.0 (20.7, 64.4)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)		
400 ose më pak	56.2 (45.3, 66.2)	36.1 (27.3, 46.4)
401-800	54.3 (44.1, 64.9)	44.7 (34.2, 55.9)
801-1,200	54.1 (38.0, 69.9)	43.1 (22.5, 61.5)
1,201-1,600	50.8 (22.4, 77.6)	34.8 (6.1, 39.9)
Mbi 1,600	43.5 (13.9, 76.5)	37.9 (9.4, 79.1)
Familje me fëmijë nën moshën pesë vjeçare		
0 fëmijë	59.0 (52.0, 65.5)	40.1 (33.3, 47.7)
1 fëmijë	62.5 (47.4, 74.6)	59.6 (46.2, 72.7)
2 fëmijë	48.1 (30.3, 66.4)	18.3 (6.4, 46.9)
3 fëmijë	28.9 (7.7, 71.4)	47.1 (12.3, 87.7)
4 fëmijë	100	52.7 (9.4, 79.1)
Familje me fëmijë të moshës 5-14 vjeç		
0 fëmijë	55.9 (48.0, 62.8)	39.6 (31.2, 49.3)
1 fëmijë	63.2 (49.9, 75.5)	52.3 (39.2, 66.5)
2 fëmijë	51.5 (36.8, 68.3)	41.3 (27.9, 54.8)
3 fëmijë	60.9 (31.9, 79.7)	49.2 (31.0, 69.0)
4 fëmijë	85.0 (44.2, 98.1)	23.5 (4.9, 54.4)
5 fëmijë	100	42.6 (13.9, 76.5)
6 fëmijë	100	0.0

Tabela 5.2 Përqindja e të rriturve që i janë ekspozuar tymit të duhanit në vende të ndryshme publike

	Ndërtesat dhe zyrat e qeverisë (N=119)	Objektet shëndetësore (N=448)	Restorantet dhe kafiteritë (N=664)	Baret dhe klubet e natës (N=259)	Transporti publik (N=408)	Universitete dhe shkolla (N=303)
Përqindja (95% CI)						
Totali	13.8 (8.2, 20.4)	7.6 (5.4, 10.3)	69.2 (65.7, 72.7)	91.2 (87.6, 94.4)	9.5 (7.0, 12.7)	9.6 (6.6, 13.2)
Gjinia						
Burra	16.2 (9.6, 25.8)	8.0 (5.0, 11.7)	70.7 (66.1, 75.2)	95.2 (87.4, 95.4)	11.8 (7.9, 17.0)	15.7 (10.6, 22.9)
Gra	8.9 (3.5, 22.0)	7.0 (4.3, 11.4)	67.1 (61.5, 72.4)	88.3 (79.4, 93.6)	7.5 (4.5, 11.6)	4.7 (2.3, 8.8)
Mosha						
18-24	2.3 (0.0, 10.7)	6.7 (2.6, 13.8)	77.4 (70.4, 83.2)	96.5 (92.0, 98.8)	12.6 (7.6, 19.4)	15.6 (9.8, 22.4)
25-34	7.2 (1.2, 17.1)	3.0 (0.8, 6.9)	69.3 (62.4, 75.8)	91.0 (83.6, 96.0)	6.7 (2.9, 13.7)	4.3 (1.1, 9.6)
35-44	13.1 (3.6, 29.7)	8.9 (3.9, 16.2)	65.6 (57.4, 74.1)	93.3 (75.9, 98.2)	10.3 (4.4, 19.8)	4.2 (0.8, 12.2)
45-54	23.3 (7.6, 42.6)	6.0 (2.0, 13.4)	64.9 (55.9, 84.0)	75.6 (55.7, 87.6)	11.6 (5.7, 22.6)	6.4 (1.3, 18.6)
55-64	25.4 (10.5, 54.5)	11.8 (4.7, 21.1)	65.5 (53.1, 77.4)	69.8 (34.8, 89.6)	5.9 (1.7, 14.9)	20.7 (4.0, 46.7)
65-74	47.5 (9.4, 79.1)	15.0 (6.7, 29.0)	58.9 (39.0, 73.1)	100.0	8.2 (1.7, 23.3)	0.0
75-85	0.0	11.0 (2.5, 32.7)	74.3 (39.4, 90.7)	66.5 (6.1, 93.9)	2.5 (0.0, 21.7)	0.0
Lloji i vendbanimit						
Urban	7.9 (2.8, 18.2)	5.3 (2.9, 9.6)	71.8 (66.2, 76.9)	93.5 (88.5, 96.5)	6.7 (3.4, 11.3)	9.0 (5.0, 14.6)
Rural	17.8 (10.7, 28.5)	9.1 (6.0, 12.8)	67.4 (62.6, 71.8)	88.0 (80.8, 93.1)	11.2 (7.9, 15.8)	10.1 (6.2, 15.3)
Niveli i edukimit						
Fillor ose më pak	17.5 (8.6, 32.8)	17.5 (8.6, 32.8)	61.4 (55.3, 67.6)	85.4 (74.0, 93.4)	11.9 (7.5, 17.0)	8.6 (4.6, 15.9)
I mesëm	13.9 (6.4, 25.1)	13.9 (6.4, 25.1)	74.7 (70.0, 79.1)	91.6 (86.7, 95.1)	8.3 (5.0, 12.8)	10.1 (6.0, 15.3)
I lartë	8.8 (2.8, 23.6)	8.8 (2.8, 23.6)	68.2 (57.1, 77.5)	96.1 (89.4, 99.7)	5.6 (1.0, 14.4)	10.4 (3.2, 20.6)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)						
400 ose më pak	18.7 (7.2, 34.8)	7.7 (4.2, 13.6)	65.9 (57.9, 73.0)	89.1 (76.4, 97.2)	13.2 (7.6, 20.1)	13.6 (7.6, 22.8)
401-800	15.4 (7.1, 27.4)	9.0 (5.0, 14.8)	75.4 (69.4, 80.6)	90.2 (83.6, 95.3)	7.9 (4.2, 13.0)	8.4 (4.4, 15.3)
801-1,200	1.4 (0.0, 12.9)	10.6 (4.5, 20.4)	68.0 (57.4, 75.3)	90.8 (79.8, 96.9)	8.0 (2.7, 17.3)	3.4 (0.2, 10.1)
1,201-1,600	0.0	3.9 (0.0, 33.0)	70.9 (44.4, 86.9)	89.0 (46.4, 100.0)	0.0	7.1 (0.0, 44.5)
Mbi 1,600	0.0	2.9 (0.0, 20.0)	82.4 (61.9, 95.1)	100.0		46.1 (9.4, 79.1)

EKONOMITË

Tabela 6.1 Shuma mesatare e shpenzuar nga duhanpirësit aktualë në 20 cigare të prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=349³⁵ për cigare të prodhuara, N=14 për cigare të mbështjella me dorë)

	Cigare të prodhuara		Cigare të mbështjella me dorë ³⁶	
	Mesatarja (EURO)	(95% CI)	Mesatarja (EURO)	(95% CI)
Totali	1.98	(1.94, 2.02)	1.49	(0.60, 2.38)
Gjinia				
Burra	2.04	(1.99, 2.09)	1.51	(0.53, 2.49)
Gra	1.85	(1.80, 1.91)	1.33	(1.33, 1.33)
Mosha				
18-24	2.13	(2.04, 2.22)	0.0	0.0
25-34	2.09	(2.00, 2.18)	0.0	0.0
35-44	1.96	(1.89, 2.04)	2.03	(0.03, 4.03)
45-54	1.86	(1.76, 1.96)	0	0
55-64	1.82	(1.69, 1.95)	0.75	(0.03, 1.47)
65-74	1.86	(1.78, 1.94)	1.86	(1.86, 1.86)
75-85	1.85	(1.69, 2.01)	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit				
Urban	2.04	(1.97, 2.11)	1.15	(0.59, 1.71)
Rural	1.93	(1.89, 1.97)	1.71	(0.13, 3.29)
Niveli i edukimit				
Fillor ose më pak	1.88	(1.83, 1.92)	1.16	(0.87, 1.53)
I mesëm	2.05	(1.98, 2.12)	2.84	(-30.28, 35.97)
I lartë	2.12	(1.99, 2.25)	0.0	0.0
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)				
400 ose më pak	1.84	(1.78, 1.91)	0.75	(0.35, 1.14)
401-800	1.96	(1.89, 2.03)	1.82	(-0.38, 4.01)
801-1,200	2.08	(1.96, 2.19)	2.86	(2.86, 2.86)
1,201-1,600	2.13	(1.73, 2.53)	0.0	0.0
Mbi 1,600	2.23	(1.79, 2.67)	0.0	0.0

³⁵ 354 duhanpirës aktualë konsumojnë cigare të prodhuara. Sidoqoftë, 349 prej tyre kanë deklaruar çmimin e pakos së fundit të blerë të cigareve të prodhuara.

³⁶ Për shkak të mungesës së informacionit mbi peshën e pakos së fundit të blerë të duhanit të mbështjellë me dorë, autorët kanë përdorur vlerën për njësi (shpenzimet javore për duhanin e mbështjella me dorë, pjesëtuar me numrin e cigareve të konsumuar në javë) për të llogaritur kështu çmimin e 20 cigareve të mbështjella me dorë.

Tabela 6.2 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktualë të produkteve të duhanit sipas mesatares mujore të shpenzimeve në duhan³⁷ dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=357)³⁸

Shpenzimet mujore (EURO)	100 ose më pak (EURO)	101-200 (EURO)	201-300 (EURO)	300 – 344 (EURO)
Përqindja (95% CI)				
Totali	79.6 (75.1, 83.5)	17.5 (14.0, 21.9)	2.3 (1.1, 4.2)	0.5 (0.1, 1.8)
Gjinia				
Burra	72.8 (67.1, 78.2)	24.0 (19.1, 29.8)	2.4 (1.0, 5.0)	0.8 (0.2, 2.6)
Gra	94.6 (89.3, 97.7)	3.5 (1.2, 8.3)	1.9 (0.4, 5.6)	0.0
Mosha				
18-24	85.6 (75.3, 93.1)	11.4 (4.5, 20.4)	3.0 (0.7, 10.8)	0.0
25-34	75.7 (65.8, 83.7)	20.6 (13.4, 30.4)	2.1 (0.5, 7.3)	1.6 (0.1, 5.3)
35-44	81.8 (71.4, 88.9)	15.4 (9.1, 25.5)	2.8 (0.6, 8.3)	0.0
45-54	75.4 (63.8, 84.1)	21.5 (13.5, 32.9)	3.2 (0.6, 9.1)	0.0
55-64	89.7 (78.0, 96.5)	8.8 (2.2, 18.7)	0.0	1.5 (0.3, 11.1)
65-74	73.8 (55.4, 90.3)	25.0 (9.7, 44.6)	1.2 (0.0, 11.1)	0.0
75-85	65.5 (30.4, 84.7)	34.5 (9.3, 60.6)	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit				
Urban	74.9 (68.2, 81.3)	21.0 (15.5, 27.9)	2.9 (1.2, 6.5)	1.2 (0.3, 3.8)
Rural	83.7 (78.2, 88.5)	14.6 (10.1, 20.1)	1.7 (0.4, 4.1)	0.0
Niveli i edukimit				
Fillor ose më pak	84.8 (78.5, 89.6)	13.9 (9.4, 20.1)	1.3 (0.3, 3.9)	0.0
I mesëm	73.8 (66.7, 80.1)	21.8 (16.1, 28.7)	3.2 (1.2, 6.6)	1.2 (0.3, 3.9)
I lartë	83.7 (70.5, 95.2)	13.8 (4.8, 29.5)	2.5 (0.4, 15.0)	0.0
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)				
400 ose më pak	86.6 (79.0, 92.4)	12.0 (6.9, 19.8)	1.5 (0.1, 4.7)	0.0
401-800	87.9 (90.0, 92.7)	10.3 (5.8, 17.7)	1.2 (0.1, 4.4)	0.6 (0.1, 4.4)
801-1,200	71.7 (58.6, 83.0)	21.7 (12.3, 34.8)	6.6 (1.7, 15.2)	0.0
1,201-1,600	63.2 (34.8, 86.3)	24.1 (8.3, 56.5)	0.0	12.7 (1.0, 35.3)
Mbi 1,600	76.3 (35.2, 93.5)	23.7 (6.5, 64.8)	0.0	0.0

³⁷ Si shpenzim mujor janë deklaruar vetëm për cigaret e prodhuara dhe ato të mbështjella me dorë.

³⁸ Duhet të theksohet që shtatë (7) duhanpirës aktual nuk janë deklaruar rreth shpenzimeve mujore në produkte të duhanit.

Tabela 6.2.1 Shpenzimet mesatare mujore në duhan nga duhanpirësit aktual për cigaret e prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=346 për cigare të prodhuara, N=12 për cigare të mbështjella me dorë)³⁹

	Cigare të prodhuara	Cigare të mbështjella me dorë
	Mesatarja (EURO) (95% CI)	
Totali	69.0 (64.1, 73.9)	28.5 (17.8, 39.2)
Gjinia		
Burra	78.4 (72.3, 84.5)	28.8 (16.9, 40.6)
Gra	48.4 (41.7, 55.0)	26.3 (26.3, 26.3)
Mosha		
18-24	66.6 (56.7, 76.5)	0.0
25-34	73.3 (62.1, 84.4)	0.0
35-44	68.2 (56.8, 79.7)	30.7 (10.7, 50.8)
45-54	71.0 (60.0, 82.0)	0
55-64	60.6 (44.1, 77.1)	19.2 (7.8, 30.7)
65-74	64.9 (48.9, 80.8)	55.9 (55.9, 55.9)
75-85	76.5 (39.7, 113.2)	0.0
Lloji i vendbanimit		
Urban	72.6 (64.4, 80.7)	29.6 (7.7, 51.5)
Rural	65.9 (60.0, 71.7)	11.8 (43.7, 62.8)
Niveli i edukimit		
Fillor ose më pak	62.8 (56.7, 69.0)	32.7 (20.2, 45.1)
I mesëm	75.2 (67.2, 83.3)	11.6 (-1.07, 24.4)
I lartë	65.1 (48.3, 81.8)	0.0
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)		
400 ose më pak	60.3 (52.1, 68.5)	15.8 (12.2, 19.5)
401-800	59.3 (50.9, 67.7)	27.6 (8.9, 46.3)
801-1,200	81.2 (67.7, 94.8)	8.6 (8.6, 8.6)
1,201-1,600	102.0 (41.5, 162.5)	0.0
Mbi 1,600	79.9 (46.2, 113.5)	0.0

³⁹ Vetëm 346 nga 354 duhanpirës aktualë deklaruan për shpenzimet mujore në cigaret e prodhuara, ndërsa 12 nga 14 në cigare të mbështjella me dorë.

Tabela 6.2.2 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual sipas shpenzimeve mesatare mujore në të gjitha llojet e duhanit, cigare të prodhuara dhe të mbështjella me dorë, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=258 për të gjitha produktet e duhanit, N=250 për cigaret e prodhuara, N=9 për cigaret e mbështjella me dorë)

	Të gjitha llojet e produkteve të duhanit ⁴⁰		Cigare të prodhuara		Cigare të mbështjella me dorë	
	Përqindja (95% CI)					
Totali	17.3	(15.0, 19.7)	17.1	(14.7, 19.5)	9.5	(4.9, 14.0)
Gjinia						
Burra	18.9	(15.8, 22.1)	18.6	(15.5, 21.8)	10.1	(5.0, 15.1)
Gra	13.7	(10.6, 16.7)	13.8	(10.6, 16.9)	5.6	(5.6, 5.6)
Mosha						
18-24	11.6	(8.8, 14.3)	11.5	(8.8, 14.3)	0.0	0.0
25-34	13.3	(10.5, 16.0)	13.3	(10.5, 16.0)	0.0	0.0
35-44	15.9	(10.8, 21.0)	15.8	(10.4, 21.2)	13.1	(0.6, 25.6)
45-54	23.0	(12.4, 31.4)	22.8	(15.5, 30.2)	0.0	0.0
55-64	21.9	(12.4, 31.4)	21.3	(11.0, 31.5)	6.2	(0.5, 11.8)
65-74	15.5	(9.7, 21.3)	14.5	(8.1, 20.8)	12.4	(12.4, 12.4)
75-85	43.4	(24.7, 62.1)	43.4	(24.7, 62.1)	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit						
Urban	15.6	(13.2, 18.0)	15.5	(13.0, 18.0)	13.6	(7.7, 19.5)
Rural	18.7	(14.9, 22.5)	18.3	(14.5, 22.1)	5.2	(-0.8, 11.4)
Niveli i edukimit						
Fillor ose më pak	22.4	(18.2, 26.6)	22.4	(18.0, 26.8)	11.9	(7.6, 16.2)
I mesëm	13.4	(10.9, 15.8)	13.2	(10.8, 15.6)	1.9	(1.7, 2.1)
I lartë	8.8	(5.4, 12.1)	8.7	(5.3, 12.1)	0.0	0.0
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)						
400 ose më	30.9	(25.6, 36.2)	30.8	(25.3, 36.3)	15.8	(12.2, 19.5)
401-800	10.8	(9.3, 12.4)	10.6	(9.1, 12.2)	5.6	(1.2, 10.1)
801-1,200	8.8	(7.3, 10.3)	8.5	(7.1, 10.0)	1.0	(1.0, 1.0)
1,201-1,600	7.6	(2.9, 12.3)	7.6	(2.9, 12.3)	0.0	0.0
Mbi 1,600	4.5	(2.7, 6.4)	4.5	(2.7, 6.4)	0.0	0.0

⁴⁰ Si shpenzim mujor janë deklaruar vetëm shpenzimet në cigaret e prodhuara dhe ato të mbështjella me dorë.

Tabela 6.3 Numri mesatar i cigareve të prodhuara dhe të mbështjella me dorë që konsumohen në baza ditore nga duhanpirësit aktual, në total dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=351 për cigare të prodhuara, N=14 për cigare të mbështjella me dorë)

	Cigare të prodhuara		Cigare të mbështjellura me dorë	
	Mesatarja (95% CI)			
Totali	20.7	(19.4, 22.0)	15.8	(11.7, 19.8)
Gjinia				
Burra	23.6	(21.9, 25.2)	15.6	(11.4, 19.8)
Gra	14.7	(13.1, 16.3)	16.8	(16.8, 16.8)
Mosha				
18-24	18.4	(16.0, 20.7)	0.0	0.0
25-34	21.7	(19.1, 24.4)	0.0	0.0
35-44	20.6	(16.9, 24.2)	12.5	(5.5, 19.5)
45-54	21.6	(18.7, 24.4)	0.0	0
55-64	21.3	(16.8, 25.8)	19.2	(13.1, 25.4)
65-74	21.7	(15.9, 27.5)	20.0	(20.0, 20.0)
75-85	14.5	(10.1, 18.9)	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit				
Urban	20.6	(18.7, 22.5)	16.2	(11.3, 21.1)
Rural	20.8	(18.9, 22.6)	15.5	(8.9, 22.0)
Niveli i edukimit				
Fillor ose më pak	19.7	(17.8, 21.7)	18.5	(15.8, 21.1)
I mesëm	21.9	(20.0, 23.8)	8.1	(-14.7, 31.0)
I lartë	18.9	(14.5, 23.3)	0.0	0.0
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)				
400 ose më pak	19.7	(17.0, 22.4)	12.6	(4.6, 20.5)
401-800	18.0	(15.9, 20.1)	17.0	(8.7, 25.3)
801-1,200	20.8	(17.8, 23.8)	2.0	(2.0, 2.0)
1,201-1,600	26.8	(17.3, 36.4)	0.0	0.0
Mbi 1,600	17.3	(3.2, 31.4)	0.0	0.0

Tabela 6.4 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual të cigareve të prodhuara, sipas brendit të fundit të blerë dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=349)

Brendi	Winston	Lucky Strike	Marlboro	Ronson	Rothmans
Përqindja (95% CI)					
Totali	22.1 (18.0, 26.6)	16.8 (13.3, 21.1)	14.2 (11.0, 18.3)	7.5 (5.0, 10.6)	6.5 (4.3, 9.6)
Gjinia					
Burra	24.5 (19.2, 30.2)	19.7 (15.0, 25.1)	16.0 (11.6, 20.9)	5.6 (3.1, 9.1)	5.2 (2.8, 8.5)
Gra	17.2 (11.3, 25.1)	10.8 (5.8, 17.0)	10.7 (5.8, 17.0)	11.3 (6.5, 18.0)	9.3 (5.2, 15.9)
Mosha					
18-24	36.7 (25.2, 49.8)	9.9 (4.5, 20.4)	27.5 (7.7, 40.6)	2.4 (0.2, 7.9)	0.0
25-34	18.9 (11.5, 27.8)	16.4 (9.6, 25.1)	24.3 (16.3, 34.2)	9.2 (4.5, 16.8)	5.5 (2.3, 12.3)
35-44	29.3 (19.4, 39.8)	19.0 (11.4, 29.3)	11.8 (6.3, 21.3)	7.1 (2.7, 14.4)	5.9 (1.9, 12.5)
45-54	9.1 (3.8, 17.3)	15.7 (8.9, 26.2)	6.3 (2.0, 13.4)	8.9 (3.8, 17.3)	11.6 (5.7, 21.0)
55-64	14.3 (5.7, 28.5)	24.0 (11.4, 38.5)	0.0	10.9 (4.0, 24.9)	7.8 (2.5, 21.1)
65-74	17.8 (6.8, 39.2)	19.3 (6.8, 39.2)	0.0	8.0 (2.0, 27.2)	5.8 (0.5, 20.2)
75-85	40.1 (10.4, 65.2)	20.9 (4.9, 54.4)	0.0	0.0	21.8 (4.9, 54.4)
Lloji i vendbanimit					
Urban	26.6 (20.2, 33.9)	15.1 (10.2, 21.4)	18.7 (13.5, 25.6)	1.8 (0.5, 5.0)	7.7 (4.2, 12.5)
Rural	18.3 (13.3, 24.3)	18.2 (13.3, 24.3)	10.5 (6.7, 15.4)	12.2(8.0, 17.2)	5.6 (3.1, 9.7)
Niveli i edukimit					
Fillor ose më pak	25.8 (19.3, 32.9)	17.0 (12.0, 23.8)	2.9 (1.2, 6.9)	13.2 (8.8, 19.5)	5.8 (2.9, 10.3)
I mesëm	19.5 (14.1, 26.2)	15.8 (11.0, 22.1)	21.7 (15.7, 28.2)	3.2 (1.2, 6.6)	7.4 (4.1, 12.1)
I lartë	16.7 (6.7, 32.7)	21.0 (8.8, 36.7)	32.5 (18.6, 51.1)	0.8 (0.0, 8.0)	5.6 (1.4, 19.7)
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)					
400 ose më pak	23.0 (15.0, 31.8)	12.5 (7.3, 20.8)	2.4 (0.4, 6.7)	12.3 (6.4, 19.5)	10.6 (5.7, 18.2)
401-800	21.9 (15.1, 31.4)	15.6 (9.2, 23.4)	14.9 (9.2, 23.4)	8.9 (4.6, 16.1)	5.7 (2.6, 12.2)
801-1,200	20.3 (10.6, 32.0)	9.1 (3.8, 20.2)	23.4 (13.6, 36.4)	3.7 (0.8, 12.0)	6.9 (1.7, 14.9)
1,201-1,600	29.5 (8.3, 56.5)	28.7 (8.3, 56.5)	4.6 (0.0, 20.0)	0.0	8.9 (1.0, 35.3)
Mbi 1,600	0.0	0.0	40.0 (13.9, 76.5)	19.9 (1.6, 50.1)	0.0

Tabela 6.5 Shpërndarja e përqindjes së duhanpirësve aktual të cigareve të prodhuara, sipas vendit të fundit ku kanë blerë cigare dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=349)

	Dyqan ushqimor	Dyqan i specializuar për duhan	Shtete tjera	Në rrugë, tregje të hapura	Kafe/restaurane/ klube nate
Përqindja (95% CI)					
Totali	92.0 (88.8, 94.5)	4.2 (2.5, 6.8)	0.5 (0.1, 1.8)	2.9 (1.5, 5.0)	0.3 (0.0, 1.3)
Gjinia					
Burra	90.8 (86.9, 94.2)	4.5 (2.2, 7.4)	0.8 (0.2, 2.7)	3.5 (1.6, 6.3)	0.4 (0.0, 2.0)
Gra	94.6 (89.6, 97.8)	3.8 (1.2, 8.1)	0.0	1.7 (0.4, 5.5)	0.0
Mosha					
18-24	82.1 (71.1, 90.6)	10.9 (4.5, 20.4)	0.9 (0.0, 4.3)	4.4 (0.7, 10.8)	1.7 (0.2, 7.9)
25-34	94.7 (87.7, 97.7)	5.3 (2.3, 12.3)	0	0.0	0.0
35-44	94.6 (87.5, 98.1)	3.5 (1.2, 10.6)	1.9 (0.1, 6.2)	0.0	0.0
45-54	95.2 (88.7, 98.7)	0.0	0.0	4.8 (1.3, 11.3)	0.0
55-64	83.5 (68.0, 92.5)	3.9 (0.3, 12.6)	0.0	12.6 (4.0, 24.9)	0.0
65-74	100	0.0	0.0	0.0	0.0
75-85	100	0.0	0.0	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit					
Urban	84.6 (80.8, 91.3)	7.8 (4.2, 12.5)	1.2 (0.3, 4.0)	4.0 (1.6, 7.7)	0.6 (0.1, 2.9)
Rural	96.7 (93.7, 99.6)	1.2 (0.2, 3.3)	0.0	2.0 (0.7, 4.9)	0.0
Niveli i edukimit					
Fillor ose më pak	94.5 (90.6, 97.5)	0.9 (0.1, 3.0)	0.0	4.6 (2.0, 8.6)	0.0
I mesëm	91.8 (86.4, 95.0)	5.2 (2.3, 9.0)	0.8 (0.1, 2.8)	1.5 (0.3, 3.9)	0.6 (0.1, 2.8)
I lartë	80.3 (63.3, 91.2)	16.4 (6.7, 32.7)	1.7 (0.0, 8.0)	1.7 (0.4, 14.5)	0.0
Të ardhurat familjare(EURO/në muaj)					
400 ose më pak	90.5 (83.1, 95.1)	1.5 (0.1, 4.9)	0.0	6.9 (2.7, 12.8)	1.1 (0.1, 4.9)
401-800	96.3 (92.1, 99.1)	0.9 (0.1, 4.7)	1.4 (0.1, 4.7)	1.3 (0.1, 4.7)	0.0
801-1,200	89.5 (77.3, 94.9)	10.5 (3.8, 20.2)	0.0	0.0	0.0
1,201-1,600	93.0 (64.7, 99.0)	0.0	4.6 (0.0, 20.0)	2.3 (0.0, 20.2)	0.0
Mbi 1,600	90.9 (49.9, 98.4)	9.1 (1.6, 50.1)	0.0	0.0	0.0

Tabela 6.6 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të duhanpirësve aktual ndaj rritjes së fundit të çmimit, sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=266)

	Pa asnjë ndryshim	Ndërprerje e përkohshme	Ulje e konsumit	Kalim në brende më të lira	Kalim në cigare të mbështjella me dorë	Kalim në duhan pa tym	Nuk e dinë/Pa përgjigje
Përqindja (95% CI)							
Totali	85.1 (80.3, 88.9)	1.7 (0.5, 3.5)	6.5 (3.9, 9.8)	3.7 (1.9, 6.6)	0.5 (0.0, 1.7)	0.2 (0.0, 1.7)	3.0 (1.4, 5.6)
Gjinia							
Burra	83.5 (77.6, 88.2)	1.9 (0.5, 4.2)	6.0 (3.2, 9.9)	4.9 (2.4, 8.6)	0.7 (0.1, 2.5)	0.3 (0.1, 2.5)	3.1 (1.4, 6.5)
Gra	88.7 (80.5, 94.3)	1.3 (0.1, 5.7)	7.5 (3.2, 14.8)	1.1 (0.1, 5.7)	0.0	0.0	2.7 (0.5, 7.8)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)							
400 ose më pak	70.6 (60.8, 79.5)	3.3 (1.0, 8.7)	10.6 (5.1, 17.6)	10.2 (5.1, 17.6)	1.4 (0.1, 5.1)	0.0	3.9 (1.0, 8.7)
401-800	93.2 (85.0, 96.8)	0.3 (0.0, 3.1)	3.6 (1.1, 9.8)	1.1 (0.1, 5.8)	0.0	0.8 (0.1, 5.8)	1.8 (0.1, 5.8)
801-1,200	92.4 (80.9, 98.6)	0.0	6.2 (1.4, 19.1)	0.0	0.0	0.0	1.4 (0.0, 7.7)
1,201-1,600	97.3 (76.2, 100)	2.7 (0.0, 23.8)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Mbi 1,600	7 (100)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Lloji i vendbanimit							
Urban	85.9 (78.5, 91.6)	0.0	7.4 (3.6, 13.6)	2.1 (0.4, 5.9)	0.0	0.6 (0.1, 4.3)	4.4 (1.8, 9.9)
Rural	84.5(78.0, 89.3)	2.6 (0.9, 5.9)	5.8 (2.8, 10.1)	4.9 (2.4, 9.3)	0.8 (0.1, 2.9)	0.0	2.0 (0.5, 4.9)
Mosha							
18-24	83.8 (59.9, 94.0)	1.7 (0.2, 7.5)	8.4 (2.6, 22.3)	0.0	0.0	0.0	7.8 (2.6, 22.3)
25-34	90.5 (82.7, 96.7)	0.0	4.6 (1.4, 12.7)	4.9 (1.4, 12.7)	0.0	0.0	0.0
35-44	96.7 (87.3, 99.1)	0.0	3.3 (0.9, 12.7)	0.0	0.0	0.0	0.0
45-54	84.7 (74.4, 92.3)	2.8 (0.7, 10.3)	9.4 (4.3, 19.5)	0.0	0.0	0.0	3.1 (0.7, 10.3)
55-64	78.8 (61.8, 89.6)	4.8 (1.3, 18.6)	3.0 (0.3, 13.7)	6.7 (1.3, 18.6)	3.9 (0.3, 13.7)	1.9 (0.3, 13.7)	2.8 (0.3, 13.7)
65-74	60.5 (40.6, 77.3)	1.0 (0.0, 9.5)	13.8 (3.5, 28.7)	19.6 (8.1, 38.4)	0.0	0.0	5.1 (0.4, 17.2)
75-85	84.2 (54.6, 98.6)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15.8 (1.4, 45.4)
Niveli i edukimit							
Fillor ose më pak	79.9 (72.5, 86.2)	2.3 (0.7, 6.0)	5.1 (2.4, 10.3)	7.7 (4.0, 13.2)	1.0 (0.1, 3.5)	0.0	4.1 (1.5, 8.2)
I mesëm	90.5 (84.2, 94.9)	1.1 (0.1, 4.0)	8.1 (3.9, 13.7)	0.0	0.0	0.5 (0.1, 4.0)	1.2 (0.1, 4.0)
I lartë	86.6 (71.6, 97.9)	1.3 (0.0, 11.7)	6.1 (0.5, 21.1)	0.0	0.0	0.0	5.8 (0.5, 21.1)

*Shënim: Asnjë i anketuar nuk raportoi kalim në cigare ilegale apo të kontrabanduara, për këtë arsye kjo kategori nuk paraqitet në tabelë

MEDIAT, QËNDRIMET DHE PERCEPTIMET

Tabela 7.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së të rriturve të cilët kanë parë apo dëgjuar, gjatë gjashtë muajve të fundit, rreth ngjarjeve të sponsorizuara nga apo që kanë të lidhshmëri me brendet e cigareve, brendet e e-cigareve apo kompanitë e cigareve, në përgjithësi dhe sipas statusit të pirjes së duhanit (N=998)

	Duhanpirës aktualë		Ish-duhanpirës		Joduhanpirës ⁴¹	
	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)
Totali	12	48.0 (29.5, 66.9)	2	8.7 (1.7, 23.3)	11	43.3 (26.1, 63.2)
Gjinia						
Burra	10	64.2 (38.3, 82.6)	2	13.4 (2.7, 34.4)	4	22.4 (9.1, 49.4)
Gra	2	17.7 (4.9, 54.4)	0	0	7	82.3 (45.6, 95.1)
Lloji i vendbanimit						
Urban	6	54.7 (24.3, 75.7)	0	0	5	45.3 (18.0, 68.8)
Rural	6	42.0 (22.1, 71.7)	2	13.3 (3.3, 40.9)	6	44.7 (22.1, 71.7)

⁴¹ Joduhanpirësit përfshijnë të anketuarit që kanë provuar duhanpirjen disa herë, por jo vazhdimisht; të anketuarit që kanë provuar duhanpirjen vetëm një herë ose kurrë dhe ata që nuk e dinin ose refuzonin të përgjigjeshin.

Tabela 7.1.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së të rriturve, që kanë vërejtur gjatë gjashtë muajve të fundit, çfarëdo lloj të promovimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas gjinisë (N=998)

Llojet e promovimit të duhanit	Të gjithë të rriturit		Burra	Gra
	Nr.	Përqindja (95% CI)		
Mostra falas të cigareve	17	1.7 (1.0, 2.7)	2.2 (1.2, 3.8)	1.2 (0.5, 2.5)
Oferta speciale të çmimeve për cigare	17	1.7 (1.0, 2.7)	2.5 (1.3, 4.0)	1.0 (0.4, 2.2)
Oferta speciale të çmimeve për produkte të tjera të duhanit (cigare të mbështjella me dorë, e-cigare, etj.)	12	1.2 (0.7, 2.0)	2.0 (1.0, 3.5)	0.3 (0.0, 0.9)
Dhurata falas ose oferta speciale të zbritjes për produktet e tjera kur blini cigare? (d.m.th. karta e besnikërisë së konsumatorit)	33	3.3 (2.3, 4.6)	5.0 (3.3,7.1)	1.7 (0.8, 3.0)
Dhurata falas ose oferta speciale të zbritjes për produkte të tjera kur blini produkte të tjera të duhanit (d.m.th. kartat e besnikërisë së konsumatorit)	18	1.8 (1.1, 2.8)	2.9, (1.8, 4.8)	0.6 (0.2,1.6)
Veshje ose sende të tjera me emër ose logo të brendit të cigareve	27	2.7 (1.8, 3.9)	3.7 (2.2, 5.5)	1.8 (0.9, 3.3)
Ngjarje të veçanta ku duhanpirësit ftohen të marrin pjesë, për shembull, ekskursione ose sporte ekstreme	5	0.5 (0.2, 1.1)	0.6 (0.2, 1.6)	0.4 (0.1, 1.3)
Mesazhe me email që promovojnë cigare	0	0.0	0.0	0.0
Posta promovuese e produkteve të tjera të duhanit	0	0.0	0.0	0.0

Tabela 7.2 Shpërndarja e përqindjes së perceptimit të të rriturve ndaj çmimeve të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=998)

	Shumë shtrenjtë	Shtrenjtë	Çmim adekuat	Lirë	Shumë lirë	Nuk kanë njohuri
Përqindja (95% CI)						
Totali	31.0 (28.2, 33.9)	39.1(36.1, 42.1)	14.6 (12.5, 16.9)	7.2 (5.6, 8.8)	2.0 (1.3, 3.0)	6.1 (4.8, 7.7)
Gjinia						
Burra	29.1 (25.2, 33.2)	38.5(34.3, 42.8)	17.6 (14.4, 21.0)	9.6 (7.2, 12.4)	2.6 (1.5, 4.3)	2.5 (1.5, 4.3)
Gra	32.9 (28.8, 37.1)	39.7(35.5, 44.1)	11.6 (9.1, 14.7)	4.7 (3.0, 6.8)	1.4 (0.6, 2.8)	9.7 (7.3, 12.5)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)						
400 ose më pak	35.2 (29.9, 40.6)	39.9(34.3, 45.2)	10.5 (7.4, 14.3)	5.6 (3.4, 8.6)	2.1 (0.8, 4.0)	6.7 (4.2, 9.8)
401-800	29.7 (24.9, 35.1)	40.7(35.4, 46.2)	14.6 (11.1, 19.0)	7.2 (4.6, 10.3)	1.6 (0.6, 3.5)	6.2 (4.1, 9.5)
801-1,200	22.9 (15.3, 31.0)	34.2(25.2, 42.9)	25.6(17.7,34.0)	7.2 (3.6, 13.6)	6.0 (2.4, 11.2)	4.0 (1.3, 8.6)
1,201-1,600	39.5 (17.4, 61.7)	31.0(13.1, 55.6)	24.1 (9.1, 49.1)	1.6 (0.0, 14.3)	3.8 (0.7, 25.7)	0.0
Mbi 1,600	10.4 (2.3, 29.7)	47.3(26.6, 68.8)	30.7 (14.4, 53.9)	7.1 (0.6, 22.1)	1.5 (0.0, 12.2)	3.0 (0.6, 22.1)
Smoking status						
Duhanpirës aktual	29.7 (25.2, 34.6)	42.2 (37.1,47.3)	21.0 (17.0, 25.3)	5.6 (3.5, 8.2)	0.5 (0.1, 0.8)	1.1 (0.4, 2.6)
Ish-duhanpirës	40.1 (28.3, 50.9)	37.3 (26.9, 49.4)	15.8 (8.8, 25.9)	1.9 (0.2, 6.6)	2.4 (0.6, 9.0)	2.5 (0.6, 9.0)
Asnjëherë	30.7 (27.0, 34.6)	37.4 (33.5, 41.5)	10.3 (8.0, 12.9)	8.8 (6.7, 11.4)	3.0 (1.8, 4.7)	9.7 (7.5, 12.4)

Tabela 7.3 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes së çmimit prej pesë përqind, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes (N=998)

	Totali	Duhanpirësit aktualë	Ish-duhanpirës	Asnjëherë duhanpirës
Përqindja (95% CI)				
Rritja e çmimit prej 5 përqind				
Nuk kanë njohuri	4.1 (3.0, 5.5)	0.5 (0.1, 1.8)	2.9 (0.6, 9.0)	6.6 (4.7, 8.8)
Plotësisht kundër	41.9 (38.9, 45.1)	67.2 (62.3, 71.9)	39.0 (28.3, 50.9)	26.1 (22.7, 29.9)
Mesatarisht kundër	13.2 (11.2, 15.4)	13.3 (10.0, 17.0)	11.9 (5.6, 20.7)	13.4 (10.8, 16.4)
Mesatarisht në favor	12.5 (10.6, 14.7)	11.1 (8.1, 14.5)	16.8 (9.9, 27.6)	12.9 (10.3, 15.8)
Plotësisht në favor	28.2 (25.4, 31.0)	7.9 (5.5, 11.1)	29.5 (19.3, 40.4)	41.0 (37.0, 45.1)

Tabela 7.3.1 Numri dhe shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej pesë përqind të çmimit të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=998)

	Nuk kanë njohuri		Plotësisht kundër		Mesatarisht kundër		Mesatarisht në favor		Plotësisht në favor	
	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)
Totali	41	4.1 (3.0, 5.5)	419	41.9 (38.9, 45.1)	132	13.2 (11.2, 15.4)	125	12.5 (10.6, 14.7)	281	28.2 (25.4, 31.0)
Gjinia										
Burra	21	4.2 (2.7, 6.2)	244	48.6 (44.3, 53.0)	67	13.3 (10.6, 16.5)	61	12.1 (9.5, 15.2)	109	21.7 (18.3, 25.5)
Gra	20	4.1 (2.6, 6.0)	175	35.2 (31.2, 39.6)	65	13.2 (10.4, 16.3)	64	12.9 (10.2, 16.1)	172	34.7 (30.6, 38.9)
Lloji i vendbanimit										
Urban	16	4.2 (2.5, 6.5)	162	41.7 (36.9, 46.7)	43	11.1 (8.2, 14.5)	67	17.3 (13.8, 21.3)	100	25.7 (21.6, 30.3)
Rural	25	4.1 (2.7, 5.9)	257	42.1 (38.3, 46.2)	89	14.6 (12.0, 17.6)	58	9.4 (7.4, 12.0)	181	29.7 (26.2, 33.4)
Mosha										
18-24	11	5.3 (2.9, 9.2)	70	34.5 (28.3, 41.4)	24	12.0 (8.0, 16.9)	38	18.7 (13.9, 24.6)	60	29.5 (23.7, 36.6)
25-34	7	3.1 (1.3, 5.7)	80	33.8 (28.1, 40.1)	39	16.6 (12.2, 21.7)	34	14.5 (10.4, 19.3)	75	32.0 (26.1, 37.9)
35-44	8	3.9 (1.9, 7.3)	88	43.3 (36.7, 50.2)	28	14.0 (9.6, 19.0)	24	12.0 (7.9, 16.8)	55	26.9 (21.3, 33.5)
45-54	6	3.6 (1.7, 8.0)	76	50.0 (42.4, 58.2)	21	13.8 (9.1, 20.1)	14	9.6 (5.4, 14.7)	35	22.9 (17.0, 30.4)
55-64	4	3.6 (1.3, 9.0)	61	58.7 (49.6, 68.4)	6	6.3 (2.5, 11.6)	4	4.2 (1.3, 9.0)	28	27.2 (19.3, 36.3)
65-74	4	5.3 (1.9, 12.3)	32	43.2 (32.4, 54.6)	11	14.6 (8.2, 24.2)	7	9.9 (4.3, 17.7)	20	27.0 (17.9, 37.9)
75-85	2	7.4 (1.5, 20.3)	13	45.8 (27.9, 62.7)	2	8.0 (1.5, 20.3)	2	8.4 (1.5, 20.3)	9	30.4 (16.6, 49.0)
Niveli i edukimit										
Fillor ose më pak	20	4.2 (2.6, 6.2)	219	45.7 (41.2, 50.1)	62	12.9 (10.1, 16.1)	51	10. (8.1, 13.6)	127	26.4 (22.7, 30.7)
I mesëm	18	4.3 (2.6, 6.4)	170	39.5 (34.9, 44.1)	58	13.3 (10.5, 16.9)	59	13.7 (10.7, 17.2)	126	29.2 (25.1, 33.7)
I lartë	3	3.0 (1.0, 8.9)	29	33.2 (24.1, 43.7)	13	14.4 (8.6, 23.5)	15	16.7 (10.4, 26.2)	28	32.6 (23.1, 42.5)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)										
400 ose më pak	9	3.0 (1.5, 5.3)	139	45.7 (40.0, 51.2)	30	10 (6.9, 13.6)	41	13.4 (10.0, 17.6)	85	27.9 (23.1, 33.1)
401-800	16	5.1 (3.1, 8.0)	115	36.9 (31.6, 42.3)	52	16.7 (12.8, 21.1)	41	13.0 (9.7, 17.2)	88	28.3 (23.4, 33.4)
801-1,200	2	2.2 (0.4, 5.9)	47	43.7 (34.8, 53.4)	17	15.6 (9.9, 23.7)	11	10.7 (5.6, 17.1)	30	27.8 (20.2, 37.1)
1,201-1,600	0	1.7 (0.0, 14.3)	8	49.5 (27.2, 72.8)	0	0.0	4	26.2 (9.1, 49.1)	3	21.0 (5.6, 42.1)
Mbi 1,600	0	0.0	5	28.2 (10.8, 48.4)	5	24.2 (10.8, 48.4)	5	26.1 (10.8, 48.4)	4	21.5 (7.6, 42.6)

Tabela 7.4 Shpërndarja e përqindjes së reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej 20 përqind të çmimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes (N=998)

	Totali	Duhanpirës të	Ish-duhanpirës	Asnjëherë
Përqindja (95% CI)				
Rritja e çmimit prej 20 përqind				
Nuk kanë njohuri	3.8 (2.8, 5.1)	0.8 (0.2, 2.2)	2.9 (0.6, 9.0)	5.8 (4.1, 8.0)
Plotësisht kundër	51.2 (48.1,	79.5 (75.2, 83.5)	40.6 (29.6, 52.4)	34.3 (30.5, 38.3)
Mesatarisht kundër	9.4 (7.7, 11.3)	8.3 (5.8, 11.4)	13.7 (6.7, 22.5)	9.5 (7.3, 12.2)
Mesatarisht në favor	10.3 (8.5, 12.3)	4.4 (2.6, 6.9)	15.8 (8.8, 25.9)	13.5 (10.8, 16.4)
Plotësisht në favor	25.3 (22.6, 28.0)	6.9 (4.6,9.8)	26.9 (16.9, 37.3)	36.9 (33.0, 41.0)

Tabela 7.4.1 Numri dhe përqindja e reagimit të të rriturve ndaj rritjes prej 20 përqind të çmimit të cigareve, në përgjithësi dhe sipas karakteristikave të përzgjedhura demografike (N=998)

	Nuk kanë njohuri		Plotësisht kundër		Mesatarisht kundër		Mesatarisht në favor		Plotësisht në favor	
	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)	Nr.	Përqindja (95% CI)
Totali	38	3.8 (2.8, 5.1)	511	51.2 (48.1, 54.3)	94	9.4 (7.7, 11.3)	103	10.3 (8.5,12.3)	252	25.3 (22.6, 28.0)
Gjinia										
Burra	17	3.4 (2.1, 5.2)	294	58.5 (54.2, 62.8)	51	10.1 (7.7, 13.0)	41	8.3 (6.0, 10.8)	99	19.7 (16.4, 23.4)
Gra	21	4.2 (2.7, 6.3)	217	13.8 (39.4, 48.1)	43	8.7 (6.4, 11.4)	62	12.5 (9.8, 15.6)	153	30.9 (26.9, 35.0)
Lloji i vendbanimit										
Urban	17	4.5 (2.7, 6.8)	197	50.6 (45.8, 55.7)	41	10.4 (7.8, 13.9)	46	11.9 (8.9, 15.4)	88	22.6 (18.7, 27.0)
Rural	21	3.4 (2.2, 5.1)	314	51.6 (47.6, 55.5)	53	8.7 (6.7, 11.1)	57	9.4 (7.2, 11.9)	164	27.0 (23.5, 30.6)
Mosha										
18-24	9	4.4 (2.2, 8.0)	94	46.6 (39.7, 53.4)	17	8.5 (5.2, 12.8)	23	11.2 (7.6, 16.3)	59	29.2 (23.3, 35.7)
25-34	4	1.6 (0.6, 4.0)	118	49.9 (43.7,56.3)	25	10.6 (7.1, 15.0)	31	13.1 (9.3, 17.9)	58	24.8 (19.4, 30.4)
35-44	9	4.5 (2.2, 7.9)	100	49.1 (42.4, 56.1)	22	10.7 (7.1, 15.7)	25	12.2 (8.3, 17.4)	48	23.4 (18.2, 29.8)
45-54	7	4.5 (2.1, 8.9)	85	56.1 (48.3, 64.0)	16	10.4 (6.4, 16.2)	12	7.9 (4.4, 13.1)	32	21.2 (15.3, 28.2)
55-64	4	3.4 (1.3, 9.0)	66	63.7 (54.5, 72.9)	4	3.6 (1.3, 9.0)	3	3.0 (0.8, 7.6)	27	26.3 (18.5, 35.3)
65-74	4	5.3 (1.9, 12.3)	34	46.1 (34.9, 57.3)	9	12.1 (4.3, 17.7)	7	9.9 (4.3, 17.7)	20	26.6 (17.9, 37.9)
75-85	2	6.5 (1.5, 20.3)	15	51.0 (34.1, 69.0)	1	4.7 (0.4, 15.0)	2	8.4 (1.5, 20.3)	8	29.3 (14.0, 45.4)
Niveli i edukimit										
Fillor ose më pak	19	3.9 (2.5, 6.0)	252	52.6 (48.0, 56.9)	46	9.7 (7.2, 12.5)	52	10.8 (8.3, 13.8)	110	22.9 (19.3, 26.8)
I mesëm	17	4.0 (2.4, 6.1)	217	50.3 (45.6, 55.1)	40	9.2 (6.8, 12.3)	40	9.4 (6.8, 12.3)	117	27.1 (23.1, 34.5)
I lartë	2	2.2 (0.5, 7.2)	41	47.6 (36.9, 57.6)	7	8.4 (3.7, 15.1)	11	12.6 (6.9, 20.8)	25	29.3 (20.0, 38.8)
Të ardhurat familjare (EURO/në muaj)										
400 ose më pak	9	3.0 (1.5, 5.3)	154	50.7 (44.9, 56.1)	28	9.3 (6.3, 12.8)	40	13.0 (9.7, 17.2)	73	24.0 (19.4, 29.0)
401-800	16	5.2 (3.1, 8.0)	153	48.8 (43.5, 54.6)	39	12.4 (9.2, 16.5)	29	9.2 (6.4, 12.9)	76	24.4 (19.8, 29.3)
801-1,200	3	2.4 (0.8, 7.3)	60	55.9 (46.6, 65.2)	9	8.1 (4.2, 14.8)	8	7.5 (3.6, 13.6)	28	26.1 (18.6, 35.1)
1,201-1,600	0	0.0	9	57.8 (32.6, 77.8)	0	0.0	2	14.7 (2.7, 34.4)	4	25.8 (9.1, 49.1)
Mbi 1,600	0		7	38.9 (18.2, 59.1)	3	16.8 (4.7, 36.4)	4	20.5 (7.6, 42.6)	4	23.7 (7.6, 42.6)

Table 7.5 Shpërndarja e përqindjes së perceptimit të të rriturve ndaj dobive që sjellin politikat e kontrollit dhe kufizimit të duhanit, në përgjithësi dhe sipas statusit të duhanpirjes (N=998)

Politika	Totali	Duhanpirës aktualë	Ish-duhanpirës	Asnjëherë duhanpirës
Mbështetje papagesë gjatë fazës së ndërprerjes së duhanit, përfshirë terapinë zëvendësuese të nikotinës				
Plotësisht e padobishme	34.3 (31.4, 37.3)	20.7 (16.7, 25.0)	35.7 (24.4, 46.5)	42.9 (38.9, 47.0)
Shpesh e padobishme	23.6 (21.0, 26.3)	21.5 (17.5, 25.9)	31.7 (21.8, 43.4)	23.9 (20.5, 27.5)
Mjaft e dobishme	17.2 (15.0, 19.7)	24.0 (19.8, 28.6)	11.9 (5.6, 20.7)	13.6 (11.0, 16.6)
Shumë e dobishme	16.1 (13.9, 18.4)	23.1 (19.0, 27.7)	11.7 (5.6, 20.7)	21.1 (9.5, 14.9)
Nuk kanë njohuri	8.8 (7.2, 10.7)	10.8 (7.9, 14.2)	9.1 (3.7, 17.0)	7.6 (5.6, 10.0)
Përfshirja e duhanpirjes dhe shitjes së duhanit në veprime ilegale				
Plotësisht e padobishme	18.8 (16.4, 21.2)	11.5 (8.6, 15.2)	14.6 (7.7, 24.2)	24.0 (20.6, 27.7)
Shpesh e padobishme	20.8 (18.4, 23.4)	17.8 (14.2, 22.1)	26.0 (16.9, 37.3)	22.1 (18.8, 25.6)
Mjaft e dobishme	18.3 (16.0, 20.8)	18.7 (15.0, 23.0)	14.8 (7.7, 24.2)	18.5 (15.5, 21.9)
Shumë e dobishme	33.9 (31.0, 36.8)	43.5 (38.5, 48.7)	31.6 (21.8, 43.4)	28.0 (24.3, 31.7)
Nuk kanë njohuri	8.2 (6.5, 9.9)	8.4 (6.0, 11.7)	13.0 (6.7, 22.5)	7.4 (5.5, 9.8)
Rritja e çmimeve të cigareve – rritja e çmimit të produkteve të duhanit				
Plotësisht e padobishme	22.7 (20.1, 25.3)	11.7 (8.8, 15.5)	20.0 (12.1, 30.9)	30.0 (26.4, 33.9)
Shpesh e padobishme	22.1 (19.7, 24.8)	17.0 (13.5, 21.2)	30.2 (20.5, 41.9)	24.5 (21.0, 28.0)
Mjaft e dobishme	19.1 (16.8, 21.7)	21.6 (17.5, 25.9)	15.9 (8.8, 25.9)	17.9 (18.8, 25.6)
Shumë e dobishme	31.1 (28.3, 31.4)	45.8 (40.9, 51.1)	28.4 (18.1, 38.8)	22.0 (18.8, 25.6)
Nuk kanë njohuri	5.0 (3.7, 6.4)	3.9 (2.2, 6.2)	5.6 (2.0, 13.2)	5.6 (3.8, 7.6)
Shtimi i numrit të hapësirave ku ndalohet pirja e duhanit				
Plotësisht e padobishme	30.0 (27.2, 32.9)	16.8 (13.2, 20.9)	37.8 (26.9, 49.4)	37.5 (33.5, 41.5)
Shpesh e padobishme	26.8 (24.2, 29.7)	23.4 (19.3, 28.0)	26.7 (16.9, 37.3)	29.1 (25.5, 33.0)
Mjaft e dobishme	19.2 (16.9, 21.8)	24.5 (20.3, 29.1)	19.6 (11.0, 29.2)	15.7 (12.9, 18.9)
Shumë e dobishme	19.2 (16.8, 21.7)	28.9 (24.4, 33.7)	12.8 (6.7, 22.5)	13.7 (11.0, 16.6)
Nuk kanë njohuri	4.8 (3.6, 6.3)	6.3 (4.2, 9.2)	3.0 (0.6, 9.0)	4.0 (2.5, 5.7)
Kufizimi i numrit të dyqaneve ku mund të shiten produktet e duhanit				
Plotësisht e padobishme	23.5 (21.0, 26.3)	10.7 (7.9, 14.2)	20.0 (12.1, 30.9)	32.3 (28.4, 36.1)
Shpesh e padobishme	28.8 (26.0, 31.6)	20.9 (17.0, 25.3)	35.1 (24.4, 46.5)	33.1 (29.3, 37.0)
Mjaft e dobishme	22.0 (19.5, 24.6)	30.8 (26.3, 35.7)	19.5 (11.0, 29.2)	16.6 (13.7, 19.8)
Plotësisht e padobishme	20.6 (18.2, 23.2)	31.9 (27.3, 36.9)	21.7 (13.3, 32.5)	13.3 (10.6, 16.2)
Shpesh e padobishme	5.1 (3.9, 6.6)	5.8 (3.7, 8.5)	3.6 (0.6, 9.0)	4.8 (3.2, 6.8)

